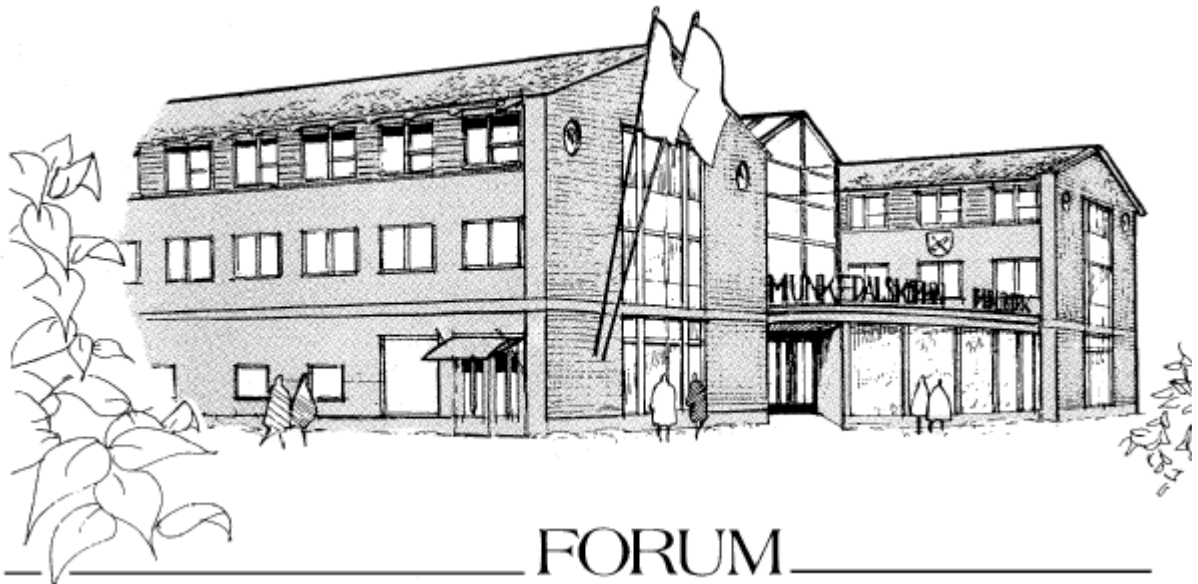

Munkedals
Kommun

**Kallelse
kommunfullmäktige
2024-02-26**

Kommunfullmäktiges sammanträde kan följas via
webbsändning på Munkedal.se.

Munkedals
Kommun

Munkedals Kommuns värdegrund

**All kommunal verksamhet i Munkedals kommun
skall utgå ifrån alla människors lika värde**

Vårt uppdrag är att

- möta alla med respekt och eftertanke
- stödja människors strävan efter ett gott och tryggt liv
- göra mesta möjliga nytta för våra brukare
- arbeta för öppenhet, mångfald och tolerans
- samarbeta för att nå goda resultat

Det här gör vi genom att

- se till att god etik råder i alla sorters möten
- utgå från att alla människor vill och kan ta ansvar för sina liv
- alltid söka lösningar som stödjer och utvecklar invånare och verksamheter
- visa respekt för varandras arbete och professionalitet
- underlätta varandras arbete

MUNKEDALS KOMMUN

Kommunfullmäktige

Mandattid: 2022-10-15 - 2026-10-14

SVERIGEDEMOKRATERNA

Ledamöter	Ersättare
Matheus Enholm	1. Marcus Virdhage Wennergren
Louise Skaarnes	2. Tony Hansson
Håkan Skenhede	3. Mikael Hultengren
Mathias Johansson	4. Dag Heitmann-Kristiansen
Linn Hermansson	
Fredrik Roos Fylksjö	
Jan Petersson	
Bo Ericson	
Terje Skaarnes	
Anders Persson	
Peter Andersson	
Helen Greus	

MODERATERNA

Ledamöter	Ersättare
Ann-Sofie Alm	1. Lars Östman
Linda Wighed	2. Ausra Karlsson
Martin Svenberg Rödin	3. Ander Siljeholm
Henrik Palm	
Johnny Ernflykt	

LIBERALERNA

Ledamöter	Ersättare
Karin Blomstrand	1. Thomas Högberg
	2. Annika Martinsson

ARBETAREPARTIET SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamöter	Ersättare
Liza Kettil	1. Rolf Bjelm
Erik Färg	2. Yvonne Martinsson
Regina Johansson	3. Inger Orsbeck
Per-Arne Brink	4. Åsa Karlsson
Jenny Jansson	5. Emma Utter Eckerdal
Caritha Jacobsson	
Sten-Ove Niklasson	
Pia Hässlebräcke	
Maria Sundell	

CENTERPARTIET

Ledamöter	Ersättare
Lars-Göran Sunesson	1. Helena Hansson
Christer Nilsson	2. Karl-Anders Andersson
Carina Thorstensson	

KRISTDEMOKRATERNA

Ledamöter	Ersättare
Fredrik Olsson	1. Katarina Furufalk
Olle Olsson	2. Sabina Fremark
Rolf Jacobsson	

VÄNSTERPARTIET

Ledamöter	Ersättare
Malin Svedjenäs	1. Martina Fivelsdal
Bjarne Fivelsdal	2. Malin Strömberg

Kallelse/underrättelse

Rubrik	Kommunfullmäktige
Tid:	måndagen den 26 februari 2024 kl. 17:00
Plats:	Sporren på Utvecklingscentrum Munkedal
Justeringsdatum:	2024-02-29
Justeringsperson:	-
Ordförande:	Fredrik Olsson, 1:e vice ordförande
Sekreterare:	Sabina Trohne

Nr	Ärende	Sida
1.	Val av justerare Dnr KS-2024-000032	-
2.	Val av kommunfullmäktiges ordförande Dnr KS-2024-000027	7
3.	Interpellation till kommunstyrelsens ordförande från Lars Göran Sunesson (C) med flera Dnr KS-2024-000057	8
4.	Anmälan av medborgarförslag från Bengt Blomberg om kostnadsbesparing för vägbelysningen i kommunen Dnr KS-2024-000038	10
5.	Revisionsrapport - Granskning av särskilt stöd Dnr KS-2023-000307	11
6.	Utökad budget för 2024 Dnr KS-2023-000286	45
7.	God ekonomisk hushållning 2024 - Munkedal Vatten AB Dnr KS-2023-000313	60

8.	Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland Dnr KS-2023-000264	70
9.	Styr- och ledningssystem för Munkedals kommun Dnr KS-2024-000028	111
10.	Strategi för digital omställning - SML Dnr KS-2023-000326	132
11.	Program - Skydd och beredskap Dnr KS-2023-000304	142
12.	Medborgarförslag från Lisa Sigfridsson med flera om att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon Dnr KS-2023-000228	166
13.	Medborgarförslag om resor till och från daglig verksamhet Dnr KS-2023-000230	172
14.	Motion från Liza Kettil, Socialdemokraterna och Malin Svedjenäs, Vänsterpartiet om anmälningsplikt för offentligt anställda Dnr KS-2023-000273	177
15.	Motion från Rolf Jacobsson (KD) om framtidens kompetensförsörjning Dnr KS-2023-000308	182
16.	Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel Dnr KS-2023-000292	187
17.	Kommunalt partistöd 2024 - Moderaterna i Munkedal Dnr KS-2024-000039	195
18.	Inkomna avsägelser och fyllnadsväl Dnr KS-2024-000027	201

Diarienummer: KS-2024-27

Datum: 2024-02-16

Val av kommunfullmäktiges ordförande

Sammanfattning

Tidigare ordförande för kommunfullmäktige Heikki Klaavuniemi-Odelsheim har av sagt sig och befriats från sitt uppdrag som ordförande i kommunfullmäktige från 2023-12-31. För tillfället fullgör 1:e vice ordförande i fullmäktige, Fredrik Olsson (KD) rollen som ordförande. Fullmäktige bör hålla fyllnadsval och utse en ny ordförande i fullmäktige för resterande del av mandatperioden.

- Kommunfullmäktige har att bland sina ledamöter utse en ny ordförande för resterande del av mandatperioden.

Interpellation

Till kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande talar ofta om hur viktigt det är med ett gott samtalsklimat och samarbete mellan partierna i kommunen. Där är vi överens. Vi anser att det är viktigt att alla ges möjlighet att komma till tals, att alla får den information man behöver för att ta välgrundade beslut, att tid ges för diskussion och debatt och att allas åsikter och tagna beslut respekteras.

Här anser vi att majoriteten i kommunen, med kommunstyrelsen ordförande som ansvarig, brister.

Här följer några händelser, situationer och ärenden där vi anser att majoriteten brustit i hantering av ärenden och inte agerat i demokratisk anda.

- Vid flera tillfällen har majoriteten efter beslut i fullmäktige eller KS gjort inlägg på Facebook (se bilder) med tydligt syfte att förlöjliga och ställa andra partier i dålig dager genom att skriva citat som aldrig uttryckts. Detta anser vi inte bidrar till ett gott samtalsklimat.

- Då kultur- och fritidsnämnden besökte fritidsgården i höstas använde ett av majoritetens partier tillfället till att sprida en massa reklamartiklar för sitt parti. Det hör inte hemma i kommunal verksamhet. Vi vill kunna vara säkra på att våra medborgare ska kunna delta i kommunal verksamhet utan reklam från ett politiskt parti. Vi var inbjudna för att inspirera ungdomar att engagera sig och diskutera politik, inget annat. Ska det vara partipolitisk information ska det vara på lika villkor för alla partier. Detta anser vi inte hör hemma i en kommunal demokrati.

- Hanteringen av det extra tillskott till budgeten som är aktuell, har inte skötts på ett demokratiskt acceptabelt sätt. Med onödig brådska lades ett förslag till kommunfullmäktige utan möjlighet för facknämnderna att bereda, diskutera behov och önskemål och utan konsekvensbeskrivningar. Ett antal lösryckta förslag presenterades och efter återremiss har samma förslag tagits upp utan att ramar för tilläggsbidraget beslutats. Detta ärende har tagits i helt fel ordning, utan möjlighet för nämnderna att på ett vettigt sätt diskutera frågan.
- Gruppleadmöten är kommunalrådets möjlighet till dialog, förberedelse och samverkan med övriga partier i kommunfullmäktige. Detta har endast förekommit vid ett par tillfällen sedan valet, trots att behov har funnits. Här kunde till exempel det extra tillskottet till budget diskuteras.

Centerpartiet anser att det finns en stor förbättringspotential när det gäller hur frågor tas upp, diskuteras och hanteras i vår kommun.

Vi undrar hur kommunstyrelsens ordförande ser på samarbete och demokrati.

Är detta den form av samarbete och demokrati som kommunstyrelsens ordförande företräder?

Hur tänker kommunstyrelsens ordförande utveckla kommunens demokratiska arbete?

Hur tänker kommunstyrelsens ordförande säkerställa en god samverkan mellan partierna i kommunen?

Christer Nilsson
gruppledare
Centerpartiet Munkedal

Lars-Göran Sunesson
ordförande
Centerpartiet Munkedal

fullmäktigeledamöter

MUNKEDALS KOMMUN

2024 -01- 15

Medborgarförslag

De senaste åren har jag iakttagit hur kommunen ödslar utgifter för gatljusen.

Att ljusen är viktiga för trafikanterna är odiskutabelt, men att lamporna lyser när det är nästan (eller helt!) dagsljus är ju ett oförsvarbart ekonomiskt slöseri anser jag.

Baserat på de uppgifter som chefen för Gata och Park lämnat år 2023 beräknar jag att onödiga kostnaden är betydligt över en miljon kronor varje år. Åtgärder för att avsluta detta slöseri skulle alltså var lönsamt för kommunen även om det kostar mycket.

Jag föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att utreda och lämna förslag till besparingar gällande vägbelysningen.

Därefter snarast möjligt verkställande av besparingsförslag.

Stale 15/1 2024

Bengt Blomberg

[Redacted]

[Redacted]

§ 26

Dnr KS-2023-000307

Revisionsrapport - Granskning av särskilt stöd

Sammanfattning av ärendet

Kommunrevisionen har genomfört en granskning av särskilt stöd inom skolan. Granskningens syfte var att bedöma om kultur- och utbildningsnämnden (dåvarande barn- och utbildningsnämnden) har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan. Granskningen har genomförts av EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna som antog granskningen den 24 november och besluta att sända den till Kultur- och utbildningsnämnden med önskemål att erhålla svar.

Kultur- och utbildningsnämnden antog sitt svar den 24 januari. Ärendet går till kommunstyrelsen som en del av uppsiktsplikten och senare även till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-01-29

Beslut KUN 2023-01-24 § 8

Resultat och åtgärder EY granskning, bilaga 1 2024-01-10.

Missivbrev - Granskning av särskilt stöd 2023.

Revisionsrapport - Granskning av särskilt stöd 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna informationen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna informationen.

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare

Dnr: KS-2023-000307

Revisionsrapport - Granskning av särskilt stöd

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna informationen.

Sammanfattning

Kommunrevisionen har genomfört en granskning av särskilt stöd inom skolan. Granskningens syfte var att bedöma om kultur- och utbildningsnämnden (dåvarande barn- och utbildningsnämnden) har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan. Granskningen har genomförts av EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna som antog granskningen den 24 november och besluta att sända den till Kultur- och utbildningsnämnden med önskemål att erhålla svar.

Kultur- och utbildningsnämnden antog sitt svar den 24 januari. Ärendet går till kommunstyrelsen som en del av uppsiktsplikten och senare även till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-01-29

Beslut KUN 2023-01-24 § 8

Resultat och åtgärder EY granskning, bilaga 1 2024-01-10.

Missivbrev - Granskning av särskilt stöd 2023.

Revisionsrapport - Granskning av särskilt stöd 2023.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Slutarkiv

§ 8

Dnr KUN-2023-000005

Revisionens granskning av särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan - EY

Sammanfattning av ärendet

EY genomförde en granskning av särskilt stöd i Munkedals kommun under höstterminens början. Dokument, intervjuer och 10 stickprov låg till grund för granskningen (8 stickprov från Kungsmarksskolan och 2 från de andra enheterna). De utvalda tre skolor som deltog var de skolor som våren 2023 levererade lägst resultat inom kommunen, Centrumskolan, Bruksskolan och Kungsmarksskolan. Vid revisionen var samtliga rektorer relativt nyanställda och en arbetade under ett tillförordnande (tidigast anställd i januari och senast anställd maj/juni).

Resultat och åtgärder redovisas i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-10.

Resultat och åtgärder EY granskning, bilaga 1 2024-01-10.

Missivbrev - Granskning av särskilt stöd 2023.

Revisionsrapport - Granskning av särskilt stöd 2023.

Skolinspektionens beslut.

Muntlig presentation av avdelningschef skola Ann-Charlotte Sernemo-Mellgren.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner svaret till EY.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på att Kultur- och utbildningsnämnden godkänner svaret till EY och finner att nämnden beslutar så.

Kultur- och utbildningsnämndens beslut

Kultur- och utbildningsnämnden godkänner svaret till EY.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, för kännedom.

Förvaltningschef, för kännedom.

Avdelningschef skola, för vidare hantering.

Huvudman

Munkedals kommun
kommun@munkedal.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kungsmarksskolan 7-9 i Munkedals kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Kungsmarksskolan i Munkedals kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kungsmarksskolan följer gällande bestämmelser rörande extra anpassningar och särskilt stöd, arbetet för att skapa trygghet, skolans arbete för att motverka kränkande behandling samt utredning av elevers frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 12 och 13 oktober 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering, åtgärdsprogram, betygskataloger, skolans ordningsregler samt skolans skriftliga rutiner kring hantering av mobiltelefoner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer och de dokument Skolinspektionen har tagit del av framgår att skolan har rutiner för att förse elever som befaras att inte nå kunskapskraven med extra anpassningar samt att det finns rutiner för att identifiera och utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av anges de uppgifter som enligt författningarna ska framgå och beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång förefaller fattas i enlighet med gällande lagstiftning. Det har inte heller kommit fram något som visar att eleverna inte får det stöd som är angivet i deras åtgärdsprogram eller att åtgärdsprogrammen inte följs upp eller utvärderas i enlighet med vad som anges.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av pro-

grammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskola inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom det området som tillsynen omfattat. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete för att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer och de dokument som Skolinspektionen har tagit del av framgår att skolan har rutiner för att kartlägga behov av trygghetsskapande åtgärder och anmäla signaler om kränkande behandling till rektorn. Det framgår vidare att det finns ordningsregler på Kungsmarksskolan, vilka såvitt framkommer är välkända bland eleverna och diskuteras i personalgruppen. Det bedrivs ett förebyggande arbete för trygghet som exempelvis rastvakter samt arbete med årshjul som innehåller temadagar i syfte att arbeta förebyggande. Det framgår vidare att det bedrivs ett värdegrundsarbete.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § första och andra stycket skollagen).

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling samt att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 7-8 §§ skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom det området som tillsynen omfattat. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer framgår att det på skolan finns rutiner för att rapportera frånvaro vilka enligt de intervjuade följs. Inte heller framkommer annat än att det finns fungerande system med kartläggning, utredning och uppföljning av upprepad eller längre frånvaro. Det görs bl. a. genom att utgå från en så kallad närvarotrappa där mentor är första steget varefter en kartläggning kring orsakerna till frånvaron samt hur eleven kan behöva stöd görs. Såvitt framgår involveras även både elev och vårdnadshavare i detta arbete samt om det behövs elevhälsan.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom det området som tillsynen omfattat. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

2023-11-14

X Ingrid Hesselén Brunius

Beslutsfattare
Signerat av: Ingrid Hesselén Brunius

X Benjamin Faghih

Föredragande
Signerat av: Benjamin Faghih

Diarienummer: KUN-2023-000005

Datum: 2024-01-10

Resultat och åtgärder EY: granskning

Resultat

EY granskningen pekade på att det fanns vissa brister i arbetet med särskilt stöd. De förslag på åtgärder som presenterade utifrån granskningen var följande:

- I enlighet med krav i Skollagen säkerställa att utredning av behov av särskilt stöd genomförs i alla elevärenden där det finns indikation på att eleven inte kommer att uppnå kunskapskraven.
- I enlighet med krav i Skollagen säkerställa att utredning av behov av särskilt stöd genomförs i alla elevärenden där det finns indikation på att eleven inte kommer att uppnå kunskapskraven.
- Säkerställa att elevers behov av stöd utreds skyndsamt.
- Genomföra en översyn av användandet av anpassad studiegång i grundskolan i kommunen.
- Säkerställa att elevens röst kring sin skolsituation dokumenteras i utredningar av behov av särskilt stöd.

Åtgärder

I kommunen finns riktlinjer, framtagna utifrån gällande lagkrav och riktlinjer från bland annat Skolverket, för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. På samtliga tre enheter som deltog i EY:s granskning har det dock de senaste åren varit en sämre kontinuitet på rektorssidan och/eller specialpedagog/speciallärarsidan. Det har varit flera rektorsbyten med perioder av tillfälliga tillförordnande och det har också varit svårt att rekrytera specialkompens i form av exempelvis specialpedagoger och speciallärare vilket inneburit att några skolor i perioder helt har saknat denna funktion. Bristande kontinuitet inom dessa områden har påverkat verksamheterna negativt. Förvaltningen hade redan påbörjat en analys kring hur arbetet hade påverkats, så de insatser som EY efterfrågar var redan uppstartade men vid den tidpunkten inte fullt ut åtgärdade.

Under revisionen framkom att riktlinjerna inte var implementerade fullt ut i alla verksamheter på alla nivåer på grund av att det var många nya medarbetare/rektorer och att det delvis saknades viktiga funktioner. En djupare analys på skolenheterna tydliggjorde dock att elever inte varit utan stöd men att det var dokumentationen och rutinerna som brustit. Det syntes dels i att underlag inte fanns med i dokumentationen kopplat till stödinsatsen. Det fanns också exempel på stödinsatser som inte blivit utvärderade.

Elevhälsoplanen har uppdaterats och noga implementerats i alla verksamheter under tidig hösttermin. Samtliga skolor har till höstterminens start byggt upp en stödorganisation och har idag tillgång till specialpedagogiskt stöd i någon

omfattning. Rekrytering har pågått och till vårterminen 2024 finns ytterligare specialpedagogiskt stöd på plats. Fokus har också legat på att upprätta korrekt dokumentation i de fall där denna saknades, samtliga stödsatser har utvärderats och eventuellt nya har satts in, på samtliga skolenheter. De nya rektorerna har tillsammans med förvaltningen gemensamt och aktivt arbetat med att uppdatera och driva arbetet på de tre enheterna under hösten.

Under början av oktober gjorde Skolinspektionen en omfattande tillsyn på Kungsmarksskolan, där arbetet med särskilt stöd var en del av tillsynen (svaret från Skolinspektionen bifogas). Skolinspektionen tog del av samtliga planer, dokumentation, betygskataloger, åtgärdsprogram, extra anpassningar på samtliga elever på Kungsmarksskolan. Rektor och personal, samt elever intervjuades. Skolinspektionen hade inget att anmärka utan i svaret framkom att skolan följer de lagar och riktlinjer som de är ålagda att följa kopplade till särskilt stöd. Ett bra kvitto på att de insatser som förvaltningen och rektorerna genomfört har haft önskad effekt.

Ann-Charlotte Mellgren Sernemo
Avdelningschef skola
Kultur-och utbildningsförvaltningen
Munkedals kommun

Ann-Charlotte Sernemo-Mellgren
Avdelningschef Skola
Barn- och utbildningsförvaltningen

Dnr: KUN-2023-000005

Revisionens granskning av särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan - EY

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna svaret till EY.

Sammanfattning

EY genomförde en granskning av särskilt stöd i Munkedals kommun under höstterminens början. Dokument, intervjuer och 10 stickprov låg till grund för granskningen (8 stickprov från Kungsmarksskolan och 2 från de andra enheterna). De utvalda tre skolor som deltog var de skolor som våren 2023 levererade lägst resultat inom kommunen, Centrumskolan, Bruksskolan och Kungsmarksskolan. Vid revisionen var samtliga rektorer relativt nyanställda och en arbetade under ett tillförordnande (tidigast anställd i januari och senast anställd maj/juni).

Resultat och åtgärder redovisas i bilaga 1.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-10.

Resultat och åtgärder EY granskning, bilaga 1 2024-01-10

Missivbrev – Granskning av särskilt stöd 2023.

Revisionsrapport – Granskning av särskilt stöd 2023.

Skolinspektionens rapport.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga ekonomiska konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Barns rätt till stöd och särskilt stöd är granskat och säkerställt.

Inga ytterligare konsekvenser

Liselott Sörensen-Ringi
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen, för vidare hantering.
Förvaltningschef, för kännedom.

Granskning av särskilt stöd

MUNKEDALS KOMMUN

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1.1. Sammanfattande iakttagelser	3
1.2. Bedömning utifrån revisionsfrågorna.....	4
1.3. Sammanfattande bedömning	5
1.4. Slutsatser.....	5
2. Inledning	6
2.1. Bakgrund	6
2.2. Syfte och revisionsfrågor	6
2.3. Revisionskriterier	6
2.4. Metod	7
2.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd.....	7
3. Övergripande styrning för ökad måluppfyllelse	8
3.1. Elevhälsans organisering	9
4. Garanti för tidiga stödinsatser	10
4.1. Bedömning av elevers kunskapsutveckling	10
4.2. Övergång till förskoleklass	10
4.3. Vår bedömning	11
5. Särskilt stöd	12
5.1. Upptäcka behov av stöd	12
5.2. Arbetsgången för extra anpassning, utredning av behov av stöd och åtgärdsprogram 12	
5.2.1. Resultat av genomfört stickprov	13
5.3. Vår bedömning	15
Bilaga 1. Bakgrund	17
Bilaga 2. Revisionskriterier	18
Källförteckning	21

Sammanfattning

1.1. Sammanfattande iakttagelser

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Munkedals kommun genomfört en granskning av arbetet med särskilt stöd. Granskningen har avsett barn- och utbildningsnämnden.

De huvudsakliga resultat som framkommit i granskningen är:

- ▶ Det finns betydande brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Genomfört stickprov visar på avvikelser på flera punkter. Flera elever har haft underkänt i ett flertal ämnen över flera terminers tid utan att deras behov av särskilt stöd har utretts. Det finns risk att skollagens krav inte efterlevs i fråga om utredning av särskilt stöd och framtagande av åtgärdsprogram.
- ▶ Stickprovet visar också att vissa elever har haft anpassad studiegång som första och enda dokumenterade åtgärd. Anpassad studiegång är en synnerligen ingripande åtgärd som inskränker på såväl elevens rätt till utbildning som elevens skolplikt.
- ▶ Ett gediget arbete bedrivs i kommunen i syfte att förbättra elevers studieresultat. Riktlinjer finns kring språk- och matematikutveckling. Munkedals kommun genomför extra bedömningstillfällen, utöver de nationellt beslutade bedömningstillfällen som ryms inom garantin för tidiga stödinsatser.

1.2. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Bedömning
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har nämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att bedöma elevers kunskapsutveckling, enligt garantin om tidiga stödinsatser? 	<p>Ja. Granskningen visar att det finns riktlinjer framtagna avseende språk- och matematikutveckling. I dessa finns tidsplaner för genomförandet av de nationella bedömningsstöden enligt garantin om tidiga stödinsatser. I riktlinjerna finns också tidsplan för de extra bedömningstillfällen som ska genomföras i kommunen. Resurser läggs på att på kommungemensam nivå analysera elevernas resultat i de nationella bedömningsstöden. Som utvecklingsområde nämns dock att analysen kan fördjupas ytterligare på skolenheterna.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har nämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hur fördelas ansvar för utredning av särskilt stöd? ○ Innehåller beslutade åtgärdsprogram en beskrivning av elevens behov av stöd utifrån en pedagogisk och social bedömning? ○ Genomförs uppföljning av de individuella åtgärdsprogrammen och sker omvärdering av åtgärder om de inte har fått effekt? 	<p>Nej. Genomförda stickprov visar på betydande avvikelser i processen av att utreda behov av särskilt stöd och framtagande av åtgärdsprogram. Ett flertal elever saknar utredning om särskilt stöd, trots att eleverna haft underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. Det är enligt vår mening en allvarlig brist att elevers behov av stöd inte utretts trots återkommande indikationer på att eleven inte når eller riskerar att inte nå kunskapskraven. Vidare visar stickprovet att flera elever saknar extra anpassningar. Detta trots att eleverna har underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. Stickprovet visar också att vissa elever har haft anpassad studiegång som första och enda dokumenterat särskilt stöd. I två av de tre åtgärdsprogram som granskats har åtgärderna justerats vid uppföljning av åtgärdsprogrammet.</p> <p>Rektor ansvarar för arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Beslut i utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram kan dock delegeras.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har nämnden säkerställt att elevens åsikt tas i beaktande i samband med beslut om extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärder i åtgärdsprogram? 	<p>Delvis. Rutiner finns för att säkerställa att eleven medverkar i beslut om extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärder i åtgärdsprogram. Genomfört stickprov visar dock att det finns utvecklingsområden i att dokumentera elevens medverkan i utredningar av behov av särskilt stöd och i åtgärdsprogram. Det finns också utvecklingsområde i att dokumentera elevens röst i dessa utredningar.</p>

1.3. Sammanfattande bedömning

1.4. Slutsatser

Granskningens syfte har varit att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan. Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är att det finns brister i nämndens arbete och att nämnden därmed inte i tillräcklig grad säkerställt detta.

Granskningen visar på betydande brister i nämndens arbete med extra anpassningar, utredning av behov av särskilt stöd och framtagande av åtgärdsprogram. Genomförd stickprovsgranskning visar att ett flertal elever saknar utredning om särskilt stöd, trots att eleverna haft underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. Det är enligt vår mening en allvarlig brist att elevers behov av stöd inte utretts trots återkommande indikationer på att en elev inte når eller riskerar att inte nå kunskapskraven. Vi menar att det finns risk att skollagens krav inte efterlevs i fråga om utredning av särskilt stöd och framtagande av åtgärdsprogram.

Utifrån granskningen lämnar vi nedanstående rekommendationer. Vi rekommenderar nämnden att:

- ▶ I enlighet med krav i Skollagen säkerställa att utredning av behov av särskilt stöd genomförs i alla elevärenden där det finns indikation på att eleven inte kommer att uppnå kunskapskraven.
- ▶ Säkerställa att elevers behov av stöd utreds skyndsamt.
- ▶ Genomföra en översyn av användandet av anpassad studiegång i grundskolan i kommunen.
- ▶ Säkerställa att elevens röst kring sin skolsituation dokumenteras i utredningar av behov av särskilt stöd.

Linnéa Johansson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Aron Larsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunrevisionen i Munkedals kommun genomförde under 2020 en granskning av barn- och utbildningsnämndens mål- och resultatstyrning. Granskningen visade att orsakerna till de låga kunskapsresultaten i kommunen berodde på kompetensförsörjning och bristande likvärdighet mellan skolor. Kommunrevisionen har i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierat att Munkedals kommun redovisar ett resultat bland de 25 procent sämsta kommunerna i riket vad gäller exempelvis elevers behörighet till gymnasiet, andel elever i årskurs nio som uppnått kunskapskraven i alla ämnen samt genomsnittligt meritvärde i årskurs nio.

Kommunrevisionen har mot bakgrund av ovanstående samt sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att det är väsentligt att granska barn- och utbildningsnämndens arbete med särskilt stöd inom förskolan och grundskolan. I *God revisionsred* framgår de grunder som revisorerna använder när de bedömer ansvarstagande i styrelser och nämnder. Ansvarsgrunder som är aktuella i denna granskning är bland annat risken för bristande måluppfyllelse samt bristande styrning och intern kontroll av verksamhet.

Bakgrunden beskrivs mer utförligt i bilaga 1.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan.

Granskningen inriktas på följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att bedöma elevers kunskapsutveckling, enligt garantin om tidiga stödinsatser?
- ▶ Har nämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram?
  - Hur fördelas ansvar för utredning av särskilt stöd?
  - Innehåller beslutade åtgärdsprogram en beskrivning av elevens behov av stöd utifrån en pedagogisk och social bedömning?
  - Genomförs uppföljning av de individuella åtgärdsprogrammen och sker omvärdering av åtgärder om de inte har fått effekt?
- ▶ Har nämnden säkerställt att elevens åsikt tas i beaktande i samband med beslut om extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärder i åtgärdsprogram?

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar

och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallag (2017:725) 6 kap. 6 § som reglerar nämnders ansvar.
- ▶ 3 kap. Skollag (2010:800) om barns och elevers utveckling mot målen.
- ▶ 9-10 kap. Skollag (2010:800) om förskoleklass och grundskolan
- ▶ Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- ▶ Skolverkets särskilda råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Revisionskriterierna beskrivs i bilaga 2.

2.4. Metod

Granskningen har genomförts genom studier av relevanta dokument och intervjuer med berörda verksamhetsföreträdare. Studerade dokument och intervjupersoner framgår i bilaga 3. Därtill har ett stickprov genomförts på tio utvalda elevärenden. Stickprovet beskrivs mer utförligt i avsnitt 4.2.1.

2.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd

Granskningen avgränsas till att avse avser barn- och utbildningsnämnden samt till ställda revisionsfrågor.

3. Övergripande styrning för ökad måluppfyllelse

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om en *Strategisk plan för ökad måluppfyllelse i Munkedals kommun*. Planen har tagits fram mot bakgrund av de över tid låga kunskapsresultaten i kommunen.

I planen har nedan målbild formulerats:

- ▶ Munkedals kommuns utvecklingsområde: Skolframgång genom ökade skolresultat i Munkedals kommun.
- ▶ Utvecklingsmål I: Munkedals kommun ska, inom 5 år, nå modellberäknat resultatvärde och inte vara bland de 25% sämsta kommunerna inom något område.
- ▶ Utvecklingsmål II: Ett analytiskt förhållningssätt ska implementeras, som en röd tråd, i all skolverksamhet i relation till barn- och elevers lärande, undervisning samt normer och värden.

Målen ska nås genom åtgärder och insatser fördelat på de fyra områdena:

1. Värdegrund/elevhälsoarbete
2. Lärmiljö/undervisningskvalitet
3. Fritidshemsundervisning
4. Systematiskt kvalitetsarbete/analytiskt och kollegialt förhållningssätt.

Granskningen visar att planen för ökad måluppfyllelse utgör grunden till allt arbete inom skolans verksamhet. Den strategiska planen ska konkretiseras på respektive skolenhet för att integreras i skolenheternas systematiska kvalitetsarbete.

Vidare finns dokumentet *Matematik – en handlingsplan för grundskolan*. Det saknas information om vem som har beslutat om planen.

Syftet med matematikplanen är bland annat:

- ▶ att tidigt upptäcka och följa upp de barn och elever som behöver extra stöd i att utveckla sin matematiska förmåga. Här ingår även de elever som har särskild fallenhet för matematik.
- ▶ att utveckla matematikundervisningen i kommunen.

I kommunen finns en matematikutvecklingsgrupp. Gruppen arbetar med utveckling, uppföljning och planering på organisationsnivå.

Analys av elevresultat i matematik ska ske både på enhetsnivå och på kommungemensam nivå. Sambedomning¹ sker av nationella prov.

---

¹ Sambedomning innebär att lärare samarbetar om bedömning eller betygssättning, till exempel genom att bedöma elevers prestationer tillsammans eller genom att diskutera bedömningen. Fokus ligger främst på hur lärare gemensamt tolkar och värderar elevers prestationer utifrån kurs och ämnesplanernas förmågor och kunskapskrav.

Hur arbete med kommunens strategiska plan för måluppfyllelse, matematikplan och språkutvecklingsplan sker varierar mellan olika skolenheter. På en skolenhet har ett eget rutindokument tagits fram, där bedömningstillfällen och andra instruktioner från de kommungemensamma rutinerna har slagits samman till ett årshjul.

3.1. Elevhälsans organisering

Elevhälsoteamet består av rektor, skolsköterska, skolkurator och speciallärare/specialpedagog. På högstadiet ingår också studie- och yrkesvägledare samt socialpedagog. Utöver dessa funktioner finns skolläkare, skolpsykolog och logoped att tillgå. Elevhälsoteamet är en stödfunktion till pedagoger och övrig skolpersonal och ska ha ett nära samarbete med lärararbetslagen.

4. Garanti för tidiga stödinsatser

4.1. Bedömning av elevers kunskapsutveckling

I intervjuer beskrivs att grundskolan i Munkedal följer skollagens bestämmelser kring bedömningstillfällen enligt garantin om tidiga stödinsatser. Utöver detta finns både extra obligatoriska och valfria bedömningstillfällen.

I matematikplanen finns ett årshjul med beskrivning av vilka aktiviteter som ska genomföras vilken månad. Här anges när de nationella bedömningsstöden i "Hitta matematiken" ska genomföras och när de nationella proven ska genomföras. Resultaten skickas till kommunens matematikutvecklingsgrupp för analys. I september hålls en årlig kommungemensam resultatkonferens för alla matematiklärare.

I *Riktlinjer för språkutvecklande arbete inom förskola och grundskola* finns en tidplan som inkluderar bedömningsstödet "Hitta språket"², det nationella bedömningsstödet i läs- och skrivutveckling som genomförs i lågstadiet samt det nationella provet i årskurs 3. Utöver detta rekommenderas genomförande av *Legilexi* i åk 1 och i åk 3. *Legilexi ska* genomföras i åk 2. I åk 2 och 3 rekommenderas skolorna att följa upp de elever som inte klarat alla avstämningspunkter i det nationella bedömningsstödet.

En intervjuad beskriver att det finns utvecklingspotential i den analys som ska göras utifrån resultaten från bedömningstillfällena. I intervjun lyfts att kommunen med hjälp av rutinerna identifierar de elever med lägre resultat men inte anpassning av undervisningen på gruppnivå.

4.2. Övergång till förskoleklass

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram riktlinjer för övergång mellan förskola och förskoleklass. Av riktlinjerna framgår att vid övergång till förskoleklass ska förskolan uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd. Förskolans rektor och barnhälsan delger information om anpassningar i lärmiljön, förhållningsätt, resursfördelning och gruppindelningar med mera. Om information ska lämnas om en enskild individ ska samtycke hämtas från vårdnadshavare i förhand. En *särskild överlämning* gäller barn som varit i behov av särskilt stöd i förskolan. Syftet är att den mottagande enheten ska vara förberedd för att ta emot barnet på bästa sätt och planera den pedagogiska verksamheten. För barn som haft extra anpassningar eller särskilt stöd ska avlämnande pedagoger skriva en skriftlig sammanfattning över de behov som uppmärksammas och de anpassningar som gjorts på förskolan.

---

² Hitta språket är ett nationellt bedömningsstöd som ska ge stöd i att kartlägga elevers kunskaper i språklig medvetenhet i förskoleklass.

4.3. Vår bedömning

I skollagen finns en garanti om tidiga stödinsatser. Enligt skollagen ska bedömningsstöd i matematik och svenska eller svenska som andraspråk göras på höstterminen i förskoleklass. Bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling ska göras i årskurs 1 på vår- och höstterminen. Slutligen ska nationella prov genomföras i årskurs 3.

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram egna riktlinjer avseende språk- och matematikutveckling. I dessa finns illustrerade tidplaner för genomförande av de nationella bedömningsstöden. Munkedals kommun har därtill beslutat om att genomföra extra bedömningstillfällen. Även dessa finns dokumenterade i tidsplanerna. Såväl i intervjuer som i styrdokument framgår att resurser läggs på att på kommungemensam nivå analysera elevernas resultat i de nationella bedömningsstöden. Som utvecklingsområde nämns dock att analysen kan fördjupas ytterligare på skolenheterna.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer vi att barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att bedöma elevers kunskapsutveckling, enligt garantin om tidiga stödinsatser.

5. Särskilt stöd

5.1. Upptäcka behov av stöd

Intervjuade beskriver att det i första hand är upp till undervisande lärare att identifiera och uppmärksamma om en elev riskerar att inte nå kunskapskraven i något ämne. Läraren skriver då ett så kallat *ärendeblad* som ska lyftas i respektive skolas elevhälsoteam. En intervjuad beskriver att man på skolenheten nyligen infört en rutin där rektor ska se över alla elevers resultat i det systemverktyg som används för inrapportering av omdömen/betyg. Detta blir en slags kvalitetssäkrande åtgärd där det blir möjligt att hitta elever i behov av stöd som eventuellt missats i det ordinarie arbetet. Utifrån vad granskningen visar är den här typen av kvalitetssäkrande insats dock inte en rutin som tillämpas på alla kommunens skolenheter.

Garantin för tidiga stödinsatser, som beskrivs i avsnitt 3, är också ett sätt att upptäcka elevers behov av stöd.

Skolorna genomför återkommande så kallade *klasskonferenser*. Vid dessa kan undervisande lärare lyfta elever som riskerar att inte nå kunskapskraven till gemensam diskussion. Vid konferenserna diskuteras också extra anpassningar som kan användas på gruppnivå.

5.2. Arbetsgången för extra anpassning, utredning av behov av stöd och åtgärdsprogram

Processen för särskilt stöd beskrivs i *Elevhälsoplanen*. Planen är beslutad av ledningsgruppen för avdelning skola. I riktlinjerna finns Skolverkets modell av arbetsgången med stödinsatser. Vidare beskrivs att:

- ▶ Extra anpassningar ska dokumenteras i systemverktyget Unikum.
- ▶ Extra anpassningar är en stödinsats av mindre ingripande karaktär som normalt är möjlig att genomföra för lärare och övrig skolpersonal inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- ▶ Om en elev efter en tid med denna stödinsats fortfarande inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att de extra anpassningarna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov.

I intervjuer beskrivs att ambitionen är att ta fram anpassningar som gynnar en hel klass. Elever kan således ha individuella extra anpassningar dokumenterade i systemverktyget, men utöver det få anpassningar av undervisningen riktat till hela klassen. Exempel på detta kan vara att dagens schema skrivs på tavlan eller användande av bildstöd i undervisningen.

Av elevhälsorutinen framgår att:

- ▶ När rektorn fått information om att en elev på skolenheten kan vara i behov av särskilt stöd är det rektorns ansvar att se till att en utredning påbörjas skyndsamt.
- ▶ Om rektor beslutar att inte påbörja en utredning skall skäl till varför detta inte sker dokumenteras och lämnas till uppgiftslämnaren. Utredning sker i samarbete med elevhälsoteamet.

- ▶ Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram utarbetas.
- ▶ Vid upprättande av åtgärdsprogram bestäms tidpunkt för utvärdering. Tidsperioden måste vara tillräckligt lång för att kunna utvärderas. Detta kan variera mellan olika elever och olika typer av åtgärder. Åtgärdsprogrammet ska kontinuerligt följas upp.

Förvaltningen har en lathund för processen med utredning av behov av särskilt stöd, framtagande av åtgärdsprogram och utvärdering av åtgärdsprogram.

Förvaltningsledningen beskriver att arbete pågår med att utveckla undervisningen och ha mer anpassningar på gruppnivå. Förhoppningen är att detta ska leda till en undervisning som kan möta fler elevers behov och att behovet av individuella extra anpassningar därmed minskar.

I intervjuer beskrivs att eleven, i den utsträckning det är möjligt, medverkar i utredning av behov av särskilt stöd och i framtagande av åtgärdsprogram.

5.2.1. Resultat av genomfört stickprov

Inom ramen för granskningen har ett stickprov genomförts. Totalt 10 elever fördelat på årskurs 6 och årskurs 8 och som har haft minst två underkända betyg (F) har valts ut för granskning. Granskning har skett gentemot kontrollpunkterna nedan.

Extra anpassning

1. Eleven har dokumenterade extra anpassningar.

Utredning

2. Utredning av särskilt stöd har påbörjats skyndsamt.
3. Dokumentation om den pedagogiska utredningen finns. Det framgår:
  - a. När utredning är gjord.
  - b. Vem som ansvarat för den.
  - c. Vilken befattning den personen har.
  - d. Om eleven, vårdnadshavare eller extern utredningskompetens varit involverade.
  - e. Elevens behov av stöd/anpassning beskrivs.
4. Rektor har beslutat om att inte upprätta åtgärdsprogram (alt. delegationsbeslut finns).

Åtgärdsprogram

5. Rektor har beslutat om ett åtgärdsprogram (alt. delegationsbeslut finns).
6. Utformningen av åtgärdsprogram:
  - f. Åtgärdsprogrammet beskriver elevens behov av särskilt stöd.
  - g. I åtgärdsprogrammet framgår hur behovet av stöd ska tillgodoses
  - h. Åtgärdsprogrammet innehåller inte elevkänslig information.
  - i. Elev, vårdnadshavare och representant från elevhälsa har getts möjlighet att delta i utformningen av åtgärdsprogrammet.
7. Utvärdering av åtgärdsprogram:

- j. Det framgår när åtgärderna ska utvärderas.
- k. Det framgår vem som är ansvarig för utvärderingen.
- l. Åtgärder har vid utvärdering vid behov justerats.

	Extra anpassning	Utredning								Åtgärdsprogram						
	1	2	3a	3b	3c	3d	3e	4	5	6a	6b	6c	6d	7a	7b	7c
1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	*	■	■	■	■	■	■
7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
9	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
10	■	**	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Förklaring till diagram:

- Kontrollpunkt bedöms vara uppfylld
- Kontrollpunkt bedöms delvis vara uppfylld
- Kontrollpunkt bedöms inte vara uppfylld
- Kontrollpunkt bedöms ej vara tillämplig i det aktuella elevärendet

* Beslut om att ta fram ett åtgärdsprogram fattades i september 2023. Detta är vid granskningens genomförande inte färdigställt.

** Enligt uppgift har en pedagogisk kartläggning genomförts på elevens tidigare skola. Vi har inom ramen för granskningen inte tagit del av utredning eller åtgärdsprogram.

lakttagelser från granskning av elevärenden:

- ▶ En av eleverna i årskurs 6 har extra anpassningar men saknar utredning av behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Vårterminen 2023 hade eleven fem F. En pedagogisk utredning har genomförts där elevens kunskapsbrister beskrivs.
- ▶ Tre elever i årskurs 8 saknar extra anpassning, utredning av behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Alla dessa tre elever har haft underkänt i ett eller flera ämnen sedan höstterminen 2021. Vårterminen 2023 hade en av eleverna underkänt i alla ämnen.
- ▶ Tre av eleverna i stickprovet har ett åtgärdsprogram. Två av dessa är utarbetade i februari 2023. Dessa två elever hade underkänt i varsitt ämne redan vårterminen 2021. Det tog således över ett och ett halvt år från det att de fått ett underkänt betyg till dess att åtgärdsprogram utarbetades.
- ▶ För två av eleverna i stickprovet är ett åtgärdsprogram under utarbetande. En av dessa elever hade underkänt i fem ämnen redan höstterminen 2021. Det har således gått ett och ett halvt år från det att elever fått flera underkända betyg till dess att åtgärdsprogram utarbetats. Den andra eleven vars åtgärdsprogram är under utarbetande har fått sina behov av stöd utredda betydligt snabbare. Eleven hade tre

underkända betyg vårterminen 2022. Utredning om särskilt stöd startades under våren 2023.

- ▶ Två av eleverna har beslut om anpassad studiegång. Båda besluten om anpassad studiegång avser cirka fyra månader. Enligt Skolverkets allmänna råd ska anpassad studiegång endast sättas in när annat stöd inte kan tillgodose elevens behov av stöd. Möjligheten till anpassad studiegång ska enligt Skolverket användas med stor försiktighet och inte under en längre tidsperiod än nödvändigt. Ingen av de två elever som har beslut om anpassad studiegång har haft något åtgärdsprogram tidigare. Anpassad studiegång är således elevernas första åtgärd inom särskilt stöd.
- ▶ I två utredningar av behov särskilt stöd och åtgärdsprogram är beskrivningen av elevens behov av stöd bristfällig. I ett av dessa svarar den beslutade åtgärden inte upp mot det behov som beskrivs.
- ▶ I två utredningar om behov av särskilt stöd och upprättade åtgärdsprogram står att varken elev eller elevens vårdnadshavare har deltagit i arbetet. Detta uppges vara ett handhavandefel. Samtal med elev och vårdnadshavare uppges ha hållits innan åtgärdsprogrammet togs fram.
- ▶ Vi noterar att elevens röst kring skolsituationen inte framgår i de tre utredningar av behov av särskilt stöd som vi tagit del av inom ramen för granskningen.

Intervjuade menar att beslut om anpassad studiegång har blivit lite för vanligt i kommunen och att kommunen behöver bli mer restriktiva med att anpassa bort ämnen. Samtidigt lyfts att det finns elever som av medicinska: fysiska eller psykiska skäl inte orkar med en hel skoldag.

Vidare visar stickprovet att ett flertal elever med underkänt i flera ämnen och över tid saknar en utredning av behov av särskilt stöd. Vissa av dessa elever har inte heller dokumenterade, individuella extra anpassningar. Vissa intervjuade lyfter att det har funnits brister i arbetet med extra anpassningar. En intervjuad lyfter att man tidigare haft som inställning att inte dokumentera enskilda extra anpassningar. Vidare lyfts att dokumentation kan ha skett, men på "fel" plats såsom genom anteckningar på papper i stället för i verksamhetssystemet.

5.3. Vår bedömning

Av Skollagen framgår att om det finns risk att en elev inte uppnår kunskapsmålen trots att stöd har getts i form av extra anpassningar ska detta anmälas till rektor. Utredning ska ske skyndsamt. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Granskningen visar att Munkedals kommun har gemensamma riktlinjer kring hur arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd ska gå till.

Genomförd stickprovsgranskning visar dock på betydande avvikelser. Ett flertal elever saknar utredning om särskilt stöd, trots att eleverna haft underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. Det är enligt vår mening en allvarlig brist att elevens behov av stöd inte utretts trots återkommande indikationer på att en elev inte når eller riskerar att inte nå kunskapskraven.

Stickprovet visar även att flera elever saknar extra anpassningar. Detta trots att eleverna har underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. De intervjuade har uppgett att extra anpassningar i regel har genomförts på gruppnivå. Vi menar att det visserligen är positivt med mer inkluderade lärmiljöer men att det utifrån stickprovet är uppenbart att extra anpassningar på gruppnivå är otillräckligt.

Slutligen visar stickprovet att vissa elever har haft anpassad studiegång som första och enda dokumenterat särskilt stöd. Vi anser att detta är en anmärkningsvärd brist. Anpassad studiegång är en synnerligen ingripande åtgärd som inskränker på såväl elevens rätt till utbildning som elevens skolplikt. Anpassad studiegång är en åtgärd som enligt vår mening bör bli aktuell först när andra stödåtgärder testats eller där andra stödåtgärder är uppenbart otillräckliga.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer vi att barn- och utbildningsnämnden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete med utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden delvis har säkerställt att elevens åsikt tas i beaktande i samband med beslut om extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärder i åtgärdsprogram. I de utredningar av behov av särskilt stöd som vi tagit del av inom ramen för granskningen saknas elevens beskrivning kring dennes skolsituation. Enligt barnkonventionen ska barn ges möjlighet att uttrycka sin åsikt i frågor som rör barnet. Därav bör rutiner införas så att även elevens syn på sin skolsituation dokumenteras.

Bilaga 1. Bakgrund

Barn har enligt Barnkonventionen rätt till utbildning. Grundskolan ska enligt Barnkonventionen vara tillgänglig för alla. Utbildningen ska enligt skollagen vara likvärdig. Alla elever har rätt till ledning och stimulans i skolan för att nå så långt som möjligt inom sin kunskapsutveckling utifrån sina förutsättningar. Skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barns och elevers olika förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Kommunrevisionen genomförde under 2020 en granskning av barn- och utbildningsnämndens mål- och resultatstyrning. Granskningen visade bland annat att orsakerna till de låga kunskapsresultaten i kommunen berodde på kompetensförsörjning och bristande likvärdighet mellan skolor. Kommunrevisionen har i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierat att Munkedal är bland de 25 procent sämsta kommunerna i riket vad gäller exempelvis gymnasiebehörighet, elever i årskurs nio som uppnått kunskapskraven i alla ämnen och genomsnittligt meritvärde i årskurs nio.

I skollagen finns en *garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet*. I förskoleklassen och i lågstadiet ska det göras en bedömning av en elevs kunskapsutveckling om det finns indikationer på att eleven inte kommer att uppfylla kriterier för bedömning av kunskaper. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Studier visar att för att få bästa effekt ska särskilt stöd ges tidigt. Statistik från Skolverket visar att andelen elever som får särskilt stöd är högst i årskurs nio, det vill säga i slutet av grundskolan.

Kommunrevisionen har mot bakgrund av ovanstående samt sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att det är väsentligt att granska barn- och utbildningsnämndens arbete med särskilt stöd inom förskolan och grundskolan. I *God revisionsred* framgår de grunder som revisorerna använder när de bedömer ansvarstagande i styrelser och nämnder. Ansvarsgrunder som är aktuella i denna granskning är bland annat risken för bristande måluppfyllelse samt bristande styrning och intern kontroll av verksamhet.

Bilaga 2. Revisionskriterier

Kommunallagen 2017:725

Enligt kommunallagen 6 kap. ska nämnder besluta i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnder beslutar också i frågor som fullmäktige har delegerat till dem.

Skollagen 2010:800

Enligt skollagen 3 kap. 2 § ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt 3 kap. 5 § Om det inom ramen för undervisningen framkommer att risk föreligger att en elev inte uppfyller de betygskriterier eller övriga kunskapsmål som finns ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Om det inom ramen för undervisningen framkommer att det finns risk att en elev inte uppnår kunskapsmålen trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie verksamheten ska detta anmälas till rektor. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Särskilt stöd får enligt skollagen ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas, samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektor.

Om en utredning enligt ovan visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektor eller den som rektor överlåtit beslutanderätt till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Garanti för tidiga stödinsatser

Skollagen 2 – 3 kap innehåller en garanti för att elever i förskoleklassen och lågstadiet som har behov av stöd tidigt ska få de stödinsatser som behövs. Syftet är att eleverna ska uppfylla bedömningskriterierna i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 och 3 i grundskolan och sameskolan samt i årskurs 1 och 4 i specialskolan.

Elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande ska kartläggas redan i förskoleklass. Det ska ske med stöd av ett nationellt kartläggningsmaterial.

I årskurs 1 ska läraren bedöma elevernas kunskaper i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik med hjälp av nationella bedömningsstöd. Nationella prov ska användas i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan samt i årskurs 4 i specialskolan. Ett viktigt syfte med de nationella proven är att stödja lärarens kunskapsbedömning av enskilda elever.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna för utbildningen. Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet. Huvudmannen kan utse en skolchef för hela verksamheten eller flera skolchefer för delar av verksamheten.

Bedömningsstöd

I förskoleklass ska kartläggningsmaterialen "Hitta språket" och "hitta matematiken" genomföras på höstterminen. Om det genom användning av kartläggningsmaterialen, eller på annat sätt, framkommer att det kan befaras att en elev riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som senare ska uppnås sätts extra anpassningar in skyndsamt.

I årskurs 1 ska bedömningsstöd i taluppfattning och läs- och skrivutveckling användas. Dessa genomförs både under höst- och vårtermin. Om det genom användning av bedömningsstöden, eller på annat sätt, framkommer att det kan befaras att en elev riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som senare ska uppfyllas sätts extra anpassningar in skyndsamt.

I årskurs 3 genomförs nationella proven i matematik och svenska. Detta sker vid en fastställd provperiod på vårterminen.

Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

Den som utreder en elevs behov av särskilt stöd bör enligt råden kartlägga hur elevens skolsituation påverkar elevens förutsättningar och förmågor. Utifrån kartläggningen ska en bedömning göras av om eleven är i behov av särskilt stöd och i så fall bedöma vilka behov eleven har. När rektor får information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska utredning påbörjas skyndsamt. Utredningar av behov av särskilt stöd ska dokumenteras skriftligt.

Rektor ska tillse att en elev enbart har ett åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammet ska innehålla konkreta och utvärderingsbara åtgärder.

Ett åtgärdsprogram ska enbart innehålla den information om eleven som behövs för att kunna vidta adekvata stödåtgärder.

När ett beslut om åtgärdsprogram fattas ska eleven, eller i förekommande fall elevens vårdnadshavare, underrättas om beslutet. I åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd beskrivas.

Åtgärdsprogrammet följs upp löpande i och med personalens kontinuerliga arbete med åtgärderna. Utvärdering av åtgärdsprogrammet är en mer systematisk analys med grund i hur åtgärderna har fungerat. Syftet är att se över om de stödinsatser som satts in har gett effekt.

Vissa elever har behov av stöd under en längre tid. Då finns det skäl för skolan att vid flera tillfällen ta ställning till stödbehovet och fatta nya beslut om åtgärdsprogram.

Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Lagen (2018:1197) om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som fastställer barnets rättigheter. Artiklarna ska utgöra en helhet. Barnkonventionen gäller alla barn, det vill säga individer under 18 år. I konventionen finns fyra grundläggande principer som ska vara vägledande i alla frågor som rör barn.

- ▶ Artikel 2: alla barn har samma rättigheter och lika värde
- ▶ Artikel 3: barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- ▶ Artikel 6: alla barn har rätt till liv och utveckling
- ▶ Artikel 12: alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Barnkonventionens status som lagstiftning gör att det enskilda barnets rättssäkerhet stärks. Det möjliggör också att barnets bästa kommer i främsta rummet på ett tydligare sätt.

Av lagens förarbeten (prop. 2017/18:186) framgår att ett barnrättsbaserat synsätt utgör kärnan i barnkonventionen. Detta innebär att varje barn ska ses som bärare av rättigheter. Detta synsätt kräver att barnets rätt att bli hört och få sina åsikter beaktade måste tillgodoses systematiskt i alla processer.

Av lagens förarbeten framgår också anammandet av ett barnrättsperspektiv eller ett barnrättsbaserat synsätt främst om synsätt, kunskap, arbetssätt och tydlig styrning. För att uppnå en varaktig och genomgripande förändring krävs att en fråga eller ett synsätt rutinmässigt förs in i det dagliga arbetet. Tjänstemän och beslutsfattare som hanterar ärenden som rör barn styrs dock i sitt arbete av lagar, förordningar, föreskrifter, förarbeten och riktlinjer. En inkorporering innebär att barnets roll som rättssubjekt med egna specifika rättigheter tydliggörs och kan därmed förväntas medverka till att barnet i högre grad hamnar i fokus i de situationer som gäller barnet.

Källförteckning

- ▶ Barn- och utbildningsnämndens Detaljbudget 2023, Plan 2024 – 2025
- ▶ Blankett – Stödinsatser Unikum
- ▶ Elevhälsoplan 2022
- ▶ Lathund Systematiskt Kvalitetsarbete
- ▶ Logos – Användarrutin
- ▶ Matematik – en handlingsplan för grundskolan
- ▶ Munkedals kommuns riktlinjer för övergång mellan förskola och förskoleklass
- ▶ Närvaroplan grundskolan
- ▶ Riktlinjer språkutvecklande arbete inom förskola och skola
- ▶ Ska och kan i Unikum
- ▶ Strategisk plan – Ökad måluppfyllelse i Munkedals kommun
- ▶ Systematiskt kvalitetsarbete läsår 2021 – 2022
- ▶ Årshjul Systematiskt Kvalitetsarbete
- ▶ Åtgärdsprogram i Unikum

Munkedal den 20 oktober 2023

Till barn- och utbildningsnämnden

Till kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av särskilt stöd

Kommunrevisionen har vid sitt möte den 24 november antagit en granskning av särskilt stöd. Granskningen har genomförts av EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. Granskningens övergripande syfte har varit att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan.

Granskningen visar på betydande avvikelser i processen av att utreda elevers behov av särskilt stöd och framtagande av åtgärdsprogram. Ett flertal elever saknar utredning om särskilt stöd, trots att eleverna haft underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. Det är enligt vår mening en allvarlig brist att elevers behov av stöd inte utretts trots återkommande indikationer på att eleven inte når eller riskerar att inte nå kunskapskraven. Granskningen visar även att flera elever saknar extra anpassningar. Detta trots att eleverna har haft underkänt i ett eller flera ämnen under flera terminer. Stickprovet visar också att vissa elever har haft anpassad studiegång som första och enda dokumenterad åtgärd. Anpassad studiegång är en synnerligen ingripande åtgärd som inskränker på såväl elevens rätt till utbildning som elevens skolplikt och bör därmed användas restriktivt.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är att det finns brister i nämndens arbete och att nämnden därmed inte i tillräcklig grad säkerställt ett ändamålsenligt arbete med särskilt stöd i förskoleklass och grundskolan.

I granskningen lämnas följande rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden:

- I enlighet med krav i Skollagen säkerställa att utredning av behov av särskilt stöd genomförs i alla elevärenden där det finns indikation på att eleven inte kommer att uppnå kunskapskraven.
- Säkerställa att elevers behov av stöd utreds skyndsamt.
- Genomföra en översyn av användandet av anpassad studiegång i grundskolan i kommunen.
- Säkerställa att elevens röst kring sin skolsituation dokumenteras i utredningar av behov av särskilt stöd.

Granskningen översänds med önskemål om att erhålla svar på vilka åtgärder som barn- och utbildningsnämnden ämnar vidta utifrån de brister som redovisas i rapporten. Svar skickas till Johan.Palmgren@se.ey.com senast den 22 februari 2024.

För kommunrevisionen

Claes Hedlund
Ordförande

Bilaga 1: Granskning av särskilt stöd

§ 15

Dnr KS-2023-000286

Utökad budget för 2024

Sammanfattning av ärendet

Regeringens budgetproposition för 2024 innebär utökade generella statsbidrag för Munkedals kommun med ca 7 mnkr. Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna har tagit fram förslag på satsningar för 2024 som har kostnadsberäknats.

Kommunfullmäktige beslutade i november att återremittera förslaget för ytterligare beredning och följande motivering: Budgetförslaget ska kompletteras med utförliga underlag för vad de olika förslagen kommer att kosta samt kompletteras med konsekvensbeskrivningar samt behandlas av berörda nämnder innan beslut i kommunfullmäktige.

Totalt kommer förslagen öka driftsbudgeten med 4,48 mnkr och investeringsbudgeten med 550 tkr.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har i sitt beslut tagit bort investeringsanslaget för en bro och föreslår att åtgärden istället inarbetas i ordinarie budgetarbete för år 2025 med plan 2026–2028.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden vill dock behålla det den utökade driftsanslaget om 180 tkr, som en engångsinsats 2024, att användas till att utreda förutsättningar för olika alternativ att nå målet om att koppla samman tätortsnära gångstråk och vandringsleder med "Maltes stig".

Av behandlingen i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden så framgår behovet av mer utredning om broalternativet som en övergång av Örekilsälven. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att de 180 tkr i utökade anslag i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ram ska användas 2024 för att utreda möjliga lösningar på en ny övergång över Örekilsälven som skapar en attraktiv strandpromenad från Bråland till Maltes stig.

Förslagen har behandlats i nämnderna och har sammanställts i en bilaga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-29

Bilaga Sammanställning av nämndernas underlag

Bilaga Digitala verktyg lågstadiet Munkedals kommun

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka budgetramarna 2024 enligt förslag:

- Kommunstyrelsen 650 tkr
- Valförbändnämnden 300 tkr
- Barn- och utbildningsnämnden 1 850 tkr
- Samhällsbyggnadsnämnden 1 680 tkr (varav kapitalkostnader 50 tkr och 180 tkr i driftsanslag som ska användas 2024 för att utreda möjliga lösningar på en ny övergång över Örekilsälven)
- Investeringsbudgeten ökas med 550 tkr till en utomhusscen

Uppföljning av genomförandet ska ske i delårsrapporterna för april och Augusti.

Av den totala utökningen på 4 480 tkr är 830 tkr engångsinsatser som ska prövas i budgetarbetet inför 2025.

Yrkande

Jan Petersson (SD) och Martin Svenberg Rödin (M):

Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka budgetramarna 2024 enligt förslag:

- Kommunstyrelsen 650 tkr
- Valförbändnämnden 300 tkr
- Barn- och utbildningsnämnden 1 850 tkr
- Samhällsbyggnadsnämnden 1 680 tkr (varav kapitalkostnader 50 tkr och 180 tkr i driftsanslag som ska användas 2024 för att utreda möjliga lösningar på en ny övergång över Örekilsälven)
- Investeringsbudgeten ökas med 550 tkr till en utomhusscen

Uppföljning av genomförandet ska ske i delårsrapporterna för april och augusti

Av den totala utökningen på 4 480 tkr är 830 tkr engångsinsatser som ska prövas i budgetarbetet inför 2025.

Reservation/Protokollsanteckning

Liza Kettil, Pia Hässlebräcke, Jenny Jansson och Erik Färg, Socialdemokraterna deltar ej i beslut.

Karl-Anders Andersson, Centerpartiet deltar ej i beslut.

Rolf Jacobsson, Kristdemokraterna deltar ej i beslut.

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2023-000286

Utökad budget för 2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka budgetramarna 2024 enligt förslag:

- Kommunstyrelsen 650 tkr
- Valförbundsstyrelsen 300 tkr
- Barn- och utbildningsnämnden 1 850 tkr
- Samhällsbyggnadsnämnden 1 680 tkr (varav kapitalkostnader 50 tkr och 180 tkr i driftsanslag som ska användas 2024 för att utreda möjliga lösningar på en ny övergång över Örekilsälven)
- Investeringsbudgeten ökas med 550 tkr till en utomhusscen

Uppföljning av genomförandet ska ske i delårsrapporterna för april och augusti

Av den totala utökningen på 4 480 tkr är 830 tkr engångsinsatser som ska prövas i budgetarbetet inför 2025.

Sammanfattning

Regeringens budgetproposition för 2024 innebär utökade generella statsbidrag för Munkedals kommun med ca 7 mnkr. Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna har tagit fram förslag på satsningar för 2024 som har kostnadsberäknats.

Kommunfullmäktige beslutade i november att återremittera förslaget för ytterligare beredning och följande motivering: *Budgetförslaget ska kompletteras med utförliga underlag för vad de olika förslagen kommer att kosta samt kompletteras med konsekvensbeskrivningar samt behandlas av berörda nämnder innan beslut i kommunfullmäktige.*

Totalt kommer förslagen öka driftsbudgeten med 4,48 mnkr och investeringsbudgeten med 550 tkr.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har i sitt beslut tagit bort investeringsanslaget för en bro och föreslår att åtgärden istället inarbetas i ordinarie budgetarbete för år 2025 med plan 2026-2028.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden vill dock behålla det den utökade driftsanslaget om 180 tkr, som en engångsinsats 2024, att användas till att utreda förutsättningar för olika alternativ att nå målet om att koppla samman tätortsnära gångstråk och vandringsleder med "Maltes stig".

Av behandlingen i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden så framgår behovet av mer utredning om broalternativet som en övergång av Örekilsälven. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att de 180 tkr i utökade anslag i Miljö-

och samhällsbyggnadsnämnden ram ska användas 2024 för att utreda möjliga lösningar på en ny övergång över Örekilsälven som skapar en attraktiv strandpromenad från Bråland till Maltes stig.

Förslagen har behandlats i nämnderna och har sammanställts i en bilaga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-29

Bilaga Sammanställning av nämndernas underlag

Bilaga Digitala verktyg lågstadiet Munkedals kommun

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Ökade kostnader i enlighet med förslagen som beskrivs i denna tjänsteskrivelse

Hållbar utveckling – Social dimension

Verksamhetsförändringar kan genomföras enligt förslagen från nämnderna

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Utökade möjligheter till utomhusaktiviteter

Ylva Morén

Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Ekonomichef, För fortsatt handläggning

Kommundirektör

Välfärdsnämnden

Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden

Kultur- och Utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen

Sammanställning av nämndernas underlag till utökad budget 2024

Kommunstyrelsen

Förstärkning Munkedal 50 ÅR 50 tkr (engångsinsats)

Möjliggöra fler aktiviteter under jubileumsåret. Anslaget står till styrgruppens förfogande och säkrar finansieringen av såväl befintliga aktiviteter de eventuellt tillkommande evenemang.

Drogpreventiv Broschyr 50 tkr

Anslaget kommer användas till en broschyr som distribueras ut till målgruppen. Förslaget är att använda samma drogpreventions broschyr som använts i Sotenäs kommun.

Språktest vid nyanställning och språkinventering i samtliga verksamheter 250 Tkr

Mot bakgrund av att Socialstyrelsen har rekommendationer för språknivå i syfte att nå välfungerande arbetsplatser, finns behov av ett språkverktyg. Sju procent av landets kommuner har infört språktester för personalen inom vård och omsorg och fler är på gång. Kommuner som använt språkverktyg kan över tid se förbättringar/förändringar i personalens språkkunskaper.

Vanligast är att kommuner testar alla som jobbar eller söker jobb till funktionsstöd, äldreomsorg, skola, förskola och fritidshemsverksamhet. Det finns även några kommuner som testar all personal.

Den anställde/sökanden planerar själv tid för test via språkverktygets bokningssystem. Språktestet genomförs digitalt, där testtagaren tas emot, välkomnas och övervakas. Varje person får ett personligt mottagande av en testledare. Personen legitimeras, informeras och övervakas genom hela testet via skärmdelning samt två kameror från två vinklar samt ljud. De som inte klarar godkänd nivå och behöver utveckla sitt svenska språk, kommer att få stöttning från Komvux.

HR-avdelningen föreslås ansvara för språkverktyget och samordna språktesterna i samband med rekrytering. Omfattningen av testerna och screeningen av befintlig personal får anpassas efter det avsatta anslaget på 250 tkr

Förstärkning av kris och beredskapsarbete-kommunikation 300 tkr (engångsinsats).

Anslaget på 300 tkr fördelas på följande insatser:

Utbildning av krisledningsfunktioner 150 tkr

Kommunens krisledningsorganisation kommer under 2024 att organiseras enligt en stabsmodell som samtliga kommuner i Fyrbodal, Länsstyrelsen, Försvarsmakten och flera statliga myndigheter valt att använda. Införandet av modellen kommer att kräva specifika utbildningsinsatser och övning av funktioner.

Utrustning till särskilda trygghetspunkter 90 tkr

Specifik utrustning köps in och färdigställs för att användas i bland annat stabsarbete. Utrustningen utgörs bland annat av telefonladdare, powerbanks, pannlampor, megafoner, markeringsvimplar, multiladdare/laddstationer, vevradio, gasolbrännare, aluminiumfiltar, vattendunkar, vattenrenings-tabletter, lysstavar med mera.

Kommunikationsutrustning 20 tkr

Ytterligare två Rakelenheter köps in till krisledningen för krypterad radiokommunikation med blåljusverksamhet, statlig verksamhet och kommuner/regioner.

Informationsfolder 10 tkr

En informationsfolder till anställda tas fram. Foldern ska bland annat beskriva innebörden av att vara krigsplacerad i kommunen, hur krisorganisationen är uppbyggd och fungerar. Foldern delas ut vid en krisorganisation.

Utrustning till FRG 30 tkr

Frivilliga resursgruppen (FRG) har en viktig funktion vid störda förhållanden. Utrustning köps in till gruppens medlemmar för att underlätta i uppdraget, till exempel en ryggsäck med grundutrustning

Välfärdsnämnden

Arbetsskor 300 tkr

Personer som jobbar brukarna inom välfärdförvaltningen, 300 personer, går och står mycket i arbetet. Det kan leda till belastningsbesvär och skador i fötter, knän, ben, höfter samt rygg. Det kan även finnas andra risker i arbetsmiljön – som tunga och vassa föremål, smitta, kemikalier och halka. Arbetsskorna förebygger dessa risker, bland annat genom att vara ergonomiska, tvättbara i 60 grader samt stötdämpande. Arbetet nära andra människor inom vård och omsorg kan leda till att kläder och skor utsätts för kroppsvätskor och kan därmed bli en källa för spridning av bakterier och virus. Genom att skorna och kläderna stannar på arbetsplatsen när arbetspasset är slut bidrar arbetsgivaren och arbetstagarna till att minska smittspridningen i samhället.

Skor slits mycket, på grund av att medarbetarna i förvaltningen går och står mycket i arbetet. Fria arbetsskor är även en viktig ekonomisk fråga för flera av välfärdförvaltningens medarbetare.

Förslaget är att Munkedals kommun tillhandahåller skor för att medarbetaren ska använda de i tjänsten. Skor och arbetskläder får inte användas privat. Kläder och skor ska vara anpassade för yrket och vara obligatoriska att använda i arbetet.

I Inkomstskattelagen (11 kap. 9§) framgår att arbetskor som inte anses vara en skattepliktig förmån om de är utformade för tjänsten och lämpligen inte kan användas privat.

Kostnaden för lämpliga skor uppskattat till 600–1000 kr/par och år utifrån upphandlat sortiment av arbetskor. Årligen erbjuds ett par nya skor per anställd utifrån uppgift från annan kommun där det visat sig att skorna varit utslitna efter ett år. Höjd bör också tas för inköp till nyanställd personal under året, vilket innebär en framtida årlig ökad kostnad.

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Ersätta en till en plattor/datorer för 1–3 med traditionella läromedel 500 tkr. Klassuppsättningar med plattor/datorer bibehålls

Plattorna har visat sig överlägset bäst lämpade för lägre åldrar. Det blir ett pedagogiskt verktyg som bidrar till kvalitetsökning jämfört med att använda datorer. Ett pilotprojekt genomfördes under 2023 på Hällevadsholms skola med goda resultat. I samband med detta testades och undersöktes även möjligheter att genomföra digitala prov vilket visades fungera. Plattorna ger pedagogiska möjligheter som inte går att göra med datorer. Till exempel så kan barnen dokumentera miljöer på utflykter i skogen. Använda QR-koder med mera. Andra kommuner som använt sig av plattor vittnar också om fördelarna inte minst när det gäller kostnaderna.

Se Bilaga – Kalkyl digitala verktyg lågstadiet Munkedals kommun.

Nackdelen är att det i dagsläget inte går att ha flera elever kopplade till en platta. Inköp av 1 platta per elev är samma kostnad som inköp av en dator på två elever, alltså klassuppsättningar.

Verksamheten önskar med anledning av ovan att ha tillgång till plattor för eleverna i lågstadiet. Huvudfokus ska dock vara användande av analoga läromedel. Eleverna i lågstadiet skriver i sina böcker vilket medför att nya klassuppsättningar behöver köpas oftare.

Klassuppsättningar köps in i följande ämnen: Ma, Sv, Eng, So och No

Digitala verktyg används när kursplansinnehåll så kräver och för att utveckla kvaliteten i undervisningen. Inga plattor delas ut och får inte tas med hem. Elever i behov av kompensatoriska insatser kan där så krävs undantas från denna regel.

Konsekvenser för elever: Med egna läroböcker får eleverna bättre förutsättningar i sitt lärande. Lättare att hålla i ordning. Främjar likvärdiga förutsättningar både inom och mellan skolorna.

Konsekvenser för medarbetare: Slipper kopiera material och kan lägga mer tid till undervisning. Lättare att hålla struktur. Lärarhandledning att tillgå.

Hur motverka eventuella risker: Riktlinjer ska tas fram för att motverka eventuell överanvändning av paddorna.

250 tkr till åk 4–9 som kompletterar den satsning som finns på läromedel i de riktade statsbidragen.

Klassuppsättningar köps in i följande ämnen: So och No och Sv.

Konsekvenser för elever: Bättre förutsättningar i sitt lärande. Främjar likvärdighet i undervisningen.

Konsekvenser för medarbetare: Slipper kopiera material och kan lägga mer tid till undervisning. Lättare att hålla struktur. Tillgång till lärarhandledning.

Hur motverka eventuella risker: Finns inga identifierade risker. Möjligen om förutsättningarna att erhålla bidrag förändras framöver.

1000 tkr till att införa programmering i skolan på högstadiet.

Munkedals kommun ska vara i framkant och utbilda för framtidens yrke. IT och dess möjligheter skall introduceras i rätt ålder.

Satsningen kommer att innebära att skoldagen förlängs tre dagar i veckan. Det finns i dagsläget möjligheter att anställa rätt kompetens. Under våren kommer medlen att till del nyttjas för kompetenshöjande insatser, rekrytering och lektionsplanering. Själva genomförandet startas upp läsåret 24/25. Viktigt att få till en bra schemaläggning och kunna informera och under våren. Finns ämnesplan på gymnasienivå som inspiration till att designa ett lämpligt innehåll för åk 7-9.

På skolan har man upparbetat ett koncept med mentorstid på morgonen. Då används tid från elevens val. Detta har visat sig mycket lyckosamt då det ger möjlighet att för mentorerna att bygga relationer, få kolla på närvaro/frånvaro snabbt och ger också eleverna möjlighet att jobba lite extra i de ämnen de har behov av. Detta upplägg vill verksamheten behålla. Elevens val kommer troligen på sikt att försvinna som ämne men det finns inget som hindrar att huvudmannen erbjuder mer tid till eleverna än vad timplanen kräver.

För att kunna erbjuda ytterligare ett ämne det vill säga programmering behöver fler lärare engageras för denna lektionstid. Det innebär 30 minuter i 18 grupper/vecka ytterligare vilket är 9 undervisningstimmar extra. Detta ryms inte inom befintlig lärarresurs. Det behöver också fördelas på 8–9 lärare

per dag (åk 7, 8, 9). Hur mycket extra tjänst som behöver anställas beror på hur vi kan hantera schemaläggning med den pedagog som ska undervisa i programmering samt vilka ämnesbehörigheter som behöver täckas upp. Det går således inte att beräkna fullt ut i dagsläget.

De elever som inte väljer programmering kan få möjlighet att välja andra aktiviteter som extra tid i annat ämne, tid till kulturskolans utbud etc.

Konsekvenser för elever: Väl förberedda inför framtidens digitala utveckling. Kan höja motivationen för en del elever. Mer tid för elever som har behov i andra ämnen under terminerna vilket finns evidens för att det är oftast mer gynnsamt än lovskola. Kan bli mer håltimmar. Längre skoldagar.

Konsekvenser för medarbetare: Innebär mindre tid för samplanering och konferenstid. Kan påverka utvecklingen av undervisningen. Kan ge möjlighet till längre raster – för och efterarbete.

Hur motverka eventuella risker: Dialog med berörda för att hitta möjliga lösningar.

100 tkr till drogförebyggande insatser.

Med hjälp av den här satsningen är kan fler timmar köpas av skolläkaren för föreläsningar på föräldramöten och för personal. (25 tkr)

Lägga ut korta inspel som notiser på Unikum/Meitner.

Folkhälsostrategen kommer att vara med på föräldramöten enligt årshjul.

Bjuda på fika på föräldramöten. (25 tkr)

Anlita Hälsokällan eller annan utomstående organisation/medverkan (25 tkr)

Inköp av material, litteratur mm. (25 tkr)

Broschyrmaterial delas ut. (tas fram av KS)

Konsekvenser för elever: Förbättrad insikt i hur droger kan påverka liv och hälsa. Bättre förutsättningar att lyckas i skolan, med sitt privatliv och arbete.

Konsekvenser för medarbetare: Elever som kan koncentrera sig på lektionerna, mer närvarande elever, lättare att lyckas med sitt uppdrag som lärare.

Hur motverka eventuella risker: Finns inga identifierade risker med satsningen. Viktigt att utveckla arbetet med drogförebyggande insatser över tid.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Anställning -MEX-handläggare 700 tkr.

Befattning för att aktivt jobba med strategisk markförsörjning, försäljning av tomter och olika projekt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har idag en kombinerad tjänst, där enhetschefen för plan-, bygg- och MEX-enheten hanterar kommunens MEX-frågor parallellt med sin chefsroll.

Ur arbetsmiljösynvinkel är detta inte önskvärt, då chefsrollen i den tredelade enheten (plan-, bygglov- och MEX) blir alltmer komplex och kräver övergripande styrning och ledning i olika ärenden, vilket gör att MEX-uppgifter ofta får stå tillbaka för andra prioriterade uppdrag.

Förslaget innebär en anställning av en MEX-handläggare på heltid, för att aktivt kunna jobba med kommunens strategiska markförsörjning, uppföljning av arrenden och andra typer av markupplåtelse, men-som också kan vara stöd i detaljplanarbetet med exploaterings- och markfrågor, vid förhandlingar samt bistå i fastighetsjuridiska frågor.

Tillkommande kostnader för kompetensutveckling, liksom för dator och programvaror bedöms redan finnas i förvaltningens budget.

Konsekvenser för förvaltningen: Att få tillgång till kompetens från en handläggare som är specialiserad på juridik och hantering av markfrågor kommer att innebära att förvaltningen kommer att kunna arbeta mer aktivt med strategisk markförsörjning.

Konsekvenser för medarbetare: Enhetschefen kommer att till större del få ägna sig åt styrning och ledning, men också åt strategiskt arbete för att bl. a. underlätta den kommunala planeringen, och utveckla nya tjänster till stöd för såväl medarbetare som allmänhet.

För handläggare av detaljplaner kommer stöd från MEX-handläggare innebära att man kan få mer stöd internt i juridiska frågor, samt i att upprätta avtal om markinköp och att hålla dialog med allmänhet, vägföreningar eller andra aktörer och intressenter.

Hur motverka eventuella risker: Förvaltningen kan inte se några direkta risker annat än att organisationen behöver förhandlas med de fackliga organisationerna, samt att en till delar ny arbetsform behöver implementeras. Processkarta uppdateras för markförsörjningsprocessen.

Kompensation för ökade livsmedelspriser 500 tkr.

Kunna bibehålla en god kvalitet på maten.

En ökad driftram för livsmedelsinköp skulle innebära en ökad möjlighet att satsa på ekologisk och närproducerad mat, att återinföra möjlighet till frukost för åk 7–9 och andra kort- och långsiktiga satsningar inom skol- och äldreomsorgsmaten.

Konsekvenser för elever och medarbetare inom MSBN verksamhetsområde: Bättre förutsättningar för att ge elever en hälsosam och bra kost, och som i sin tur kan bidra till ett bättre lärande hos eleverna.

Konsekvenser för medarbetare inom KUN verksamhetsområde: Bättre förutsättningar för medarbetare inom skolan att bedriva den pedagogiska verksamheten.

Hur motverka eventuella risker: Finns idag inga identifierade risker, såvida inte förutsättningarna för att erhålla bidrag förändras framöver.

Utomhusscen Örekilsparken 50 tkr (ökade kapitalkostnader). Möjliggöra fler evenemang.

Satsningen kommer att innebära möjlighet att genomföra mindre kulturevenemang (musik, teater och sång) i vackra Örekilsparken, och att genom ett varierat utbud marknadsföra parken på annat sätt än bara genom fysisk aktivitet. Med infrastruktur på plats är förhoppningen att såväl invånare, besökare, men också närings- och föreningsliv får upp ögonen för möjligheterna, och kan bidra till fortsatt platsutveckling.

Målet är att skapa en mötesplats, där människor kan träffas, utbyta erfarenheter och därigenom bidra positivt till det sociala utbytet mellan generationer.

Konsekvenser för medborgare:

Genom satsningen skapas en arena för fortsatt satsning på kultur-aktiviteter, men kan också användas för andra ändamål i såväl den kommunala verksamheten som för företag- och föreningsevent.

En mötesplats där människor kan träffas över generationsgränser, och kan bidra till en ökad förståelse för samhället och samhällsutvecklingen.

Konsekvenser för medarbetare inom KUN, VFN och MSBN-verksamhetsområden:

Scenen skapar möjlighet för ökade utomhusaktiviteter för såväl ordinarie utbildningar inom skol-/förskole- och kulturskolans verksamhet, men också för äldre eller andra brukargrupper inom omsorgen liksom för övriga förvaltningar.

Hur motverka eventuella risker:

Motsvarande anläggningar riskerar att utsättas skadegörelse och/eller klotter, men det kan motverkas genom att göra platsen attraktiv för och genom att

ha kontinuerlig tillsyn. Anläggningar av den här typen kräver också fortlöpande underhåll och ev. reparationer/klottersanering vid behov.

En ny bro Örekilsälven 180 tkr (ökade kapitalkostnader)

Sammanlänkar promenadstråk från Örekilsparken med Maltes stig.

Satsningen skulle innebära att skapa förutsättningar för en attraktiv strandpromenad från Bråland till Maltes stig, och kunna koppla ihop den med såväl Bohusleden som Kuststigen. Brokonstruktioner är kostsamma investeringar och kräver fortlöpande inspektioner och besiktningar.

Konsekvenser för medborgare

Förvaltningens ändringsförslag innebär att fler alternativ än en bro över Örekilsälven ska utredas och läggas fram för politiskt beslut, för att sedan låta investeringsåtgärden arbetas in i ordinarie budgetprocess.

Utredningen kommer att innebära att projektet förskjuts en tid framåt, men samtidigt kan genomförandetiden kanske förkortas om det upptäcks andra lösningar än brobyggnation.

Föreslagen ändring mot tidigare förslag: Förvaltningen föreslår att satsningen enligt tidigare förslag om investeringspost om 2 mkr utgår, och att åtgärden istället inarbetas i ordinarie budgetarbete för år 2025 med plan 2026–2028.

Föreslagen utökad driftram om 180 tkr (kapitalkostnader) föreslås behållas som en engångsinsats 2024, att användas till att utreda förutsättningar för olika alternativ att nå målet om att koppla samman tätortsnära gångstråk och vandringsleder med "Maltes stig".

Konsultkostnader för utredning av tidigare utförda geotekniska åtgärder 250 tkr (engångsinsats).

Satsningen kommer att innebära att förvaltningen kan ta in externt stöd/kompetens i arbetet med att följa upp att tidigare genomförda åtgärder fått avsedd effekt, och att vid behov förutse och vidta planering för ev. ytterligare åtgärder om så skulle erfordras.

Målsättningen är också att klarlägga behov av kommande geotekniska utredningar/insatser.

Konsekvenser för medborgare:

Efter genomförd uppföljning kan förvaltningen genom olika informationsinsatser visa på att arbetet med klimatrelaterade risker tas på allvar, och att uppföljning av tidigare genomförda åtgärder sker fortlöpande och på så sätt skapar förtroende och trygghet i samhället.

Konsekvenser för medarbetare inom MSBN verksamhetsområde:
Förvaltningen saknar idag resurser för att följa upp åtgärder av det här slaget, vilket innebär att en upphandling inom kompetensområdet först behöver genomföras, och att sedan avtal tecknas med behörig entreprenör.

Hur motverka eventuella risker:

Genom att redan i detaljplanearbetet ha med geotekniska förutsättningar, utredningar och ställningstaganden, samt att vidta ev. föreslagna åtgärder kan klimatrelaterade risker förebyggas. För säkerhet över tid krävs dock fortlöpande uppföljning och dokumentation, av såväl identifierade risker som genomförda åtgärder.

Digitala enheter i lågstadiet BoU Munkedals kommun

Leasingkostnader:	
Elevdator 3år	345 kr/mån
Elevdator 4år	284 kr/mån
Surfplatta	172kr/mån
Utköpt elevdator	700 kr/år/st + 99 kr/mån teknisk support från IT

1.

HT23/VT24	Surfplatta		
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	13	11	16
Hällevadsholms skola	34	29	35
Munkedalsskolan	44	47	44
Bruksskolan	27	33	34
Summa dig. enheter	118	120	129
Årlig kostnad	243 552 kr	496 800 kr	439 632 kr
Total	1 179 984 kr		

Alla elever i åk1 har fått surfplatta vid början av skolterminen HT23 och ska behålla surfplattor 3 år (tills de går över till mellanstadiet). Elever i åk använder datorer som var delade digitala. verktyg sedan tidigare och har ett år kvar i leasingavtalet. Elever i åk3 har fått nya datorer vid början av terminen HT23 med leasing på 4 år.

2.

HT24/VT25	Surfplatta		Dator
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	18	13	11
Hällevadsholms skola	39	34	29
Munkedalsskolan	45	44	47
Bruksskolan	39	27	33
Summa dig. enheter	141	118	120
Årlig kostnad	291 024 kr	243 552 kr	226 560 kr
Total	761 136 kr		

Elever i åk1 och åk2 använder surfplattor som leasas på 3 och följer med eleven under hela lågstadiet. Elever i åk3 använder datorer som de har använt året innan när de var elever i åk2. BoU köper ut dessa datorer för engångskostnad 700 kr/dator + 99kr/mån/dator för IT teknisk support efter leasingavtalet upphör (2024-09-30)

OBS!!	Besparing mellan terminer HT23/24 och HT24/VT25	418 848 kr
OBS!!	Besparing som gäller budgetten för år 2024	174 520 kr

3.

HT25/VT26	Surfplatta		
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	108	18	13
Hällevadsholms skola		39	34
Munkedalsskolan		45	44
Bruksskolan		39	27
Summa dig. enheter	108	141	118
Årlig kostnad	222 912 kr	291 024 kr	243 552 kr
Total	757 488 kr		

Elever i lågstadiet använder surfplattor. Det är sista året av leasingavtalet för surfplattor som använder elever i åk3. När de börjar åk4 då får de datorer som leasas på 3 år.

Digitala enheter i lågstadiet BoU Munkedals kommun

Leasingkostnader:	
Elevdator 3år	345 kr/mån
Elevdator 4år	284 kr/mån
Surfplatta	172kr/mån

1.			
HT23/VT24	Surfplatta	Dator	Dator
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	13	11	16
Hällevadsholms skola	34	29	35
Munkedalsskolan	44	47	44
Bruksskolan	27	33	34
Summa dig. enheter	118	120	129
Årlig kostnad	243 552 kr	496 800 kr	439 632 kr
Total	1 179 984 kr		

Alla elever i åk1 har fått surfplatta vid början av skolterminen HT23 och ska behålla surfplattor 3 år (tills de går över till mellanstadiet). Elever i åk använder datorer som var delade digitala verktyg sedan tidigare och har ett år kvar i leasingavtalet. Elever i åk3 har fått nya datorer vid början av terminen HT23 med leasing på 4 år.

2.			
HT24/VT25	Surfplatta	Delad dator	
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	18	13	11
Hällevadsholms skola	39	34	29
Munkedalsskolan	45	44	47
Bruksskolan	39	27	33
Summa dig. enheter	141	60	62
Årlig kostnad	291 024 kr	248 400 kr	256 680 kr
Total	796 104 kr		

Elever i åk1 använder surfplattor som är i sin andra leasingår.
Elever i åk2 och åk3 delar datorer som leasas på 3 år.

3.			
HT25/VT26	Surfplatta	Delad dator	
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	108	18	13
Hällevadsholms skola		39	34
Munkedalsskolan		45	44
Bruksskolan		39	27
Summa dig. enheter	141	72	60
Årlig kostnad	291 024 kr	298 080 kr	248 400 kr
Total	837 504 kr		

Elever i åk1 använder surfplattor som är i sin tredje (sista) leasingår.
Elever i åk2 och åk3 delar datorer som leasas på 3 år.

Nu har vi inga surplattor på leasing och vi kan börja med nytt plan!

4.			
HT26/VT27	Delad dator	Delad dator	Dator
	ÅK1	ÅK2	ÅK3
Hedekas skola	120	108	18
Hällevadsholms skola			39
Munkedalsskolan			45
Bruksskolan			39
Summa dig. enheter	60	54	141
Årlig kostnad	248 400 kr	223 560 kr	480 528 kr
Total	952 488 kr		

Elever i åk1 och åk2 delar datorer som leasas på 3 år.
Elever i åk 3 använder personliga datorer som leasas på 4 år.

§ 16

Dnr KS-2023-000313

God ekonomisk hushållning 2024 - Munkedal Vatten AB

Sammanfattning av ärendet

Enligt Kommunallag (2017:725) 11 kap. 1§, ska kommunala bolag ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Munkedals vatten AB har tagit fram förslag på definition för att Munkedal Vatten AB ska ha en god ekonomisk hushållning. Det är att bolaget ska uppnå minst 50 % av angivna verksamhetsmål samt uppnå de båda finansiella målen.

Verksamhetsmålen är:

Minska mängden externt köpt energi

För att uppnå målet ska följande åtgärder genomföras

- Installering av solceller, Dingle avloppsreningsverk
- Installering av värmepump, Hedekas

De finansiella målen gäller:

Kostnadstäckning

För att uppnå målen ska följande vara uppfyllt:

För varje enskilt år ska kostnaderna täckas av intäkterna + tidigare års överuttag.

Betalningsförmåga

Bolaget ska ha en hög kassalikviditet, d.v.s. betalningsförmågan på kort sikt ska vara god.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-29

Protokoll nr 6 2023-11-30 § 8

Bilaga 1 - God ekonomisk hushållning 2024

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna definitionen för uppfyllande av god ekonomisk hushållning gällande Munkedals vatten AB.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna definitionen för uppfyllande av god ekonomisk hushållning gällande Munkedals vatten AB.

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2023-000313

God ekonomisk hushållning 2024 - Munkedal Vatten AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna definitionen för uppfyllande av god ekonomisk hushållning gällande Munkedals vatten AB

Sammanfattning

Enligt Kommunallag (2017:725) 11 kap. 1§ ska kommunala bolag ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Munkedals vatten AB har tagit fram förslag på definition för att Munkedal Vatten AB ska ha en god ekonomisk hushållning. Det är att bolaget ska uppnå minst 50 % av angivna verksamhetsmål samt uppnå de båda finansiella målen.

Verksamhetsmålen är:

Minska mängden externt köpt energi

För att uppnå målet ska följande åtgärder genomföras

- Installering av solceller, Dingle avloppsreningsverk
- Installering av värmepump, Hedekas

De finansiella målen gäller:

Kostnadstäckning

Betalningsförmåga

För att uppnå målen ska följande vara uppfyllt

För varje enskilt år ska kostnaderna täckas av intäkterna + tidigare års överuttag.

Bolaget ska ha en hög kassalikviditet, d.v.s. betalningsförmågan på kort sikt ska vara god.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-29

Protokoll nr 6 2023-11-30 § 8

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Uppfylls målen bidrar detta till en bra ekonomi för bolaget

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Ett VA bolag med bra ekonomi gör att verksamheten kan bedrivas i enlighet med de planer som finns i bolagets budget. Det ger förutsättningar för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett bra sätt inom miljöområdet

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

VD, Munkedals vatten AB, För fortsatt handläggning
Ekonomichef, Västvatten AB, För fortsatt handläggning

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 6 för Styrelsemöte – Munkedal Vatten AB

Tid: Torsdag 30 november 2023, kl 09:00-15:00

Plats: Ljungskile Folkhögskola

Närvarande ledamöter:

Henrik Palm (M), ordförande
Per-Arne Brink (S), vice ordförande
Terje Skaarnes (SD)
Mikael Hultengren (SD)
Sabina Fremark (KD)
Mikael Kettil (S)
Leif Svensson (C)

Närvarande suppleanter:

Fredrik Fylksjö (SD)
Hans-Olof Hansson (C)

Lekmannarevisor:

Kjell Olseke (SD)

Närvarande tjänstemän:

Peter Johansson, VD
Madelene Ahl, administratör

§ 1 Mötet öppnas av Henrik Palm

§ 2 Upprop förrättas

§ 3 Dagordningen godkänns.

§ 4 Protokollet justeras av Leif Svensson

§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna

§ 6 Gemensam information

- Möten under 2024
- Rapport förbättringsgruppen

§ 7 Fördjupningsinformation

- Dricksvattendirektiv

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

---

§ 8 Beslut – God ekonomisk hushållning 2024, Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, God ekonomisk hushållning 2024 - Munkedal Vatten AB,
Dnr 2023/190

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta om god ekonomisk hushållning 2024 för Munkedal Vatten AB.

§ 9 Beslut – Munkedals avloppsreningsverk**Styrelsen beslutar**

att utredningen för att utöka kapaciteten på Munkedals avloppsreningsverk skjuts upp två år och startas därefter under förutsättning att inkoppling har påverkat belastningen i tillräckligt hög utsträckning eller annan påverkan på tillståndet uppkommit.

§ 10 Information

- Fisketorp

§ 11 VD informerar

- Möte med Arctic Paper
- Inbjudna till ett möte med branschorganisationen Fastighetsägarna

§ 12 Övriga frågor

Inga övriga frågor

§ 13 Mötet avslutas

Digital signering

Henrik Palm (ordförande)

Digital signering

Leif Svensson (justerare)

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Digital signering

Madelene Ahl (sekreterare)

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

 <p>Lars Peter Johansson VD DrubPOhutQmHw+bX2g+xzw</p> <p>2023-11-30 17:06:35Z</p>	 <p>PER ERLAND HENRIK PALM MVAB 8aPqVC6/4rldeAp3LP8b2A</p> <p>2023-11-30 17:10:50Z</p>
 <p>LEIF SVENSSON Munkedal Vatten AB Psc/p1d8Q62bHk4RYLiMNw</p> <p>2023-11-30 17:11:48Z</p>	 <p>Anna Madelene Ahl LBmfmyMqTJKGwt7qAeM5Fw</p> <p>2023-12-01 05:41:15Z</p>

Dokument i försändelsen

2023-11-30. Protokoll nr 6. Styrelsemöte Munkedal Vatten AB.pdf

Detta dokument

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Datum: 2023-10-06
Dnr: 2023/190

Dokumentnamn	Dnr MVAB
God ekonomisk hushållning 2024 – Munkedal Vatten AB	2023/190

Utfärdare (namn, tfn)	Godkänd av (namn, tfn)	Datum	Utgåva
J. Strömberg, 0522-63 88 27	P. Johansson, 0522-63 89 90 Styrelse MVAB	2023-11-30	1

Reviderad	Ändringen avser:

God ekonomisk hushållning 2024 – Munkedal Vatten AB

Enligt Kommunallag (2017:725) 11 kap. 1§ ska kommunala bolag ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Vår definition för att Munkedal Vatten AB ska ha en god ekonomisk hushållning är att bolaget ska uppnå minst 50 % av de i detta dokument angivna verksamhetsmål samt uppnå de båda finansiella målen.

Bolagsmål 1 - Arbeta förebyggande och strukturerat för att minska verksamhetens miljö och klimatpåverkan

Verksamhetsmål 1 - minska mängden externt köpt energi

Beskrivning	Mål 2024	Uppföljning
Installering av solceller, Dingle avloppsreningsverk	49 000 kwh/år*	Måluppföljning sker vid delårs- och årsbokslut av driftschef och ytterst VD

*Uppskattad energieffektivisering utifrån leverantörens angivna effekt. Genomförd åtgärd innebär uppnått mål.

Verksamhetsmål 2 - minska mängden externt köpt energi

Beskrivning	Mål 2024	Uppföljning
Installering av värmepump, Hedekas	4 000 kwh/år*	Måluppföljning sker vid delårs- och årsbokslut av driftschef och ytterst VD

*Uppskattad energieffektivisering utifrån leverantörens angivna effekt. Genomförd åtgärd innebär uppnått mål.

Bolagsmål 3 - Ekonomisk stabilitet

Finansiellt mål 1 - Kostnadstäckning

Beskrivning	Mål 2024	Uppföljning
För varje enskilt år ska kostnaderna* täckas av intäkterna** + tidigare års överuttag	100 %	Måluppföljning sker vid delårs- och årsbokslut av ekonomichef och ytterst VD

* Om ett enskilt års kostnader överstiger det enskilda årets intäkter ska detta underuttag återställas med hjälp av överuttag inom tre år.

** Om ett enskilt års intäkter överstiger det enskilda årets kostnader ska detta överuttag antingen återställas inom tre år eller läggas i en VA-fond.

Finansiellt mål 2 - Betalningsförmåga

Beskrivning	Mål 2024	Uppföljning
Bolaget ska ha en hög kassalikviditet*, d.v.s. betalningsförmågan på kort sikt ska vara god	100 %	Måluppföljning sker vid delårs- och årsbokslut av ekonomichef och ytterst VD

*Vid beräkning inkluderas outnyttjad checkkredit i omsättningstillgångarna.

§ 9

Dnr KS-2023-000264

Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund

Blivande föräldrar och familjer med barn i åldern 0 till 6 år kan behöva samordnade insatser från hälso- och sjukvård, förskola och socialtjänst. Framarbetat förslag till samverkansavtal förtydligar uppdraget och anger formen för parternas samverkan på en grundläggande nivå.

Enligt gällande lagstiftning och utifrån styrande dokument har kommuner och regioner ett ansvar i att stödja föräldrar i föräldraskapet, vilket kan ske genom samorganisering via familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och/eller barnmorskemottagning och/eller socialtjänst.

Beskrivning

Rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen visar på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland har detta förslag på samverkansavtal tagits fram med syftet att tydliggöra uppdraget och skapa en likvärdigt grund av verksamheternas utformning med målet att främja samverkan och bidra till att utjämna skillnader i hälsa och livsvillkor hos befolkningen.

Införandet av begreppet "familjecentralsliknande verksamhet" är en administrativ benämning för tydliggörande av och för medverkande parter. Mot allmänheten kommer "Familjecentral" att användas. Framtagandet av avtalet har skett genom partssamverkan där kommunerna i Fyrbodals representrats i arbetsgruppen genom IFO-chef från Åmåls kommun. Förankringsarbete har skett genom dialog med berörda kommunala nätverk inom Fyrbodals Kommunalförbund.

Kommunerna har processat avtalets innehåll och konstruktion och beretts stöd i remissvar av remissversionen under hösten 2022. Delaktigheten gör att samverkansavtalet är förankrat i kommunerna och effekten förväntas bli positiv för kommunerna.

Ökad tydlighet i rollfördelning, förväntningar och likvärdigt innehåll i verksamheterna främjar samverkan mellan parter och ger mer jämlika villkor för medborgarna att få tillgång till anpassat stöd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-03

Samverkansavtal - Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, att gälla från 2024-03-01.

Yrkande

Fredrik Olsson (KD), Håkan Skenhede (SD), Louise Skaarnes (SD) och Liza Kettil (S): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, att gälla från 2024-03-01.

Linn Karlsson
Folkhälsostrateg

Dnr: KS-2023-000264

Samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta länsgemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, att gälla från 2024-03-01.

Sammanfattning

Bakgrund

Blivande föräldrar och familjer med barn i åldern 0 till 6 år kan behöva samordnade insatser från hälso- och sjukvård, förskola och socialtjänst. Framarbetat förslag till samverkansavtal förtydligar uppdraget och anger formen för parternas samverkan på en grundläggande nivå.

Enligt gällande lagstiftning och utifrån styrande dokument har kommuner och regioner ett ansvar i att stödja föräldrar i föräldraskapet, vilket kan ske genom samorganisering via familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Ingående basverksamheter är barnhälsovård, öppen förskola och/eller barnmorskemottagning och/eller socialtjänst.

Beskrivning

Rapporter och utredningar, bland annat från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen visar på behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På uppdrag av Vårdsamverkan Västra Götaland har detta förslag på samverkansavtal tagits fram med syftet att tydliggöra uppdraget och skapa en likvärdigt grund av verksamheternas utformning med målet att främja samverkan och bidra till att utjämna skillnader i hälsa och livsvillkor hos befolkningen.

Införandet av begreppet "familjecentralsliknande verksamhet" är en administrativ benämning för tydliggörande av och för medverkande parter. Mot allmänheten kommer "Familjecentral" att användas. Framtagandet av avtalet har skett genom partssamverkan där kommunerna i Fyrbodalsregionen representerats i arbetsgruppen genom IFO-chef från Åmåls kommun. Förankringsarbete har skett genom dialog med berörda kommunala nätverk inom Fyrbodals Kommunalförbund.

Kommunerna har processat avtalets innehåll och konstruktion och beretts stöd i remissvar av remissversionen under hösten 2022. Delaktigheten gör att samverkansavtalet är förankrat i kommunerna och effekten förväntas bli positiv för kommunerna.

Ökad tydlighet i rollfördelning, förväntningar och likvärdigt innehåll i verksamheterna främjar samverkan mellan parter och ger mer jämlika villkor för medborgarna att få tillgång till anpassat stöd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-03

Samverkansavtal - Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Avtalets förtydligande av samverkansformen kan komma att få vissa ekonomiska effekter på lokal nivå, framför allt kopplat till samordnarrollen, en funktion som Munkedals kommun har finansierat helt tidigare. Ingående parter ska nu dela på ansvaret tillika kostnader.

Hållbar utveckling – Social dimension

En familjecentral är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralens uppdrag är att arbeta för att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till och stödja blivande föräldrar och föräldrar.

Familjecentralen är en arena där kommun och region genomför gemensamma tidiga insatser och en verksamhet med goda förutsättningar för olika professioner att samarbeta för barnets bästa. Familjecentralen kan som samverkansarena och mötesplats genom föräldrarna minska: fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn, ojämlikhet i hälsa bland barn och risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter finns möjlighet att stärka barnen och genom detta deras framtida möjlighet till ett sunt och hållbart liv.

Genom att genomföra gemensamma insatser och samordning även i miljöarbetet skapas en mer hållbar och effektiv verksamhet.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Folkhälsostrateg, för kännedom.
Kansliet Fyrbodals Kommunalförbund (kansli@fyrbodals.se), för kännedom

SAMVERKANSAVTAL

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland

Gäller för: Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
Giltig från: 2024-03-01

→ Avtal

Överenskommelse

Riktlinje

Rutin

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte och mål.....	4
3. Avtalsparter.....	4
4. Avtalstid och uppföljning	4
5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument	5
6. Målgrupp.....	6
7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag.....	6
8. Definitioner	7
8.1. Familjecentrerat arbetssätt	7
8.2. Familjecentral	8
8.3. Familjecentralsliknande verksamhet	8
8.4. Samlokalisering	9
9. Samverkan.....	9
10. Samverkande parter	10
10.1. Socialtjänst.....	10
10.2. Öppen förskola.....	11
10.3. Barnmorskemottagning	12
10.4. Barnhälsovård	13
11. Organisation, ledning och styrning	13
11.1. Styrgrupp.....	13
11.2. Samordnare.....	14
12. Lokal uppföljning.....	16
13. Sekretess	16
14. Ekonomi	17
14.1. Gemensamma kostnader.....	17
14.2. Finansiering av respektive basverksamhet	17
15. Lokala samverkansavtal	18
Referenser	20
Bilagor	20
Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal	21
Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal.....	28
Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande	32
Bilaga 4. Utvecklingsområden.....	34

1. Inledning

Att stödja föräldrar i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna samhället kan göra för att främja barns hälsa och utveckling. Trygga och välinformerade föräldrar är en viktig förutsättning för en positiv utveckling för barnet och minskar risken för en rad olika hälsoproblem och riskbeteenden.¹

Kommuner och regioner har ett ansvar i att stödja föräldrarna i föräldraskapet² och där utgör familjecentralerna och de familjecentralsliknande verksamheterna en viktig arena.

Under 2020 lyfte Västra Götalandsregionen fram behovet av att tydliggöra uppdrag och förväntningar på familjecentralerna i Västra Götaland. Genom att skapa ett läns gemensamt inriktningsdokument för Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland ville man kvalitetssäkra en lägsta nivå för familjecentralerna i länet.

Den 10 maj 2021 fastställde Vårdsamverkan Västra Götaland en uppdragshandling som gav Västra Götalandsregionen och VästKom i uppdrag att ta fram ett inriktningsdokument för familjecentralerna i Västra Götaland. Vårdsamverkan Västra Götaland konstaterade att de senaste årens rapporter och utredningar visat på ett behov av att skapa en gemensam grund för struktur, organisation och styrning av familjecentraler i länet.

Detta samverkansavtal är resultatet av det uppdrag som gavs av Vårdsamverkan Västra Götaland. Dokumentet tituleras här samverkansavtal istället för inriktningsdokument med hänvisning till gällande riktlinje för gemensamma styrdokument i Västra Götaland.³

Samverkansavtalet hanterar samverkan mellan ingående verksamheter i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. På nationell nivå har vi i nuläget en stor brist på barnmorskor, vilket slår igenom även i vårt län. Detta påverkar förutsättningarna för samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter. Hänsyn till rådande situation har tagits i framtagandet av detta samverkansavtal.⁴ Vid

---

¹ En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

² Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, [Riksdagen](#).

³ Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

⁴ Se bilaga 3.

tecknande av lokala samverkansavtal bör alltid förutsättningar för kompetensförsörjning beaktas för samtliga ingående parter.

2. Syfte och mål

Syftet med ett gemensamt samverkansavtal för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland är:

- att tydliggöra uppdrag och förväntningar
- att skapa likvärdigt innehåll i verksamheterna
- att kvalitetssäkra verksamheterna
- att säkra samverkan mellan huvudmännen

Målet är att genom familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter bidra till att utjämna skillnader i hälsa och livsvillkor hos befolkningen.

3. Avtalsparter

Detta samverkansavtal gäller samtliga 49 kommuner i Västra Götaland samt Västra Götalandsregionen.

Samverkansavtalet ska ses som ett gemensamt styrdokument mellan huvudmännen. Avtalet är en miniminivå för den lokala samverkan, där lokal nivå har möjlighet att göra överenskommelser i samverkan utöver det som omfattas av detta samverkansavtal.

4. Avtalstid och uppföljning

Samverkansavtalet gäller under perioden 2024-03-01 – 2025-12-31. Om avtalet inte sagts upp skriftligen 12 månader innan avtalets utgång förlängs det automatiskt med 2 år. Uppföljning kommer ske under avtalsperioden.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO.

Båda huvudmännen har ett gemensamt ansvar för den länsgemensamma uppföljningen av samverkansavtalet. Uppföljning ska ske gentemot Vårdsamverkan Västra Götaland.

5. Lagstiftning, styrande och stödjande dokument

Vid framtagande av detta samverkansavtal har följande styrande och stödjande dokument samt lagstiftning tagits i beaktande:

- Hälso- och sjukvårdslagen⁵
- Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.⁶
- Socialtjänstlagen⁷
- Skollagen⁸
- Slutrapport regional översyn av familjecentraler⁹
- Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg¹⁰
- Nationell vägledning Familjecentral¹¹
- Börja med barnen - En sammanhållen god och nära vård för barn och unga¹²

En viktig utgångspunkt för arbetet med framtagandet av samverkansavtalet har också varit proportionell universalism. Det vill säga att insatser till föräldrar bör vara universella och riktade till alla, men samtidigt vara proportionella till de behov som finns i utsatta grupper.¹³

Proportionell universalism.¹⁴

⁵ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

⁶ Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

⁷ Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

⁸ Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

⁹ Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

¹⁰ Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

¹¹ Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹² Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

¹³ Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

¹⁴ Kunskapscentrum för jämlik vård, Västra Götalandsregionen.

I samverkansavtalet används genomgående begreppet *föräldrar* och inte *vårdnadshavare*. Ett barn kan ha annan vårdnadshavare än en förälder, men eftersom begreppet föräldrar används generellt i nationella definitioner, utredningar och underlag, där detta avtal utgår från ett flertal av dem, används begreppet föräldrar även i detta avtal. Vårdnadshavare kan likställas med föräldrar i detta dokument.

6. Målgrupp

Målgruppen för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter är blivande föräldrar, barn från noll år till dess att barnet uppnått skolålder och övergått till elevhälsan, barnets föräldrar samt andra viktiga vuxna runt barnet.

7. Familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters uppdrag

En familjecentral och en familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag är att arbeta för att främja trygga uppväxtvillkor för barn genom att sprida kunskap till och stödja blivande föräldrar och föräldrar. Verksamheten är en ingång att nå alla föräldrar och samtidigt erbjuda kompletterande stödinsatser för föräldrar som är i behov av det.¹⁵

Familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten är en arena där kommun och region genomför gemensamma tidiga insatser¹⁶ och en verksamhet med goda förutsättningar för olika professioner att samarbeta för barnets bästa.¹⁷

Syftet med familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten som samverkansarena och mötesplats är att genom föräldrarna minska:

---

¹⁵ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁶ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁷ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

- Fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- Ojämlighet i hälsa bland barn
- Risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid¹⁸

Utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, familjens livssituation och genom samarbete, samordning och samverkan, ska familjecentralen och den familjecentralsliknande verksamheten:

- Erbjuder lättillgängligt stöd
- Vara ett kunskaps- och informationscentrum
- Stärka arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter
- Skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga
- Främja en gynnsam fysisk, psykisk och social utveckling för barn
- Uppmärksamma barn och deras familjer där tecken finns på avvikande utveckling eller där det finns tecken på riskfaktorer i barnets närmiljö
- Stärka samspelet och en god relation mellan barn och föräldrar
- Erbjuder tidiga insatser till blivande föräldrar och familjer med barn
- Stärka barnets och föräldrarnas sociala nätverk
- Stärka ett jämställt föräldraskap
- Stärka barns språkutveckling
- Stärka integrationen¹⁹

8. Definitioner

8.1. Familjecentrerat arbetssätt

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter ska präglas av ett familjecentrerat arbetssätt. Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn tar sin utgångspunkt i hela familjen, eller den blivande familjen, och deras levnadsvillkor. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn genom att stärka familjen.

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas av:

- Ett hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara

¹⁸ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

¹⁹ Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

- Barnets bästa sätts i främsta rummet
- Föräldrarna ses som barnets viktigaste resurser
- Det sociala nätverket runt barnet ses som en viktig resurs
- Arbetssättet anpassas utifrån barnets mognadsgrad
- Gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn- och familjeperspektivet främst

Familjecentrerat arbetssätt ska tillämpas av alla ingående verksamheter inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.

8.2.Familjecentral

En familjecentral är en samlokaliserad²⁰ verksamhet som minst består av barnmorskemottagning, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot förebyggande arbete.

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek, föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Familjecentralens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.

8.3.Familjecentralsliknande verksamhet

En familjecentralsliknande verksamhet är en verksamhet med samverkan mellan minst tre av basverksamheterna. Barnhälsovård och öppen förskola ska ingå i samverkan samt ytterligare minst en av de återstående basverksamheterna. Barnhälsovården ska vara samlokaliserad med minst en av de kommunala verksamheterna (öppen förskola och/eller förebyggande socialtjänst).

Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet, som till exempel folktandvård, bibliotek,

---

²⁰ Se stycke 8.4.

föräldrastödsutvecklare, logoped, budgetrådgivning, psykologer för mödra- och barnhälsovård och civila samhällets organisationer.

Familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet benämns båda som familjecentral externt, gentemot allmänheten. Det ska tydligt framgå vad allmänheten kan förvänta sig från verksamheten, och vilka basverksamheter och andra verksamheter som finns där.

Den familjecentralsliknande verksamhetens arbete ska regleras i ett lokalt samverkansavtal.²¹

8.4. Samlokalisering

Samlokalisering innebär att hela den verksamhet som respektive part bedriver som berör familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens uppdrag ska vara fysiskt förlagd till familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.²²

För barnhälsovårdens del innebär det hela barnhälsovårdens uppdrag. För barnmorskemottagningen utgörs detta av graviditetsrelaterad vård. För förebyggande socialtjänsts del innebär det uppsökande och servicebaserat arbete, till exempel föräldraskapsstöd. För öppna förskolan utgörs det av hela dess verksamhet.

Samlokalisering skapar mer gynnsamma möjligheter till samverkan, men det är inte en förutsättning för samverkan. Samlokalisering är särskilt fördelaktigt för att nå ut till familjer med stora behov, och har således större fördelar i områden med sämre socioekonomiska förhållanden.²³

9. Samverkan

Samverkan handlar om både samarbete med personlig kontakt i det löpande arbetet och samordning av resurser på huvudmannanivå. Det handlar om att skapa konsensus, förtroende och tillit kring ansvar och roller. Utöver intern samverkan på den egna familjecentralen eller inom

---

²¹ Utöver familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter kan annan avtalsbunden samverkan tecknas som inte faller inom ramen för ovanstående definitioner. Dessa samverkansformer omfattas inte av detta avtal.

²² Lokalanpassningar kan behöva göras utifrån ingående basverksamheters krav på standard och säkerhet.

²³ *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbets sätt i Göteborg* (2018), [Arthur D Little](#).

den familjecentralsliknande verksamheten sker även extern samverkan med andra verksamheter.

Följande förutsättningar behöver finnas för att få till en bra samverkan:

- Kunskap om varandras kompetenser
- Tydliga roller med arbetsbeskrivningar
- Gemensam värdegrund (familjecentrerat arbetssätt)
- Gemensam verksamhetsplan och uppföljning
- Tydlig styrning och ledning
- Samverkanstid där tid avsätts för regelbundna möten med personalen som arbetar på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten, samt tid för möten med cheferna för de olika verksamheterna²⁴
- Gemensam kompetensutveckling som planeras i styrgruppen och beslutas av chef för respektive verksamhet
- Rutiner för hantering av dokumentation och sekretess

Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en välfungerande familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet och ökar förmågan att upptäcka och tillgodose barns och barnfamiljers individuella behov.²⁵

10. Samverkande parter

En familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet utgörs i grunden av samverkan mellan fyra basverksamheter. Utöver basverksamheterna kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet.

Nedan beskrivs ingående basverksamheters uppdrag, åtagande, roller och kompetens kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.

10.1. Socialtjänst

I socialtjänstlagen anges att socialnämnden i den uppsökande verksamheten ska upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och

---

²⁴ Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

²⁵ *Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga.*

Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

enskilda sin hjälp. När det är lämpligt ska nämnden samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar. När det gäller gruppen barn och unga finns särskilda bestämmelser i socialtjänstlagen. Socialnämnden ska bland annat verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. En familjecentral eller en familjecentralsliknande verksamhet ger socialtjänsten en bred arena att möta blivande föräldrar och föräldrar till små barn i enlighet med socialtjänstlagens uppsökande och servicebaserade arbete. Genom socialtjänstens samlokalisering med andra inom en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finns en flexibel och adekvat struktur för socialtjänstens samverkansansvar och uppsökande service, för att kunna erbjuda stöd utifrån familjens behov.

Tack vare samverkan med barnmorskemottagningen, barnhälsovård och öppen förskola kan föräldrar på ett lättillgängligt sätt få tillgång till socialtjänstens resurser och kompetens redan under graviditeten eller som nybliven förälder.

Socialtjänsten kan bedriva förebyggande arbete på olika nivåer; individ-, grupp- och samhällsnivå. Det kan handla om spännvidden mellan att delta i och leda olika föräldrastödsprogram (individuellt eller i grupp), social rådgivning, samhällsinformation, motivation- och nätverksarbete eller att tidigt upptäcka behov och lotsa vidare till ytterligare stöd. Det kan också handla om samtal kring familjeliv, relationer, anknytning och samspel samt att arbeta för att främja barnfamiljers situation i området.

10.2. Öppen förskola

Öppen förskola regleras av skollagen och lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt skollagen får en kommun anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Den öppna förskolan är en verksamhet som riktar sig till barn och föräldrar och annan medföljande vuxen. Verksamheten är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödande. Den öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk gruppverksamhet samtidigt som den ger föräldrar stöd i föräldrarollen och möjlighet till social gemenskap. Besökarna är inte inskrivna utan avgör själva när eller hur ofta de vill komma. Den öppna förskolan utformas utifrån de behov som finns på orten eller bostadsområdet. Det innebär att innehållet i verksamheten varierar från plats till plats.

Öppna förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap.

Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek.

För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Verksamheten på öppna förskolan utvecklas utefter varje barns behov och tillsammans med besökarna, genom att skapa arbetsformer där barn och föräldrar är delaktiga. Pedagogen har till uppgift att arbeta med både barn, föräldrar och relationen mellan dem samt visa på ett pedagogiskt förhållningssätt. Den öppna förskolan riktar sig till familjer med barn från 0 år till dess barnet börjar skolan.

I en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet tillför öppen förskola pedagogisk kompetens och ett pedagogiskt perspektiv. Genom samverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ökar öppna förskolans möjligheter att tidigt upptäcka och tillgodose behov hos familjerna.

10.3. Barnmorskemottagning

Övergripande basuppdrag för barnmorskemottagningen är hälsovård under graviditet (inklusive föräldrautbildning och förlossningsförberedelse), preventivmedelsrådgivning, förebygga sexuellt överförbara sjukdomar samt organiserade gynekologiska cellprovskontroller enligt gällande vårdprogram.

Barnmorskemottagningen spelar en central roll för kvinnors och familjers hälsa genom rådgivning och insatser inom graviditetsövervakning och sexuell och reproduktiv hälsa. Den del av uppdraget som omfattar hälsovård under graviditet utgör cirka hälften av alla besök på barnmorskemottagningen.

Hälsovård under graviditet har till syfte att främja hälsa och verka förebyggande. Det är ett sätt att arbeta med medicinskt och psykosocialt omhändertagande av målgruppen.

Barnmorskemottagningens kompetens innehas av barnmorskan. Barnmorskemottagningen ska etablera nära samverkan mellan mottagningar, kommuner och vårdenheter inom vårdval med flera för att skapa en väl fungerande vårdkedja för familjer med särskilda behov. Folkhälsoperspektivet genomsyrar allt arbete och målsättningen är att i varje enskilt möte uppmärksamma levnadsvanor, att nå alla och samtidigt identifiera individer med behov av extra stöd och initiera insatser i samverkan med relevanta aktörer.

Barnmorskemottagningen och barnmorskan är en bas för familjecentralens och den familjecentralsliknande verksamhetens arbete kring familjeplanering, det ofödda barnet och de blivande föräldrarna. Den tvärprofessionella samverkan på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten underlättar barnmorskans uppdrag angående tidig upptäckt, minimerar risken att det ofödda barnet ”faller mellan stolarna” och ökar möjligheten att ge rätt insats i rätt tid.

10.4. Barnhälsovård

Barnhälsovårdens mål är att bidra till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa för barn. Detta genom att främja barns hälsa och utveckling, förebygga ohälsa hos barn samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem med barns hälsa, utveckling och uppväxtmiljö. Detta genomförs bland annat genom att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor enligt barnhälsovårdens nationella program. Barnhälsovårdens arbete leds av barnhälsovårdssjuksköterskan i team tillsammans med läkare och psykolog.

Enligt Socialstyrelsen krävs det samsyn, struktur och styrning för att hälsoarbetet inom barnhälsovården ska vara framgångsrikt.

Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter lyfts fram som konkreta exempel på hur barnhälsovårdspersonalens samverkan med olika verksamheter kan organiseras. Den största vinsten med familjecentralers och familjecentralsliknande verksamheters samverkansform är personalens ökade förmåga att upptäcka och möta barnfamiljernas behov av stöd, vilket gör familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till en väl lämpad arena för föräldraskapsstöd.

11. Organisation, ledning och styrning

11.1. Styrgrupp

Organisering av ledning och styrning är avgörande för ett framgångsrikt arbete på en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet. Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska därför ha en styrgrupp²⁶ med uppdrag att styra och leda de olika verksamheternas

---

²⁶ Styrgruppen kan vara samma för fler än en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet.

gemensamma åtaganden. Styrgruppen ska utgöras av de närmaste cheferna till varje profession. Till exempel:

- Verksamhetschef eller biträdande verksamhetschef för barnhälsovård
- Enhetschef för barnmorskemottagning
- Enhetschef/rektorer för öppen förskola/förskola
- Enhetschef för förebyggande socialtjänst

Andra nyckelfunktioner kan också ingå i styrgruppen. Det är viktigt att cheferna i styrgruppen är väl insatta i det dagliga arbetet och i utvecklingen av den enskilda familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten.

Styrgruppen eller chefer över styrgruppen ansvarar för att samverkansavtal skrivs och att alla parter undertecknar detta. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Styrgruppen ska leda och följa familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna.

För att samverkan ska fungera tillfredsställande ska alla verksamheterna i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att verksamhetsplanen upprättas.

Styrgruppen behöver mötas regelbundet tillsammans med samordnaren för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten. Mötesfrekvens regleras i det lokala avtalet.

11.2. Samordnare

Varje familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet ska ha en samordnare²⁷ som håller ihop verksamheten och är länken mellan arbetslaget och styrgruppen i båda riktningar. Samordnarrollen är inte

---

²⁷ Utöver samordnare kan även koordinatörer finnas i vissa kommuner.

Koordinatoruppdraget är vanligtvis bredare än samordnarrollen och kan till exempel omfatta ett helhetsansvar i ett geografiskt område kring utveckling av strukturer för samverkan och utveckling av familjecentrerat arbetssätt. Koordinatören kan i vissa fall även inneha rollen som samordnare.

knuten till en viss profession. Samordnaren utses av styrgruppen som också beslutar om samordnarens uppdrag och tjänstgöringsgrad.²⁸

Samordnarens uppdrag kan innehålla följande:

- Verka för att det gemensamma, vardagliga arbetet på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten fungerar
- Föra dialog med styrgruppen
- Främja samverkan och verksamhetens utveckling tillsammans med övriga i arbetsgruppen
- Stödja arbetet mot verksamhetens mål

Detta kan till exempel innebära att:

- Planera och leda samverkansmöten och verksamhetsmöten för familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Delta på styrgruppsmöten
- Representera familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten utåt
- Ansvara för hemsida, informationsmaterial och sociala medier
- Ansvara för utifrån kommande studiebesök
- Ansvara och driva planering för gemensam fortbildning inom arbetslaget
- Sammanställa årlig verksamhetsberättelse
- Initiera utvecklingsarbeten på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten
- Vara ansvarig för introduktion av nyanställd personal på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Organisera och fördela gemensamma arbetsuppgifter
- Ansvara för informationsflödet till samtliga medarbetare
- Bevaka och samordna gemensamma utbildningsfrågor
- Förfoga över familjecentralens eller den familjecentralsliknande verksamhetens gemensamma budget om sådan finns
- Upprätta årlig, gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering på uppdrag av styrgruppen

---

²⁸ Om funktionen samordnare utses och hanteras på annat sätt avseende uppdrag och tjänstgöringsgrad ska det regleras i det lokala samverkansavtalet.

12. Lokal uppföljning

Uppföljning av familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ske lokalt. Styrgruppen ansvarar för att tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller familjecentralsliknande verksamheten ta fram mål för verksamheten samt uppföljning av målen. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.²⁹

13. Sekretess

De verksamheter som samverkar inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten omfattas av olika sekretessbestämmelser. Grunden för de olika personalgruppernas tystnadsplikt är dock densamma. Allt utbyte av information ska ske enligt gällande lagstiftning och regleras i offentlighets- och sekretesslagen.³⁰

Uppgifter om en enskild får lämnas till en annan verksamhet inom familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten om den enskilde har lämnat sitt samtycke till överlämning av informationen. Detta eftersom ett samtycke kan häva sekretessen om den enskildes hälsotillstånd eller personliga förhållanden som annars gäller i de olika verksamheterna enligt offentlighet- och sekretesslagen.

Uppgifter om den enskilde kan även lämnas till en annan verksamhet (myndighet) om det aktualiseras en sekretessbrytande regel i det enskilda ärendet. Vissa sekretessbrytande regler kan aktualiseras om det finns anmälnings- och uppgiftsskyldighet enligt annan lag eller författning, exempelvis till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa eller riskerar att fara illa. Det finns även sekretessbrytande regler som möjliggör överlämning av information till polis om uppgifterna är nödvändiga för att utreda brott.

---

²⁹ På sikt föreslås att en länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring tas fram. Se bilaga 4, Utvecklingsområden.

³⁰ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

14. Ekonomi

14.1. Gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader utgörs av kostnader kopplade till gemensamma lokaler, samordnartjänsten samt kostnader kopplade till gemensamma insatser enligt verksamhetsplan.

Gemensamma lokaler definieras utifrån uppdrag och utgår från en miniminivå bestående av en toalett för personal, en toalett för besökare samt ett konferensrum och ett personalrum.

Till kostnader som är kopplade till gemensamma lokaler ingår bland annat hyra för gemensamma ytor, lokalvård, gemensamma möbler, lås och inbrottslarm, brandskyddsutrustning, utrymnings- och överfallslarm, IT, skrivare och liknande.

Alla basverksamheter som ingår i samverkan kring en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet ska dela lika på kostnaden för samordnaren. Det inkluderar samtliga kostnader kopplade till tjänsten, till exempel lön, kompetensutveckling och datautrustning. Den verksamhet där samordnaren anställs ersätts av övriga ingående verksamheter med respektive del av kostnaden.³¹

Gemensam finansiering av samordnaren gäller från och med att detta avtal träder i kraft både vid befintliga familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter samt vid etablering av nya.

Övriga gemensamma kostnader ska från och med att detta avtal träder i kraft delas lika mellan ingående basverksamheter vid etablering av nya familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter om inte annat överenskommes i det lokala samverkansavtalet.

14.2. Finansiering av respektive basverksamhet

De ingående parternas medverkan i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet finansieras på olika sätt.

---

³¹ Regleras i det lokala samverkansavtalet.

Barnhälsovården får ersättning utifrån egen samlokalisering eller icke samlokalisering i enlighet med Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral.³²

Barnmorskemottagningen får ersättning i enlighet med vårdöverenskommelse mellan regional nämnd och styrelsen för Regionhälsan.

För kommunernas del skapas förutsättningar att ingå i en familjecentral eller familjecentralsliknande verksamhet vid nyetablering genom avsättande av resurser. Därefter hanteras kommunernas finansiering genom ordinarie budgetprocess.

15. Lokala samverkansavtal

Det lokala samverkansavtalet bör bestå av två olika delar – ett samverkansavtal som hanterar verksamheterna och samverkan dem emellan samt ett nyttjanderättsavtal som hanterar lokaler och hyror.

Se bilaga 1 för mall av ett lokalt samverkansavtal och bilaga 2 för mall av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Mallarna är förslag på hur respektive avtal kan utformas. I avtalen kan den lokala styrgruppen lägga till rubriker och innehåll utifrån behov. I nyttjanderättsavtalet kan även en del av punkterna redan ha reglerats i samverkansavtalet.

Ett lokalt samverkansavtal ska dock innehålla följande punkter:

- Avtalsparter och placering
- Avtalstid
- Avtalets utgångspunkter
- Syfte med avtalet
- Familjecentralens syfte och mål
- Parternas gemensamma ansvar
- Parternas enskilda ansvar
- Styrgrupp
- Samordnare
- Personalgrupp
- Sekretess och informationsöverföring

---

³² Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

- Finansiering
- Ändring och tillägg i avtalet
- Tvist
- Underskrift

Referenser

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Delbetänkande av utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34), [Regeringen](#).

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (2018), [Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd](#).

Familjecentraler, [Rikshandboken barnhälsovård – för professionen](#).

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), [Riksdagen](#).

Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral, [Västra Götalandsregionen](#).

Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197), [Riksdagen](#).

Nationell vägledning Familjecentral. Samverkan för barns bästa (2021), [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), [Riksdagen](#).

Riktlinje – Gemensamma styrdokument som upprättas mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen inom hälsa, vård och omsorg, [Vårdsamverkan Västra Götaland](#).

Skollag (2010:800), [Riksdagen](#).

Slutrapport regional översyn av familjecentraler (2016), [Acando](#).

Socialtjänstlagen (2001:453), [Riksdagen](#).

Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg (2020), [Arthur D Little](#).

Vad är en familjecentral, [Föreningen för familjecentralers främjande](#).

Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete, [Folkhälsomyndigheten](#).

Bilagor

Se nedanstående sidor.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Bilaga 1. Mall för lokalt samverkansavtal**Lokalt samverkansavtal**

(vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

1. Avtalsparter och placering

Namn på ingående barnavårdscentral (BVC), Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131 eller namn på företaget och deras organisationsnummer.

Namn på ingående barnmorskemottagning, Regionhälsan, Västra Götalandsregionen (VGR), organisationsnummer 232100–0131

Namn på ingående avdelning/enhet inom socialtjänst, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Namn på ingående öppen förskola, förvaltning, kommunens namn och org.nr xxxxxx-xxxx.

Familjecentralen / den familjecentralsliknande verksamheten xx är lokaliserad på här skrivs besöksadressen till verksamheten.

Utifrån samverkansavtalet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland betecknas verksamheten som en familjecentral /familjecentralsliknande verksamhet. Utåt mot befolkningen kallas verksamheten för familjecentralen xx. Nedan benämns verksamheten därför som familjecentral.

2. Avtalstid

Avtalet gäller under perioden xxxx-xx-xx – xxxx-xx-xx med möjlighet till x månaders förlängning. Förlängningen ska vara skriftlig och beslutad av samtliga avtalsparter.

Uppsägning av avtalet för upphörande eller omförhandling ska meddelas övriga parter skriftligen med sex månaders varsel.

Rekommendation: Avtalstiden bör vara minst 3 år men inte längre än 5 år. Minst tre år ger verksamheten ro att arbeta och implementera vad som står i avtalet. Om avtalstiden är mer än 5 år finns det en risk att avtalet blir inaktuellt och inte följer förändringar i omvärlden. Om det finns en gemensam lokal bör samverkansavtalet följa hyresavtalet om inte hyresavtalet/-en är längre än 5 år.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

3. Avtalets utgångspunkter

Följande styrdokument ligger till grund för avtalet:

- Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland (dnr xxxx).
- Eventuell avsiktsförklaring mellan **nämnd** och **kommun** (dnr xxxx).
- **Fyll på med övriga eventuella styrdokument.**

4. Syfte med avtalet

Syftet med avtalet är att säkra samverkan, skapa långsiktighet, kontinuitet och kvalitet i familjecentralens verksamhet samt familjecentralens roll i kommunområdets familjecentraliserade arbete. Detta avtal reglerar verksamhetens ledningsstruktur, innehåll, respektive parts ansvarsområde och finansiering av gemensamma resurser utöver lokaler. **Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från ”Mall nyttjanderättsavtal”.**

5. Familjecentralens uppdrag och mål

Familjecentralens övergripande uppdrag och mål

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 7.

Familjecentralens lokala mål och uppföljning

Styrgruppen ska tillsammans med de verksamma på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten upprätta uppföljningsbara mål. Alla verksamheter i familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten ska ha en gemensam verksamhetsplan som följs upp och utvärderas. Styrgruppen ansvarar för att det årligen upprättas en gemensam verksamhetsplan med uppföljning och utvärdering.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

6. Parternas gemensamma ansvar

Parterna ska tillsammans skapa en verksamhet som möter de behov som finns hos målgruppen och som motsvarar behovet i det geografiska området. Parterna ansvarar för att upprätta verksamhetsplan och uppföljningsbara mål samt att följa verksamhetens utveckling enligt de fastställda målen och riktlinjerna. Parterna har också ansvar för den gemensamma kompetensutvecklingen hos personalgruppen.

Parterna ansvarar även för att avsätta gemensam tid för personalgruppen att ha samverkansmöten. För samverkansmöten, där alla samverkansparter är representerade, avsätts **xx** timmar/månad. På dessa möten behandlas till exempel utvecklingsfrågor och samverkansaktiviteter. Lokalfrågor ska behandlas på tid då de som arbetar i lokalerna deltar.

7. Parternas enskilda ansvar

Varje avtalspart har ansvar för sin egen verksamhet och personal. Varje chef ansvarar för att familjecentralen blir en del av respektive avtalsparts ordinarie verksamhet. Varje avtalspart ansvarar för att respektive personal har:

- Utrymme för samverkan i sin tjänst
- Möjlighet till gemensam utbildning och kompetensutveckling
- Kunskap om familjecentrerat arbetssätt
- Kunskap kring rutiner för dokumentation och sekretess

8. Styrgrupp

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.1.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser.

9. Samordnare

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 11.2 och 14.1.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

Anpassa utifrån lokala förutsättningar och överenskommelser. Beskriv samordnaruppdragets omfattning (tjänstegrad) och uppdrag för samordnaren.

Gällande finansiering av samordnartjänsten, se avsnitt 15 i detta avtal.

10. Personalgrupp

Ange aktuell personal som bemannar familjecentralen.

11. Sekretess och informationsöverföring

Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 13.

12. Systematiskt brandskyddsarbete

Styrgruppen ansvarar för att det upprättas samt bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete i de gemensamma lokalerna på familjecentralen, för de verksamheter som finns i lokalerna. Styrgruppen utser även SBA ombud som har ansvaret för att bedriva SBA ronder i dessa ytor, utför kontroller på brandlarmet samt genomför utrymningsövningar. Det ska även finnas en plan för utrymning i de gemensamma ytorna där avsökning av dessa ingår. Det ska finnas en gemensam återsamlingsplats för att underlätta kontakt vid en utrymning.

13. Hot och våld

Incidenter gällande hot och våld kan inträffa och en gemensam plan för detta tas fram utav berörda verksamheter.

14. Försäkring

Respektive verksamhet försäkrar sina inventarier. Den verksamhet som har störst andel av familjecentralens lokaler försäkrar även de inventarier som finns i de gemensamma ytorna.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

15. Finansiering

Lokaler

Hänvisa till aktuellt avtal som reglerar verksamhetens lokalfrågor. Se och utgå från "Mall nyttjanderättsavtal".

Personalkostnader

Respektive avtalspart står för personalkostnader avseende sin personal och för andra verksamhetsspecifika kostnader.

Samordnare

Kostnaden för samordnaren ska delas lika mellan de basverksamheter som ingår i samverkan kring familjecentralen. Se Samverkansavtal familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Västra Götaland, avsnitt 14.1.

Ange kostnad för samordnaren, anställande part och upplägg för ersättning från övriga ingående verksamheter.

16. Ändringar och tillägg i avtalet

Parterna är införstådda med att villkor och förutsättningar för den verksamhet som avtalet avser kan komma att förändras till följd av ny lagstiftning, beslut inom respektive huvudman eller annat. Skulle sådana förändringar uppkomma har parterna skyldighet att snarast informera övriga avtalsparter om detta.

Ändringar och tillägg till detta avtal skall för att vara gällande skriftligen godkännas av parterna.

17. Tvist

Tvist mellan parterna om tolkning eller tillämpning av detta avtal löses i samförstånd mellan parterna. Om tvist om tolkning eller tillämpning av avtalet inte kan lösas i samförstånd mellan parterna, lyftes frågan till respektive huvudman.

Mall lokalt samverkansavtal

Denna mall gäller för samverkansavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt samverkansavtal vid sidan av ett lokalt nyttjanderättsavtal.

18. Underskrift

Detta avtal är upprättat i **fyra** likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Datum och ort

För öppen förskola
**Ange förvaltning,
 xx kommun**

Datum och ort

För mödrahälsovård
 Västra Götalandsregionen

Namn

Titel

Namn

Titel

**För ange förvaltning för socialtjänst
 xx kommun**

Namn

Titel

**För xx vårdcentral, BVC
 Västra Götalandsregionen**

Namn

Titel

För (tex bibliotek)

Namn

Titel

För (tex tandvården)

Namn

Titel

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Bilaga 2. Mall för lokalt nyttjanderättsavtal**Lokalt nyttjanderättsavtal**

(vid sidan av ett lokalt samverkansavtal)

Familjecentralen / Familjecentralsliknande verksamheten **skriv in namn på verksamheten**

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

OBS! Nyttjanderättsavtal har inga formkrav. Tänk på att detta endast är ett förslag på hur ett nyttjanderättsavtal kan utformas och att det eventuellt inte täcker alla punkter som kan vara aktuella för just er. En del av punkterna regleras eventuellt redan i samverkansavtalet. Ta bort och lägg till rubriker utefter vad ert behov är.

1. Avtalsparter och lokalisering

(1) **Y, organisationsnummer (Upplåtaren)** och

(2) **X, organisationsnummer (Nyttjaren)**

gemensamt benämnda som parterna.

Familjecentralen / familjecentralsliknande verksamheten zz är lokaliserad på adress **zz**.

2. Nyttjanderättens omfattning och ändamål

Y upplåter härmed nyttjanderätten avseende Familjecentralen **zz** på adressen **zz** till **X** på nedanstående villkor.

Nyttjanderätten enligt detta avtal omfattar... **till exempel lokaler, ytornas storlek, parternas andel, årlig kostnad i ett visst basårs prisnivå.**

3. Nyttjanderättsperiod, uppsägningstid och förlängningstid

Avtalet gäller fr.o.m. **20xx-xx-xx** och tills vidare alt tom **20xx-xx-xx**.

Avtalet kan sägas upp för att upphöra att gälla vid det månadsskifte som inträffar närmast efter **sex** månader från uppsägningen. Uppsägningen ska vara skriftlig.

Vid behov om förlängning av upplåtelsen ska....

4. Ersättning för upplåtelsen

Y ersätts med **zz** kronor per **månad/år/kvartal**.

Betalningsvillkor...

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

Ersättningen omfattar till exempel uppvärmning av lokalen, vatten, avlopp, ventilation och el, avfallshantering, trappstädning och snöröjning/sandning och som inte framgår av tidigare punkter.

5. Upplåtarens åtaganden

Upplåtaren ansvarar för att.....

6. Nyttjarens åtaganden

Nyttjaren ansvarar för att...

7. Överlåtelse av nyttjanderätten

Exempelvis: Detta avtal får inte överlåtas på annan utan **Y:s** samtycke. **X** får inte heller upplåta rättighet som helt eller delvis härrör från detta avtal utan **Y:s** samtycke.

8. Nedsättning av ersättningsbeloppet

Exempelvis: **X** har rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet när **Y** brister i sin underhållsskyldighet enligt detta avtal och gällande rätt.

Exempelvis: Om hinder eller men uppstår i nyttjanderätten och detta sker utan **X** vållande har **X** rätt till skälig nedsättning av ersättningsbeloppet och, om hindret är av så väsentlig art att det helt hindrar utförandet av **X** verksamhet, att säga upp avtalet till omedelbart upphörande. Om hindret har resulterat i ekonomisk skada för **X** äger **X** rätt att få denna skada ersatt.

Mall Nyttjanderättsavtal

Denna mall gäller för nyttjanderättsavtal om familjecentral och familjecentralsliknande verksamhet. Mallen har tagits fram för att underlätta framtagandet av ett lokalt nyttjanderättsavtal vid sidan av ett lokalt samverkansavtal.

9. Hävning av nyttjanderätten

Exempelvis: Part får häva avtalet om motparten inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse efter påminnelse inte sker utan dröjsmål och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

10. Force Majeure

Exempelvis: Oförutsägbara händelser som omfattande arbetskonflikter, miljö- och naturkatastrofer samt allvarlig smittspridning eller annan omständighet som parterna inte råder över och som förhindrar en part från att fullfölja skyldigheter som följer av avtalet befriar sådan part från dessa skyldigheter.

11. Ändringar och tillägg till nyttjanderätten

Exempelvis: Ändringar och tillägg till avtalet ska vara skriftliga och undertecknas av båda parter för att vara giltiga.

12. Underskrift

Detta avtal har upprättats i **två** likalydande exemplar, varav parterna har tagit varsitt.

Ort, datum

Y

X

Bilaga 3. Barnmorskemottagningens uppdrag och åtagande

Utifrån att det finns en nationell brist på barnmorskor i Sverige i nuläget behöver barnmorskemottagningens åtagande och uppdrag kopplat till familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter anpassas och begränsas en tid framöver. Under avtalstiden gäller följande förutsättningar för barnmorskemottagningens deltagande i familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter:

- Barnmorskemottagningen prioriterar socioekonomiskt prioriterade områden med full samlokalisering och permanent barnmorskemottagning på plats.
- Inget krav på samlokalisering i övriga områden som inte är socioekonomiskt prioriterade, utan i dessa fall sker samverkan med övriga verksamheter genom lokala samverkansavtal för familjecentralsliknande verksamhet.
- Barnmorskemottagningen samverkar på individnivå (överlämningar, konsultation förebyggande socionom, SIP och så vidare) i den omfattning det behövs utifrån den gravida/det väntade barnets behov.
- Barnmorskemottagningen förlägger en träff per föräldrautbildning lokalt på plats på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten i samverkan med övriga basverksamheter på familjecentralen eller den familjecentralsliknande verksamheten.
- Barnmorskemottagningen deltar på samverkansmöten på generell nivå utifrån uppdrag. En barnmorska representerar vid möten, ca 6 timmar/termin. Vid behov av mer tid tas frågan via den lokala styrgruppen.
- Enhetschef från barnmorskemottagningen ingår i den lokala styrgruppen och deltar på dess möten.
- I de fall barnmorskemottagningen inte är samlokaliserad närvarar inte barnmorskan vid möten som berör lokaler, städ, sophantering och liknande.

- Barnmorskan närvarar inte vid planering och utförande av samverkande verksamheters aktiviteter såsom utflykter och liknande.
- Gemensam utbildning för medarbetare på familjecentralen planeras i styrgrupp och beslutas av chef för respektive verksamhet.

Bilaga 4. Utvecklingsområden

Vid framtagande av detta samverkansavtal har ett antal framtida utvecklingsområden identifierats. Utvecklingsområdena har framkommit utifrån de underlag³³ och dialoger som fungerat som utgångspunkt för arbetet samt utifrån inkomna svar under remissrundan.

Utvecklingsområdena faller inte inom ramen för framtagandet av detta samverkansavtal och är så pass omfattande att de kräver egna processer.

- En länsgemensam styrgrupp med ansvar kring barn och unga-frågor behöver tillskapas för att bland annat omhänderta utpekade och kommande utvecklingsfrågor i samverkan kring familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter.
- En länsgemensam modell för verksamhetsuppföljning och kvalitetssäkring behöver tas fram.
- Länsgemensamma utbildningsinsatser för de som arbetar på och med familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Kunskap om familjecentrerat arbetssätt behöver också säkerställas hos både personal och styrgrupper.
- Förutsättningarna för att utöka åldersspannet för familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter till och med 12 år alternativt 17 år behöver utredas. Det finns också ett behov i samband med detta att utreda förutsättningarna för att utveckla samverkan med ungdomsmottagningarna med målsättningen att få till stånd en mer stödjande helhet, utan glapp för barn och unga. Utifrån samma resonemang bör också utredas om samarbetet med tandvården ska vidareutvecklas länsövergripande i verksamheterna.
- Arbeta för en gemensam verksamhetsutveckling som till exempel kan innefatta tillvägagångssätt att nå familjer i behov av stöd, speciellt i utsatta områden.

---

³³ Se stycke 5, Lagstiftning, styrande och stödjande dokument. Utgångspunkt för utvecklingsområdena har främst varit *Slutrapport regional översyn av familjecentraler* (2016), [Acando](#) och *Utvärdering av samverkansorganiseringar för familjecentrerat arbetssätt i Göteborg* (2020), [Arthur D Little](#).

- Ett vägledande dokument avseende familjecentralers och familjecentralsliknande verksameters lokaler behöver tas fram.
- En rutin för tillvägagångssätt vid nyetablering behöver tas fram. Rutinen bör inkludera behovs- och resurskartläggning inför beslut om nyetablering.
- En långsiktig och övergripande utvecklingsplan för hela länet kring behov och lokalisering av familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter behöver tas fram. Syftet med planen är att kunna prioritera och täcka behov för att genom det säkerställa mer jämlik vård, stöd och omsorg.
- Socioekonomiskt prioriterade områden behöver definieras i ett länsgemensamt dokument. Här behöver man tydligt beskriva, i en länsgemensam kontext, vilka områden som avses.

§ 10

Dnr KS-2024-000028

Styr- och ledningssystem för Munkedals kommun

Sammanfattning av ärendet

Syftet med ett styr- och ledningssystem är att säkerställa att de mål kommunfullmäktige sätter upp för verksamheten uppnås. Men även att resurserna används på ett effektivt sätt och att verksamheten genomförs med god kvalitet. Ett styr- och ledningssystem säkerställer ett gemensamt arbetssätt.

Ledningssystemet kan ses som ett ramverk för styrning och utveckling av verksamheten och ska ge en heltäckande styrprocess för planering och uppföljning samt säkerhetsställa god ekonomisk hushållning.

Systemet ska ge stöd till de förtroendevalda, chefer och medarbetare att utföra sina uppdrag så att kommunfullmäktiges mål uppfylls i praktiken. Ledningssystemet är kommunövergripande vilket innebär att det gäller för samtliga nämnder och förvaltning. Ett ledningssystem är och måste vara ett levande system som ständigt förbättras och utvecklas.

I denna revidering gäller de större förändringarna organisationen samt ett utökat avsnitt om investeringarnas hantering i reglerna för ekonomistyrning

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-03

Styr- och ledningssystem för Munkedals kommun

Regler för ekonomistyrning

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna revidering av Styr- och ledningssystem Munkedals kommun samt bilagan Regler för ekonomistyrning, som ersätter de tidigare versionerna antagna 2018-11-29 § 110.

Yrkande

Håkan Skenhede (SD), Jan Petersson (SD) och Fredrik Olsson (KD): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna revidering av Styr- och ledningssystem Munkedals kommun samt bilagan Regler för ekonomistyrning, som ersätter de tidigare versionerna antagna 2018-11-29 § 110.

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000028

Styr- och ledningssystem för Munkedals kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna revidering av Styr- och ledningssystem Munkedals kommun samt bilagan Regler för ekonomistyrning, som ersätter de tidigare versionerna antagna 2018-11-29 § 110.

Sammanfattning

Syftet med ett styr- och ledningssystem är att säkerställa att de mål kommunfullmäktige sätter upp för verksamheten uppnås. Men även att resurserna används på ett effektivt sätt och att verksamheten genomförs med god kvalitet. Ett styr- och ledningssystem säkerställer ett gemensamt arbetssätt.

Ledningssystemet kan ses som ett ramverk för styrning och utveckling av verksamheten och ska ge en heltäckande styrprocess för planering och uppföljning samt säkerhetsställa god ekonomisk hushållning.

Systemet ska ge stöd till de förtroendevalda, chefer och medarbetare att utföra sina uppdrag så att kommunfullmäktiges mål uppfylls i praktiken. Ledningssystemet är kommunövergripande vilket innebär att det gäller för samtliga nämnder och förvaltning. Ett ledningssystem är och måste vara ett levande system som ständigt förbättras och utvecklas.

I denna revidering gäller de större förändringarna organisationen samt ett utökat avsnitt om investeringarnas hantering i reglerna för ekonomistyrning

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-03
Styr- och ledningssystem för Munkedals kommun
Regler för ekonomistyrning

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Ett tydligt styr- och ledningssystem kan leda till en mer effektiv organisation.

Hållbar utveckling – Social dimension

Styr- och ledningssystemet kan bidra till en ökad målstyrning vilket ger en verksamhet som blir mer effektiv ur det sociala perspektivet.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga särskilda konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Nämnder, för kännedom

Förvaltningschefer, för kännedom

Ekonomiavdelningen, För kännedom

A large, light blue, stylized graphic of a quill pen is positioned diagonally across the page, pointing from the upper left towards the lower right. The quill is composed of many parallel lines of varying lengths, creating a feathered effect.

Styr- och ledningssystem Munkedals kommun

Ledningssystemet för Munkedals kommun syftar till att vara verktyget som möjliggör ledning och styrning av kommunens verksamhet.

Dokumentbeskrivning

Dokumenttyp:	Styrdokument
Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	2018-11-29 §110
Diarienummer:	KS 2023-xxx
Gäller till och med:	Gäller tills vidare
Dokumentansvarig / Handläggare:	Kommundirektör/Ekonomichef/Controller
Revisionshistorik:	1. 2024-01-15
Relaterade styrdokument	Mål -och resursplan Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av RuR Reglemente för internkontroll Riktlinjer för investeringsprocessen Internhyresregler
Bilaga 1	Regler för ekonomistyrning Munkedal

Innehållsförteckning

1. Syfte	4
2. Grundläggande förutsättningar.....	5
2.1 Gemensam värdegrund	5
2.2 Organisation/ansvarsfördelning/roller	5
2.2.1 Organisation	6
2.2.2 Ansvarsfördelning	7
2.2.3 Ansvar	8
2.3 Styrdokument.....	9
2.4 God ekonomisk hushållning	9
3. Omvärldsanalys.....	11
4. Målstyrning	11
4.1 Vision	12
4.2 Inriktningsmål	12
4.3 Verksamhetsmål	12
4.4 Verksamhetsplaner.....	13
4.5 Aktivitet	13
5. Uppföljning	13

Bilaga 1 Regler för ekonomistyrning

Styr- och ledningssystem för Munkedals kommun

1. Syfte

Kommunen sköter med demokratins och det kommunala självstyrets grund de angelägenheter som anges i kommunallagen eller i särskilda föreskrifter.

Syftet med ett styr- och ledningssystem är att säkerställa att de mål kommunfullmäktige sätter upp för verksamheten uppnås. Men även att resurserna används på ett effektivt sätt och att verksamheten genomförs med god kvalitet. Ett styr- och ledningssystem säkerställer ett gemensamt arbetssätt.

Ledningssystemet kan ses som ett ramverk för styrning och utveckling av verksamheten och ska ge en heltäckande styrprocess för planering och uppföljning samt säkerhetsställa god ekonomisk hushållning.

Systemet ska ge stöd till de förtroendevalda, chefer och medarbetare att utföra sina uppdrag så att kommunfullmäktiges mål uppfylls i praktiken. Ledningssystemet är kommunövergripande vilket innebär att det gäller för samtliga nämnder och förvaltning. Ett ledningssystem är och måste vara ett levande system som ständigt förbättras och utvecklas.

Styr- och ledningssystemet innehåller flera olika processer som alla är beroende av och överlappar varandra. I Munkedals modell ingår fyra viktiga delar.

2. Grundläggande förutsättningar

- Gemensam värdegrund
- Organisation/roller/fördelning
- Styrdokument
- God ekonomisk hushållning

3. Omvärldsanalys

4. Målstyrning

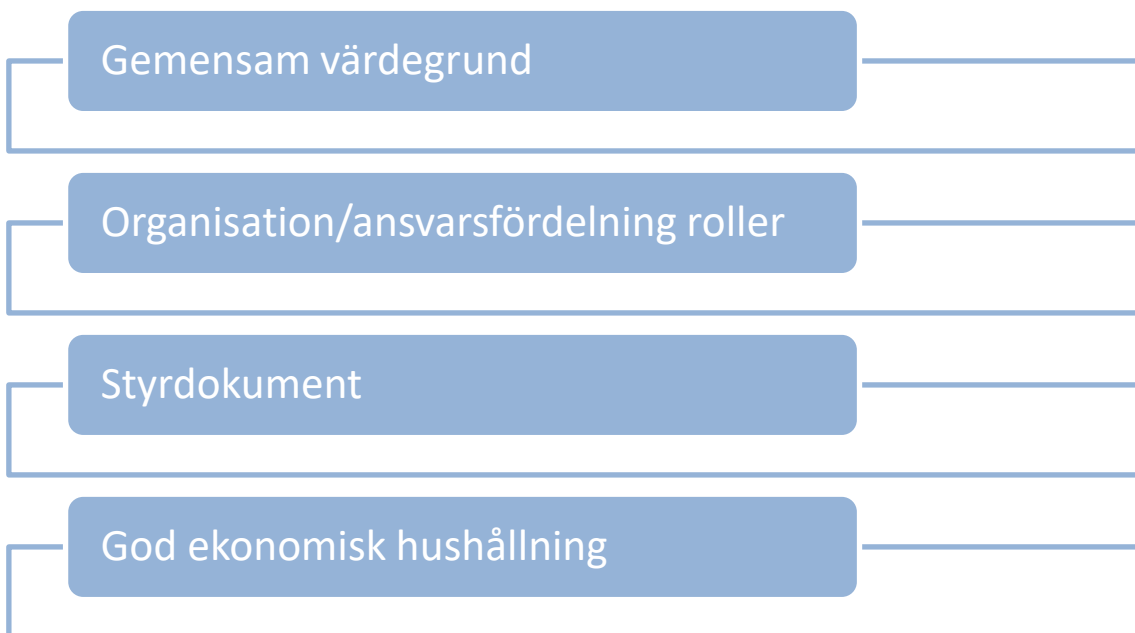
- Vision
- Inriktningsmål
- Verksamhetsmål
- Verksamhetsplaner
- Aktiviteter

5. Uppföljning

2. Grundläggande förutsättningar

Den första delen kallas för grundläggande förutsättningar. I denna del ingår gemensamma grunden för all verksamhet.

2.1 Gemensam värdegrund

Dessa värderingar ska genomsyra det dagliga arbetet inom koncernen såväl skriftligt som muntligt d.v.s. vårt agerande men även genom kommunens styrdokument.

Vårt uppdrag är att:

- möta alla med respekt och eftertanke
- stödja människors strävan efter ett gott och tryggt liv
- göra mesta möjliga nytta för våra brukare
- arbeta för öppenhet, mångfald och tolerans
- samarbeta för att nå goda resultat

Detta gör vi genom att:

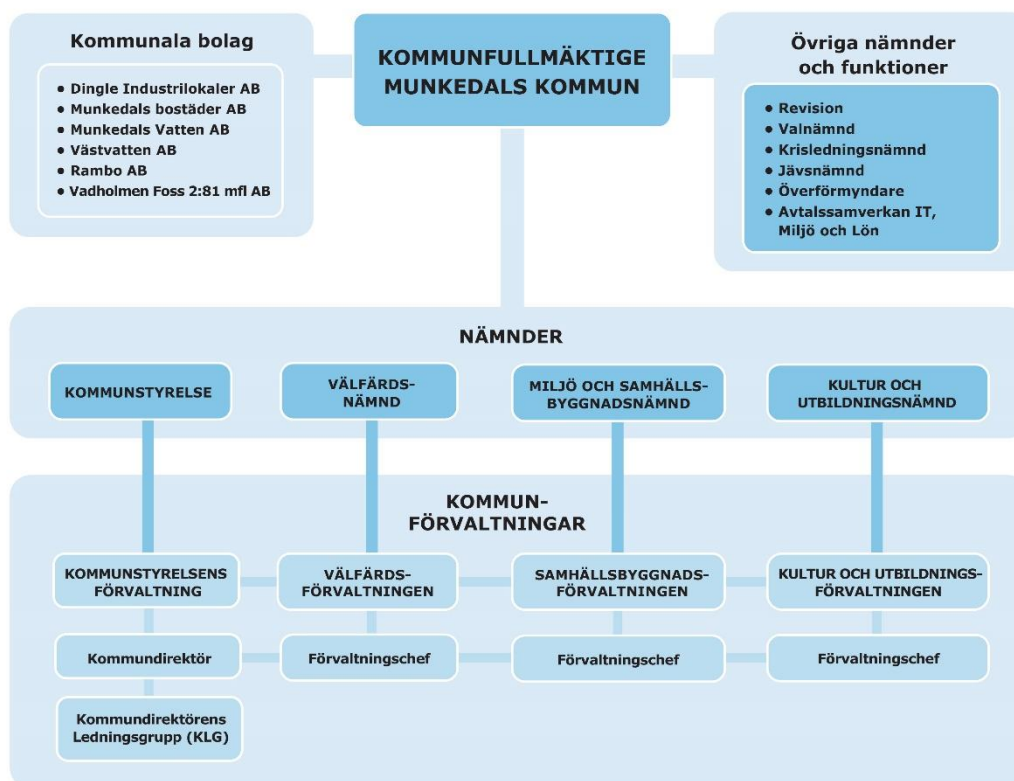
- se till att god etik råder i alla sorters möten
- utgå från att alla människor vill och kan ta ansvar för sina liv
- alltid söka lösningar som stödjer och utvecklar invånare och verksamheter
- visa respekt för varandras arbete och professionalitet
- underlätta varandras arbete

Förvaltningens åtagande är att hålla värdegrunden levande och känd till exempel vid nyanställningar och arbetsplatsträffar.

2.2 Organisation/ansvarsfördelning/roller

Kommunens organisation är tydlig och känd. I detta avsnitt ingår beskrivning av kommunens roller, men också ansvarsfördelningen mellan tjänstemän och förtroendevalda samt det som benämns som den gyllene zonen.

2.2.1 Organisation

Organisationsschema politik och förvaltning från och med 2024-01-01

Kommunkoncernen

I kommunens verksamhet ingår ansvar för en stor del av samhällsservicen som riktas till befolkningen.

Politisk organisation

Organisationen ska utgöras av följande politiska organ;

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelse
- Vårdsnämnd
- Kultur- och utbildningsnämnd
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd
- Jävsnämnd
- Valnämnd
- Krisledningsnämnd

Vidare finns två parlamentariskt utsedda beredningar;

- Beredning för hållbar utveckling
- Demokratiberedning
- Arvodesberedning
- Valberedning

Utöver detta finns överförmyndare och revisorer.

En stor del av kommunens verksamhet bedrivs inom kommunala bolag samt andra samverkansformer:

Kommunala bolag

- Munkedals Bostäder AB
- Munkedals vatten AB
- Dingle industrilokaler AB
- Rambo AB
- Vadholmen Foss 2:81 mfl.

Andra samverkansformer

- Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (Kommunalförbund)
- Fyrbodals kommunalförbund
- Kooperativa Hyresrättsförening Sörbygården och Dinglegården
- Avtalssamverkan inom Lön, IT och Miljö

Kommunförvaltningens organisation

Kommunens förvaltning omfattas av fyra förvaltningar som var för sig speglar den politiska organisationen. De fyra förvaltningarna benämns: *Kommunstyrelsens förvaltning, Vårdförvaltning, Kultur- och utbildningsförvaltning och Samhällsbyggnadsförvaltning.*

Förvaltningarna ska ansvara för att politiska beslut genomförs. De ska även tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunens beslutade styrdokument.

De olika förvaltningarna leds av en förvaltningschef som ansvarar inför och rapporterar till nämnden.

2.2.2 Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda och tjänstepersoner baseras på deras olika uppdrag. Ur ett övergripande perspektiv är förtroendevalda ansvariga för vad som ska genomföras och när det ska ske och verksamheten är ansvarig för hur besluten ska genomföras och av vem. I gränslandet mellan det politiska ansvaret och chefernas ansvar finns vad som ofta kallas den "gyllene zonen".

Munkedals kommun har följande ansvarsfördelning mellan förtroendevalda och förvaltning.

Politiken ansvarar för:

- mål och riktlinjer - såsom inriktningsbeslut och övergripande styrdokument
- resurstilldelning – en övergripande prioritering
- tolkar folkets vilja
- bildar opinion

Kommunförvaltningens ansvar och uppdrag är att:

- verkställa de politiska direktiven utifrån fattade beslut och inom tilldelade ramar
- stå för fackkunskap inom sina respektive sakområden inom sin profession
- ta fram objektiva beslutsunderlag
- upprätthålla effektivitet och kvalitet
- ta initiativ till utveckling

Gyllene zonen, mötet mellan förtroendevalda och tjänstemän präglas av:

- respekt, tillit och förtroende
- medvetenhet om politikernas och tjänstemäns olika roller
- tydliga ömsesidiga förväntningar
- kompromissvilja
- gemensam målbild för verksamheten

Detta kan sammanfattas i bilden nedan.

Roller		
Politik (vad) <ul style="list-style-type: none"> • Mål/riktlinjer • Tydliga beslut • Resurstilldelning • Tolkar folkets vilja • Bildar opinion 	Gyllene zonen <ul style="list-style-type: none"> • Dialog • Öppenhet • Förtroende • Tillit • Medvetenhet 	Tjänstemän (hur) <ul style="list-style-type: none"> • Utföra/verställer • Belyser, beskriver, analyserar, • Objektiv • Expert inom respektive område • Uppföljning/utvärdering

2.2.3 Ansvar

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige väljs av kommuninvånarna vid allmänna val och är det högsta beslutande organ. Ärenden som beslutas i fullmäktige är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, och kan delas in i tre områden:

- Ärenden av principiell beskaffenhet (budget, bokslut, bostadsförsörjning, detaljplaner)
- Ärenden av större vikt
- Speciallagstiftning (översiktsplan, taxor mm)

Kommunfullmäktige är huvudman för all kommunal verksamhet oavsett om den styrs via kommunallagen eller speciallagstiftning som t ex Plan- och bygglagen, Skollagen, Socialtjänstlagen etc.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsiktsplikt över nämnder, kommunalförbund och hel- eller delägda bolag.

Kommunstyrelsen har därutöver ett samlat ansvar som personalmyndighet och ansvarar för den egna förvaltningens ekonomi, personal och verksamhet. Kommunstyrelsen är beredande organ för alla ärenden som ska beslutas av fullmäktige.

Välfnärdsnämnd

Välfnärdsnämnden ansvarar för vård- och omsorgsfrågor, individ och familjeomsorg samt stöd och särskild service.

Kultur- och utbildningsnämnd

Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsområdet samt utbildningsverksamhet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för serviceverksamhet som lokalvård och måltid, teknisk förvaltning av byggnader, kommunala vägar och allmän platsmark samt ärenden inom plan-, bygg- och miljöområdet.

Jävsnämnd

Nämnden svarar för tillsyn, beslut och övrig myndighetsutövning i ärenden där Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden normalt skulle ha ansvaret, men på grund av jäv inte kan fatta beslut.

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämnden har som enda uppgift att, enligt *Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*, leda kommunens arbete vid en kris. Krisledningsnämnden aktiveras således endast vid extraordinära händelser. Nämnden kan då ta över hela eller delar av uppgifter från andra nämnder som berörs av krisen.

Valnämnd

Valnämnden i varje kommun är lokal valmyndighet. Valnämnden har hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen.

Kommundirektör

Kommundirektören är kommunens ledande tjänsteman tillika chef för förvaltningscheferna och biträder kommunstyrelsen i att leda kommunkoncernen mot politisk vision och målbild samt att utöva dess uppsiktsplikt över nämnder och bolag.

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ansvarar för ekonomi, personal, verksamhet, arbetsmiljö och utvecklingsfrågor inom förvaltningen och har dessutom en del i det gemensamma ansvaret för "koncernen" Munkedals kommun.

Avdelningschef

Avdelningschefen ansvarar för ekonomi, personal, verksamhet, arbetsmiljö och utvecklingsfrågor inom hela avdelningen.

Enhetschef

Enhetschefen ansvarar för ekonomi, personal, verksamhet, arbetsmiljö och utvecklingsfrågor inom enheten och har ett övergripande ansvar för enheten.

Medarbetare

Medarbetaren ansvarar för att utföra sina arbetsuppgifter enligt de riktlinjer, instruktioner och mål som satts upp för verksamheten.

Samtliga chefer och medarbetare ska utgå ifrån Munkedal kommuns värdegrund och förväntas bemöta kollegor, medborgare och andra intressenter på ett professionellt, respektfullt och serviceinriktat sätt.

2.3 Styrdokument

Styrdokumentet ska påverka organisationen så att den arbetar i beslutad riktning. Styrdokumentet ska vara aktuella, kända, och regelbundet följas upp. Antagna policydokument revideras med regelbundenhet eller vid behov.

2.4 God ekonomisk hushållning

Utgångspunkten är de antagna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv. God ekonomisk hushållning innebär att kommunen ska ha goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara ekonomin och verksamheten både i förvaltningsform och i sådan verksamhet som bedrivs i kommunens bolag.

I riktlinjerna anges bland annat de finansiella inriktningsmålen (långsiktiga) som gäller över planeringsperioden. Avstämning av dessa mål ska genomföras inför den årliga budgetprocessen och uppföljning/analys ske i bokslut samt vid planeringsperiodens slut. Varje år kommer det i mål- och resursplanen (MRP) att även anges kortsiktiga finansiella resultatmål utifrån de finansiella inriktningsmålen.

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år upprätta en budget med plan för verksamheten och ekonomin. Budgeten ska innehålla en treårsplan för ekonomin, där budgetåret är planens första år. Budgeten ska innehålla finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I Munkedals kommun ska budgeten innehålla en fyraårsplan för ekonomin där budgetåret är planens första år.

För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs att:

- En övervägande del av de finansiella målen har uppnåtts under räkenskapsåret.
- En övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året eller utvecklats i en positiv riktning i förhållande till målformuleringen.

I den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning ska även måluppfyllelsen av antagna koncernmål vägas in samt utvecklingen för alla mål under planperioden.

Övergripande ekonomiska styr principer

- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Munkedal kommun har en god ekonomisk hushållning. Alla har detta ansvar inom sitt verksamhetsområde och inom ramen för sin budget.
- Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas och resursavstämmas före genomförande. Detta gäller även övergripande policys, planer och projekt som kommer att inverka på verksamheterna.
- Resultatet ska ligga på en nivå som säkrar överskott. Överskott är en förutsättning för att finansiera de investeringar som görs.
- Blir resultatet negativt måste det regleras inom två år enligt balanskravet där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna.
- Kommunen ska kunna finansiera sina investeringar med egna medel över tiden, vilket kräver överskott i driftbudgeten. Lån kan användas för finansiering av större investeringar. En amorteringsplan bör alltid kopplas till det upptagna lånet.

I den av fullmäktige beslutade Mål- och resursplanen anges budgetramar för verksamheterna. Om resurserna inte räcker till för den planerade/pågående verksamheten måste nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom den angivna ramen. För styrning, uppföljning, rapportering samt kontroll av verksamhet och ekonomi har Kommunfullmäktige fastställt detta dokument Munkedal kommuns styr- och ledningssystem samt Regler för ekonomistyrning och Reglemente för intern kontroll.

3. Omvärldsanalys

Omvärldsanalys ingår som en andra byggkloss, för att kommunen ska ha en god handlingsberedskap inför framtiden.

Analysen ska ge en kommunövergripande bild över nuvarande samt kommande utmaningar och möjligheter. I syftet ligger även att skapa förutsättningar för att bilden blir gemensam för hela kommunen och en möjliggörare till att "lyfta blicken".

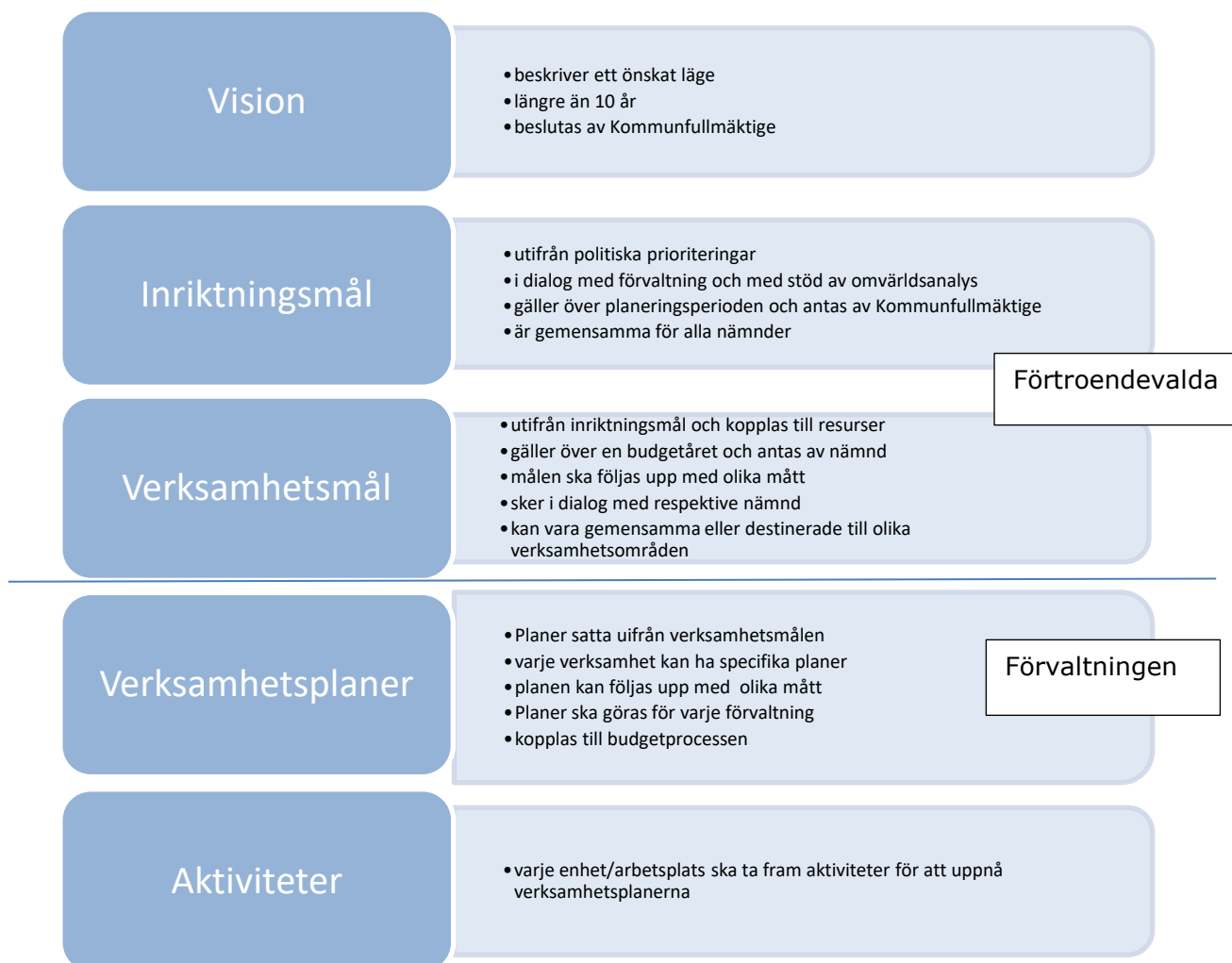
Omvärldsanalysen presenteras som ett underlag för budgetupptaktsmötet på hösten året innan. Upptaktsmötet utgörs av kommunfullmäktiges dialogdag i november.

4. Målstyrning

Målstyrningen är den tredje delen i ledningssystemet.

- Målen anger vad verksamheten ska uppnå samt vilka resurser de har att tillgå för att uppnå målen.
- Målen ska vara mätbara och uppföljningsbara samt vara av betydelse för god ekonomisk hushållning på kort och lång sikt.
- Målen ska vara realistiska
- Målen ska vara accepterade och kända i organisationen

Modellen beskrivs enligt bilden på nästa sida.

4.1 Vision

Visionen beskriver ett önskat framtida tillstånd för Munkedals kommun.

Munkedal – mer av livet. Vi är en aktiv kommun med engagerade invånare. Vi skapar goda förutsättningar för våra invånare, vårt näringsliv och vårt föreningsliv. Tillsammans formar vi en hållbar framtid.

4.2 Inriktningssmål

Kommunfullmäktige antar inriktningssmål utifrån visionen och politiska viljeinriktningen, dessa gäller över mandatperioden. Framtagande av målen sker i den politiska församlingen. Med inriktningssmålen formulerar förtroendevalda en inriktning för verksamhetens utveckling. Inriktningssmålen antas av kommunfullmäktige efter varje nytt val.

4.3 Verksamhetsmål

Alla nämnder, förutom Valnämnd, Jävsnämnd och Krisledningsnämnd, fastställer verksamhetsmål årligen utifrån vision och inriktningssmål.

Nämndens verksamhetsmål är en konkretisering av Fullmäktiges inriktningssmål. Målen ska vara uppföljnings- och mätbara. Varje mål ska därför kopplas ihop med bra mix av olika mått. Mått kan till exempel delas in i resurs, produktion eller verksamhetsresultat.

För att få en god följsamhet tas målen fram i dialog med verksamhetsföreträdare. Målen kan vara kopplade till tillgängliga resurser, förändringar av ekonomiska förutsättningar kan leda till att målen behöver revideras. Detta ska beaktas vid varje budgetår. Målen och måtten antas årligen av nämnderna i april/maj. Med en eventuell revidering av måtten i december.

4.4 Verksamhetsplaner

Respektive förvaltning upprättar varje år verksamhetsplaner. I planen ska framgå vilka åtaganden som förvaltningen måste ta på sig för att uppnå inriktnings- och verksamhetsmålen. Verksamhetsplanerna godkänns av nämnderna i december.

4.5 Aktivitet

Utifrån verksamhetsplan ska varje enhet/arbetsplats ta fram aktiviteter för hur man ska uppfylla verksamhetsplanen.

Sammanfattning

Vision	Inriktningsmål	Verksamhetsmål	Verksamhetsplan
Antas av KF	Antas av Kommunfullmäktige	Antas av nämnderna	Godkänns av nämnderna
Gäller för över 10 år	Gäller över mandatperioden 4 år	Gäller 1 år	Gäller 1 år
Grund för målstyrningsarbete	Utgångspunkt från vision, politiska prioriteringar samt omvärldsanalys	Utgångspunkt från inriktningsmål	Utgångspunkt från verksamhetsmålen och dess mått
		Kopplas till mix av mått	aktiviteter ska kopplas till planen

5. Uppföljning

Den fjärde delen i styr- och ledningssystemet är uppföljning. För att kommunens styrsystem ska fungera måste uppföljningsprocessen skötas på ett systematiskt och regelbundet sätt samt innehålla både ekonomi, prestationer och kvalitetsaspekter.

Syftet med uppföljningen är att ge återkoppling av genomfört arbete, visa graden av måluppfyllelse, ge underlag för förbättring/utveckla nya arbetsmetoder, omfördela resurser mm.

Uppföljning av ekonomi sker per april och augusti samt i årsredovisningen. Ytterligare ekonomiska uppföljningar sker per februari och oktober.

Uppföljning av inriktningsmål och verksamhetsmål sker i augusti samt i årsredovisningen.

Uppföljning av internkontroll sker av respektive nämnd i december och rapporteras till kommunstyrelsen i samband med bokslutsdialog. Bolagens internkontroll redovisas löpande under året.

Regler för ekonomistyrning

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Styrning av ekonomi och verksamhet.....	3
Resultatansvar	3
Uppföljning av ekonomi och verksamhet.....	5
Investeringar	6

Inledning

Ekonomistyrningsreglerna innehåller ramverket för den styrmodell genom vilken kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ekonomiska styrning av kommunens verksamheter sker. Principerna för ekonomistyrning avser i första hand förhållandet mellan kommunfullmäktige/kommunstyrelsen och nämnderna.

Syftet med de ekonomiska reglerna är att skapa helhetssyn i förhållandet mellan verksamhet och ekonomi så att kommunens resurser används på bästa sätt.

Ekonomistyrningen ska leda till en kultur i organisationen som bidrar till att nå kommunens övergripande målsättningar för ekonomi och verksamhet.

Kommunens styrning av de kommunägda bolagen sker genom särskilda ägardirektiv.

Lagstiftningens krav på god ekonomisk hushållning ska vara en given utgångspunkt i den ekonomiska förvaltningen.

Styrning av ekonomi och verksamhet

Budgeten, det vill säga mål- och resursplanen (MRP), är det viktigaste verktyget för styrning och ledning i Munkedals kommun. Planen ska innehålla finansiella mål och verksamhetsmål för kommunens olika verksamheter som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I budgeten fastställs också mål för koncernen. Den ska gälla för det kommande kalenderåret samt innehålla en plan för de därefter kommande tre åren.

För att nämnderna ska få ett tidigt beslut om vilka ekonomiska förutsättningar som gäller för kommande år, tar kommunfullmäktige beslut om skattesats och budget i juni månad. I samband med val fastställs budgeten av det nya fullmäktige i november.

Syftet med ett tidigt budgetbeslut är att ge nämnderna mer tid för internbudgetarbete och möjliggöra att eventuella verksamhetsanpassningar kan genomföras redan före årsskiftet. I slutet av april beslutar nämnderna om sina budgetskrivelser med förslag till drift- och investeringsbudget, verksamhetsmål med mått samt konsekvensbeskrivningar av den preliminära ramens påverkan på verksamheten.

Anvisningar och tidplan för budgetprocessen tas fram av ekonomiavdelningen.

För en mer detaljerad beskrivning av kommunens styrmodell, se dokumentet Styr- och ledningssystem i Munkedals kommun.

Resultatansvar

De grundläggande relationsprinciperna avseende ekonomi och verksamhet som gäller mellan kommunfullmäktige och nämnderna är följande:

- Ansvarig nämnd äger rätt att fritt omdisponera resurser inom tilldelad drifts-budgetram. Hänsyn ska tas till kommunfullmäktiges vision och inriktningsmål.

- Tilldelat anslag utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Om resurserna inte räcker till den planerade/pågående verksamheten måste nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom anvisade medel.
- Nämnden är skyldig att se till att inga beslut fattas som kräver ekonomiska resurser utan att finansieringen är klarlagd. Vid nämndsbeslut som medför ekonomiska konsekvenser (t ex utbyggnader eller beslut om förändrad verksamhet) skall kostnaderna redovisas i beslutsunderlag både för innevarande år och på längre sikt, t ex helårseffekt av driftskostnader.
- Tilläggsanslag ska endast begäras efter noggrann prövning där nämnden i första hand gör omfördelning inom tilldelad budgetram. Om en nämnd begär tilläggsanslag är det kommunfullmäktige som är beslutsinstans. Ekonomiavdelningen ska avge skriftligt yttrande som en del i beslutsunderlaget i varje enskilt tilläggsärende.
- Nämndernas resultat i bokslutet avslutas mot nämndens eget kapital. Ett resultat som förs över skall vara hänförligt till den ordinarie och planerade verksamheten, och inte föranledd av t ex mindre volym, lägre kvalitet eller från intäkter som inte hör till den planerade och ordinarie verksamheten. Kommunstyrelsen beslutar om eventuella tolkningar och undantag.
- Ansvaret för att ta fram erforderliga uppgifter för resultatöverföring åligger i första hand respektive nämnd/förvaltning. När det inte är möjligt att redovisa utifrån mätbara tal sker en bedömning utifrån kommunens årsredovisning och bokslutsdialog.
- Ett överskott som förs över till nästa år får disponeras av respektive nämnd för den aktuella verksamheten, om inget annat beslutas. Exempel på användning är strukturåtgärder, tillfälliga satsningar, personalutbildning och tillfällig personalförstärkning. Den ordinarie verksamheten skall dock inrymmas inom den budget som kommunfullmäktige anvisat för budgetåret.
- Om en nämnd planerar att ianspråka medel ur det egna kapitalet ska begäran om detta behandlas i samband med kommunens årsredovisning eller i kommande budgetarbete. Begäran ska godkännas av Kommunfullmäktige.
- Underskott/negativt eget kapital skall avbalanseras snarast och senast inom 2 år. Nämnden ska upprätta en plan för hur det egna kapitalet ska återställas. Planen ska delges kommunstyrelsen.
- En nämnds egna kapital får högst vara +/- 3 % av nämndens budgetram.
- En nämnd som redovisar större budgetavvikelser kan på initiativ av kommunstyrelsen bli föremål för en särskild genomgång/analys och beslut om särskilda åtgärder.
- I anslutning till ekonomisk uppföljning ska nämnden lämna en skriftlig analys och kommentar till över-/underskottets uppkomst. Om resultatet innebär ett underskott ska förvaltningen redovisa förslag till åtgärder på nästa nämndsmöte. Nämnden ska senast till nästa rapporttillfälle redovisa för kommunstyrelsen vilka beslut nämnden tagit för att underskottet skall täckas och vilka konsekvenser det får.
- Vid ett underskott ska nämnden fortlöpande under året fatta beslut om åtgärder tills ekonomin är i nivå med tilldelad budget. Det gäller för nämnden att löpande

under året ompröva vidtagna åtgärder så att de får det förväntade resultatet på ekonomin med så lite negativa följder för verksamheten som möjligt.

- Kommunfullmäktige fastställer nämndens resultat i samband med att årsredovisningen behandlas.

Ovanstående synsätt innebär att nämnderna utgör en förenklad form av balansräkningsenheter. Nämnderna har med detta system möjligheter att bygga upp ett eget kapital som kan disponeras vid behov efter kommunfullmäktiges godkännande.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

För att kommunens styrsystem skall fungera måste uppföljningsprocessen skötas på ett systematiskt och regelbundet sätt i tiden samt innehålla både ekonomi, prestationer och kvalitetsaspekter.

Syftet med uppföljningen är att ge återkoppling av genomfört arbete, visa graden av måluppfyllelse, ge underlag för förbättring/utveckla nya arbetsmetoder, omfördela resurser med mera.

Anvisningar och riktlinjer för uppföljning av ekonomi och verksamhet tas fram av ekonomiavdelningen för kommunen/koncernens rapporter. Förvaltningschefen/VD ansvarar för att tilldelade anvisningar verkställs inom den egna förvaltningen/bolaget.

Vid negativ budgetavvikelse i prognosen ska förvaltningen redovisa förslag till åtgärder på nästa nämndsmöte. Nämnden ska senast till nästa rapporttillfälle redovisa för kommunstyrelsen vilka beslut nämnden tagit för att underskottet skall täckas och vilka konsekvenser det får.

Månadsrapporter

Månadsrapporter med en helårsprognos ska lämnas efter två månader och tio månader.

Delårsrapport

Delårsrapport upprättas vid två tillfällen under året. Första delårsrapporten görs efter 4 månader och innehåller ekonomiskt resultat för kommunen med en helårsprognos. Den andra delårsrapporten görs efter 8 månader. Uppföljningen innehåller ekonomiskt resultat för kommunen och koncernen med en helårsprognos samt måluppföljning. Båda rapporterna innehåller viktiga händelser och en uppföljning av investeringsbudget. Beskrivning görs för utveckling av verksamheterna vad gäller volym och kvalitet samt viktiga nyckeltal gällande personal.

Årsredovisning

Årsredovisningen innehåller ekonomiska resultatet för kommunen/koncernen och en uppföljning av fullmäktiges fastställda inriktningsmål.

Nämndernas resultat redovisas och ligger till grund för bedömning av nämndens resultatansvar.

Investeringar

Investeringar kan ha en stor påverkan på kommunens ekonomi i förhållande till storlek på investeringen. Det gäller kommunens likviditet, soliditet och driftskostnader. Hänsyn till detta måste tas inför starten av investeringsprojekt så att kommunens finansiella ställning säkerställs.

Hur investeringsprojekt genomförs regleras i beslutade riktlinjer för investeringsprocessen.

Vid investeringar i lokaler kan det påverka internhyran enligt gällande regelverk för internhyra.

Alla investeringar under 15 mnkr som innebär utökade lokalytor och som innebär ökade driftskostnader ska finansieras av beställande nämnd.

Utökningar av lokaler genom förhyrning ska alltid finansieras av den nämnd som beslutat om utökningen.

Alla lokalförändringar ska beslutas av ansvarig nämnd inklusive finansiering. Det är alltid Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som begär utökad investeringsram för lokaler hos kommunfullmäktige.

Nämndernas ansvar omfattar även kapitalkostnader. Med kapitalkostnader avses avskrivningar och intern ränta. För att ge en rättvisande bild av kapitalanvändning belastas nämnderna/förvaltningarna med kostnader för det kapital som bundits i verksamheten.

Kommunfullmäktige kan vid behov besluta om utökad investeringsram och nyupplåning.

Kapitalanskaffningen, det vill säga hur tillgångarna skall finansieras, är en central fråga och beslutas av kommunfullmäktige.

Ansvarig nämnd äger rätt att fritt omdisponera anslag under 5 mnkr inom tilldelad investeringsbudget. Hänsyn ska tas till Kommunfullmäktiges vision och inriktningsmål. Omdisponering av medel över 5 mnkr ska prövas av Kommunfullmäktige.

Ej utnyttjade investeringsmedel under budgetåret kan överföras till kommande år efter beslut av Kommunfullmäktige i samband med kommunens årsredovisning.

Mindre investeringar aktiveras tertiälvís när de tas i bruk. Större investeringar såsom byggprojekt och som löper över flera år aktiveras efter genomförda etapper i projektet samt slutredovisningen av projektet.

§ 14

Dnr KS-2023-000326

Strategi för digital omställning - SML

Sammanfattning av ärendet

Inom ramen för SML-samverkan (avtalssamverkan mellan Sotenäs, Munkedals, Lysekils kommun) har ett utvecklingsarbete initierats för att stärka kommunernas förmåga till verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

En rad steg har genomförts som rör samsyn, struktur, roller och behovsbilder. Nästa steg i arbetet är att skapa en gemensam strategi och där har ett samarbete mellan de tre SML-kommunerna nu lett fram till ett förslag som här läggs fram för beslut i samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar. Strategin med vision och strategiska vägval bedöms ge god grund för fortsatt verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och därmed stort värde för kommunens framtida förutsättningar. Strategin ersätter tidigare Digital agenda för SML 2020–2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-26
PM – Strategi för digital omställning
Strategi för digital omställning

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar anta Strategi för digital omställning, som ska gälla tills vidare.

Beslutet gäller under förutsättning att Sotenäs kommun och Lysekils kommun antar Strategi för digital omställning SML.

Yrkande

Jan Petersson (SD) och Martin Svenberg-Rödin (M):
Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar anta Strategi för digital omställning, som ska gälla tills vidare.

Beslutet gäller under förutsättning att Sotenäs kommun och Lysekils kommun antar Strategi för digital omställning SML.

Protokollsanteckning

Kommunstyrelsen vill ha en återrapport gällande hur förvaltningen arbetar vidare med den digitaliseringen under våren 2024.

Elin Hedlund
Digitaliseringsstrateg

Dnr: KS-2023-000326

Strategi för digital omställning - SML

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar anta Strategi för digital omställning som ska gälla tills vidare.

Beslutet gäller under förutsättning att Sotenäs kommun och Lysekils kommun antar Strategi för digital omställning SML.

Sammanfattning

Inom ramen för SML-samverkan (avtalssamverkan mellan Sotenäs, Munkedals, Lysekils kommun) har ett utvecklingsarbete initierats för att stärka kommunernas förmåga till verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

En rad steg har genomförts som rör samsyn, struktur, roller och behovsbilder. Nästa steg i arbetet är att skapa en gemensam strategi och där har ett samarbete mellan de tre SML-kommunerna nu lett fram till ett förslag som här läggs fram för beslut i samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar.

Strategin med vision och strategiska vägval bedöms ge god grund för fortsatt verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och därmed stort värde för kommunens framtida förutsättningar.

Strategin ersätter tidigare Digital agenda för SML 2020-2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-26
PM – Strategi för digital omställning
Strategi för digital omställning

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Strategin beskriver en övergripande inriktning för kommunen. Framåt kommer det arbetas in i ordinarie verksamhetsplan med mål och aktiviteter, där det är fördelaktigt om det kan planeras in redan till budget 2025. Aktiviteterna som tas fram kan komma att få ekonomiska konsekvenser i närtid och på längre sikt, både besparingar och kostnader.

En vanlig uppfattning är att digitalisering ska ge besparingar för verksamheter, och även om besparingar kan vara en fördel med digitalisering,

är det inte det primära syftet. Istället ligger fokus på att förbättra tjänster, processer och infrastruktur för att gynna samhället som helhet.

Hållbar utveckling – Social dimension

Strategin bör genomsyra all verksamhetsutveckling för att möta de behov och önskemål som finns hos våra medarbetare, invånare, företag och besökare. Genom att utgå från behovsperspektiv kan digitala lösningar erbjudas för att skapa ett mer jämlikt och inkluderande samhälle. Digitaliseringen kommer att kräva förändrade arbetssätt, vilket alltid behöver tid för implementering och förståelse för förändringens konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Den miljömässiga dimensionen är högst beroende av en förändringsbenägen kultur och organisation. Detta stärks genom att i samtliga tre dimensioner arbeta med innovation och förändring. På detta sätt arbetas det fram ett hållbart förhållningssätt som kan genomsyra hela organisationen. Den miljömässiga dimensionen är både beroende av och stimulerar ett innovativt resonemang. Hållbarhetens tre delar hänger i vart tillfälle ihop och är beroende av varandra.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Digitaliseringsstrateg, för vidare handläggning
Sotenäs kommun, för kännedom
Lysekils kommun, för kännedom

Elin Hedlund
Digitaliseringsstrateg

Dnr: KS-2023-000326

PM - Strategi för digital omställning SML

Inom ramen för SML-samverkan (avtalssamverkan Sotenäs, Munkedal, Lysekil) har ett utvecklingsarbete initierats för att stärka kommunernas förmåga till verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

En rad steg har genomförts som rör samsyn, struktur, roller och behovsbilder.

Nästa steg i arbetet är att skapa en gemensam strategi och där har ett samarbete mellan de tre SML-kommunerna nu lett fram till ett förslag som här läggs fram för beslut i samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar.

Strategin med vision och strategiska vägval bedöms ge god grund för fortsatt verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och därmed stort värde för kommunens framtida förutsättningar.

Bakgrundsbeskrivning

Inom ramen för SML-samverkan (avtalssamverkan Sotenäs, Munkedal, Lysekil) har ett utvecklingsarbete initierats för att stärka kommunernas förmåga till verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

Efter beslut i rådet för avtalssamverkan har en rad steg genomförts:

- ✓ En gemensam definition för digitalisering har lagts fast.
- ✓ Samverkansavtalet IT har reviderats för att förtydliga vikten av verksamhetsutveckling och effekthemtagning
- ✓ Samordning och styrning för avtalssamverkan har reviderats för att omfatta förändringarna kring IT
- ✓ En gemensam ledningsstruktur för digitalisering har utformats med delar som digitaliseringsstrategifunktion och digitaliseringsråd
- ✓ Organisation och arbetssätt inom den gemensamma IT-funktionen har utvecklats för att anpassas till det reviderade uppdraget

Nästa steg i arbetet är att ta fram en gemensam strategi framåt. Efter dialog och arbete i arbetsgrupper från de tre SML-kommunerna har nu ett förslag till strategi för digital omställning tagits fram. Förslaget läggs nu fram för beslut i samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar.

Efter att strategin beslutats kommer ytterligare insatser att göras för att förtydliga planering och prioritering av aktiviteter för ökad digitalisering.

Förvaltningens synpunkter

Förutsättningarna för SML-kommunerna att leva upp till uppdrag och förväntningar idag och i framtiden utmanas med omvärldsfaktorer som demografi, ekonomi och teknik. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning och förmågan att verksamhetsutveckla med stöd av digitalisering blir helt avgörande.

Det arbete som gjorts kring den digitala utvecklingen inom SML-kommunerna har varit nödvändigt och också värdefullt. Sedan tidigare finns kartläggningar av den tekniska förmågan och också en genomlysning av dagens IT-funktion och kommunernas arbete med digitalisering. Slutsatserna i dessa rapporter pekade tydligt på behov av att lägga större vikt vid att skapa värde för slutanvändaren, bygga gemensamma strukturer och arbetsätt, stärka samarbetet mellan IT och verksamhet, ha flexibel och skalbar infrastruktur samt ge stöd och kompetensutveckling.

Utvecklingsarbetet har fortsatt enligt besluten i SML-samverkan och tillsammans har ett arbete gjorts för att ta fram en gemensam strategi.

Arbetet har genomförts med externt stöd och uppdraget till konsulten och den kommungemensamma arbetsgruppen har varit att ta fram en strategi som ska:

- innehålla en tydlighet i vad digitalisering är för SML-kommunerna.
- vara förankrad i nuläge samt en riktning utifrån nuläget mot ett önskat läge
- ha ett tydligt fokus på effekthemtagning, verksamhetsnytta och upplevd användarnytta
- vara utformad så att kommunernas organisationer från ledning till enskild medarbetare känner igen sig och känner att de äger uppgiften att förverkliga innehållet i strategin
- vara förankrad i omvärldens trender, krav och möjligheter så att dessa fångas upp och tas tillvara.

Arbetet har genomförts i arbetsgrupper med god verksamhetsanknytning och representation från samtliga kommuner. Slutförslaget presenterades vid en gemensam återkopplingskonferens i december 2023.

Strategin bygger på en nationellt etablerad definition av digitalisering och en lägger fast en gemensam vision som lyder "Tillsammans och med digitalisering som kraft i vår utveckling skapar vi en framtid där digitala lösningar inspirerar till nytänkande, självständighet och delaktighet samt bidrar till goda mänskliga möten."

Fyra strategiska vägval formuleras med:

- Vi lär oss hela tiden
- Vi är innovativa
- Våra ledare visar mod och är uppmuntrande

- Vi utvecklar genom modern infrastruktur

Då övergången till mer digitala arbetssätt är krävande och omfattande har strategin benämnts strategi för digital omställning. Detta går också i linje med den pågående nationella och regionala dialogen kring digital transformation och utveckling.

Kommunstyrelseförvaltningen gör bedömningen att föreslagen strategi ger god vägledning i det fortsatta arbetet och därmed kommer att stärka kommunens förmåga till verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.

Processen för framtagande har givit strategin en bred förankring och därmed goda förutsättningar att skapa värde för samtliga verksamheter.

Nästa steg kommer att vara att utforma mer detaljerade mål och aktiviteter i ordinarie verksamhetsplaner samt en stärkt struktur för systemförvaltning och informationshantering.

2024-01-12
Rev. 2023-12-19

Strategi för digital omställning

Sotenäs kommun, Munkedals kommun och Lysekils kommun

Diarienummer	Sotenäs: KA 2023/1035 Munkedal: KS-2023-326 Lysekil: LKS-2023-667
Giltighetstid	Tills vidare
Ersätter	"DIGITAL AGENDA för SML 2020 – 2022"
Beslutad av	Sotenäs: KF 2024XXXX Munkedal: KF 2024XXXX Lysekil: KF 2024 XXXX

2024-01-12
Rev. 2023-12-19

Dokumentets syfte

Syftet med strategin för digital omställning är att fastslå inriktning och ambition för digitaliseringsarbetet inom våra tre samverkanskommuner Sotenäs, Munkedal och Lysekil. Strategin ska tydliggöra hur vi tillsammans kan använda digitaliseringen som verktyg för att driva samhällsutvecklingen mot bättre samhällsservice och öka invånarnas delaktighet. Genom strategin tar vi en aktiv roll i förändringsprocessen och styr digitaliseringen i stället för att styras av den.

Vår definition av digitalisering

Vår definition av digitalisering tar utgångspunkt i den, med stöd av forskning framtagna och nationellt vedertagna, definition som säger att "digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering eller innovation".

Digitalisering är inte ett mål i sig utan handlar om verksamhetsutveckling och förändrade arbetssätt. Rätt använd kan digitaliseringen vara ett kraftfullt verktyg i all verksamhetsutveckling för att kunna möta de behov och önskemål som finns hos våra medarbetare, invånare, företag och besökare. Det handlar om att utifrån ett tydligt behovsperspektiv erbjuda digitala lösningar och skapa ett jämlikt och inkluderande samhälle.

Vår vision

Tillsammans och med digitalisering som kraft i vår utveckling skapar vi en framtid där digitala lösningar inspirerar till nytänkande, självständighet och delaktighet samt bidrar till goda mänskliga möten.

Våra strategiska vägval

Vi lär oss hela tiden

Vi har höga förväntningar på varandra i att använda och utveckla den digitala kompetens som behövs för att fullfölja vårt uppdrag.

Vi möter och stärker varandra och våra samhällsmedborgare där vi är. Vi ger varandra förutsättningar att vara med och formulera behoven samt bidra i de förändrings- och utvecklingsarbeten som krävs för att vi ska kunna dra nytta av möjligheterna som samhällets digitalisering för med sig.

Vi är innovativa

Vår utveckling kännetecknas av lösningar som svarar mot behov och efterfrågan för att skapa nytta för våra invånare, medarbetare, företag och besökare.

Vi har förmåga att ta hand om idéer till nya eller förbättrade lösningar. Våra användare involveras och är medskapande i förändringsarbetet och vi har utrymme att testa och lära. Vårt innovativa förhållningssätt kräver mod, uthållighet och samverkan där vi tar vara på våra egna förmågor och resurser samtidigt som vi är måna om att lära, ta till oss och dra nytta av vad andra gjort.

2024-01-12
Rev. 2023-12-19

Våra ledare visar mod och är uppmuntrande

Våra ledare agerar som förebilder genom ett modigt, ansvarstagande och uppmuntrande ledarskap. På så sätt bidrar de till att omfamna osäkerhet och minska rädslan för att göra fel samt till att utveckla en tillåtande och innovativ kultur.

Vi har organisatoriska och strukturella förutsättningar för nytänkande och samarbete för ett framgångsrikt utvecklings- och förändringsarbete där digitala lösningar skapar värde. Vi planerar för införanden och skapar förutsättningar för att följa upp nyttan med våra digitala satsningar. Vi vågar prova och vid behov göra riktningssändringar. Härigenom skapar vi förutsättningar för rätt prioriteringar utifrån behov.

Vi utvecklar genom modern infrastruktur

Vi säkerställer att kommunerna har likvärdiga, pålitliga digitala verktyg och plattformar som är sammanhållna och skalbara för att möjliggöra digital tillgänglighet och innovation.

Vi månar om enkelhet men gör inte avkall på säkerhet och det genomsyrar våra verksamheter på en rimlig nivå och är en naturlig del av utvecklingsarbetet.

Vi äger och utvecklar vår information så att vi kan använda den som en värdefull tillgång för att utföra vårt uppdrag.

§ 21

Dnr KS-2023-000304

Program - Skydd och beredskap

Sammanfattning av ärendet

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges omvärld har dramatiskt förändrats. Det har bidragit till ett ökat fokus på säkerhetsskydd och civilt försvar. För att uppnå ställda krav som detta innebär från Länsstyrelsen, Sveriges kommuner och regioner, (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), har Program för skydd och beredskap tagits fram.

Programmet har arbetats fram i samverkan med de förvaltningar eller funktioner som direkt berörs av programmet. Under arbetet har Munkedals kommun en dialog med länsstyrelsen kring upplägg och disposition av dokumentet.

För att möjliggöra praktisk hantering av Program för skydd och beredskap kommer dess delområden att brytas ner i olika styrdokument. De styrdokument som idag finns kommer att revideras för att anpassas till program för skydd och beredskap.

Programmet innehåller inriktningar som påverkar reglementen, instruktioner och andra styrdokument. Dessa kommer behöva revideras över tid i syfte att anpassas till programmet. Varje styrelse, nämnd och bolag ansvarar själva för att vidta förändringar.

Beskrivning av ärendet

Den 10 december 2015 gav regeringen Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten uppgiften att återuppta totalförsvarsplaneringen. Det har bidragit till att svensk krisberedskap har förändrats från en generell beredskapsförmåga med fokus kring att möta kris, till att inrikta sig på att möta en situation där det råder höjd beredskap eller andra extraordinära förhållanden.

I totalförsvarspropositionen 2021–2025 konstaterade regeringen att totalförsvarsplaneringen behöver fortsatt förstärkas, och där nya mål för det civila försvaret föreslogs. Målen beslutades därefter av riksdagen.

I takt med att Munkedals kommun arbetar aktivt med att digitalisera processer och arbetssätt har informationssäkerheten blivit allt viktigare. Kommunen blir alltmer beroende av digitala lösningar och system. Informationen som kommunen producerar, förvaltar och äger är en av kommunens viktigaste tillgångar. Inom samhällsviktiga verksamheter är det av yttersta vikt att informationssäkerheten är utformad och anpassad efter aktuella standarder och förordningar. Kommunens arbete med säkerhetsskydd ökar och förväntas göra det kopplat till kommunens arbete

med totalförsvar. Informationstillgångar som rör Sveriges säkerhet kräver ett skydd som motsvarar tillgångens värde.

Munkedals kommun jobbar för att stärka de områden som Program för skydd och beredskap berör.

Programmet avser att definiera Munkedal kommuns inriktning inom områdena:

- Civilt försvar
- Krisberedskap
- Riskhantering
- Säkerhetsskydd inklusive informationssäkerhet och säkerhetskultur
- Krigsorganisation och beredskapsplanering

Program för skydd och beredskap avser även att utgöra säkerhetens huvudsakliga styrdokument kring vilken verksamheten som enheten ska bedriva.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-25

Antagandehandling Program för skydd och beredskap 2023-2027

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Program för skydd och beredskap 2023–2027 och att den ska gälla för samtliga nämnder och kommunala bolag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Program för skydd och beredskap 2023–2027 och att den ska gälla för samtliga nämnder och kommunala bolag.

Markus Ljungberg
Säkerhetsstrateg

Dnr: KS-2023-000304

Program - Skydd och beredskap

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Program för skydd och beredskap 2023–2027 och att den ska gälla för samtliga nämnder och kommunala bolag.

Sammanfattning

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges omvärld har dramatiskt förändrats. Det har bidragit till ett ökat fokus på säkerhetsskydd och civilt försvar. För att uppnå ställda krav som detta innebär från Länsstyrelsen, Sveriges kommuner och regioner, (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), har Program för skydd och beredskap tagits fram. Programmet har arbetats fram i samverkan med de förvaltningar eller funktioner som direkt berörs av programmet. Under arbetet har Munkedals kommun en dialog med länsstyrelsen kring upplägg och disposition av dokumentet.

För att möjliggöra praktisk hantering av Program för skydd och beredskap kommer dess delområden att brytas ner i olika styrdokument. De styrdokument som idag finns kommer att revideras för att anpassas till program för skydd och beredskap.

Programmet innehåller inriktningar som påverkar reglementen, instruktioner och andra styrdokument. Dessa kommer behöva revideras över tid i syfte att anpassas till programmet. Varje styrelse, nämnd och bolag ansvarar själva för att vidta förändringar.

Beskrivning av ärendet

Den 10 december 2015 gav regeringen Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten uppgiften att återuppta totalförsvarsplaneringen. Det har bidragit till att svensk krisberedskap har förändrats från en generell beredskapsförmåga med fokus kring att möta kris, till att inrikta sig på att möta en situation där det råder höjd beredskap eller andra extraordinära förhållanden.

I totalförsvarspropositionen 2021–2025 konstaterade regeringen att totalförsvarsplaneringen behöver fortsatt förstärkas, och där nya mål för det civila försvaret föreslogs. Målen beslutades därefter av riksdagen.

I takt med att Munkedals kommun arbetar aktivt med att digitalisera processer och arbetssätt har informationssäkerheten blivit allt viktigare. Kommunen blir alltmer beroende av digitala lösningar och system. Informationen som kommunen producerar, förvaltar och äger är en av kommunens viktigaste tillgångar. Inom samhällsviktiga verksamheter är det av yttersta vikt att informationssäkerheten är utformad och anpassad efter aktuella standarder och förordningar. Kommunens arbete med säkerhetsskydd ökar och förväntas göra det kopplat till kommunens arbete

med totalförsvaret. Informationstillgångar som rör Sveriges säkerhet kräver ett skydd som motsvarar tillgångens värde.

Munkedals kommun jobbar för att stärka de områden som Program för skydd och beredskap berör.

Programmet avser att definiera Munkedal kommuns inriktning inom områdena:

- Civilt försvar
- Krisberedskap
- Riskhantering
- Säkerhetsskydd inklusive informationssäkerhet och säkerhetskultur
- Krigsorganisation och beredskapsplanering

Program för skydd och beredskap avser även att utgöra säkerhetens huvudsakliga styrdokument kring vilken verksamheten som enheten ska bedriva.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-25

Antagandehandling Program för skydd och beredskap 2023-2027

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Programmet i sig innebär inga utökade ekonomiska ramar. Programmet innehåller däremot inriktningar på flera områden, vilka på sikt kan antas påverka kostnader för kommunen. Hur respektive kostnad ska hanteras får respektive styrelse, nämnd och bolag avgöra i samband med att dessa inriktningar genomförs inom respektive verksamhet. I de fall som det går att använda statliga anslag eller söka särskilda medel bör kommunen eller bolag göra detta.

Hållbar utveckling – Social dimension

Munkedal kommuns arbete med programmets område utgår huvudsakligen från lagar, förordningar, överenskommelser, standarder eller rekommendationer. Kommunens arbete med krisberedskap och civilförsvaret grundar sig på två överenskommelser mellan SKR, och MSB. Respektive överenskommelse bestämmer därigenom grunden för vilken inriktning som kommunen ska ha inom respektive område samt att ett styrdokument för detta skall upprättas. Att anta Program skydd och beredskap innebär att Munkedals kommun följer ovan angivna regelverk.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Programmet har tagit fasta på flera målområden inom FN globala hållbarhetsmål 2030 i syfte att skapa en större helhetsbild över kommunens arbete inom skydd och beredskap.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Säkerhetsstrateg för färdigställande och publicering på hemsidan.

Samtliga nämnder och styrelser

Munkedals vatten AB

Munkbo AB

Rambo AB

Kommundirektör

Säkerhetsskyddschef

Program

SKYDD OCH BEREDSKAP

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Program
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	2024-XX-xx
Diarienummer:	KS-2023-304
Gäller till och med:	2023–2027
Dokumentansvarig:	Säkerhetsstrateg
Revisionshistorik:	

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	4
	Kommunens ansvar för säkerhetsskydd regleras i säkerhetsskyddslag (2018:585). MSB och SKR har valt att i överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar tillskjuta medel för säkerhetsskydd och ange uppgifter för kommunens arbete.	4
1.2	Avgränsning	5
1.3	Uppföljning.....	5
1.4	Revidering	5
2.	Arbetsprocess.....	5
3.	Övergripande inriktning	6
3.1	Risk- och sårbarhetsanalys	6
3.2	Planering	9
3.3	Geografiskt områdesansvar	10
3.4	Utbildning och övning	11
3.6	Säkerhetsskydd	13
4.	Uppdrag	13
4.1	Kommunstyrelseförvaltningen.....	15
4.2	Särskilda uppdrag till bolag som Munkedals kommun äger rättsligt utövande över	18
4.3	Kommunstyrelsens uppdrag.....	19
4.4	Särskilda uppdrag	19

1. Inledning

Kommunernas ansvar för krisberedskap och civilt försvar regleras i lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner ska därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.¹

I två överenskommelser mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) preciseras kommunens uppgifter och den statliga ersättningen enligt LEH:

- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap.²
- Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar.³

Enligt överenskommelsen om krisberedskap ska kommunen upprätta ett styrdokument med övergripande mål och inriktning för mandatperioden. Styrdokumentet ska beskriva:

- process för risk- och sårbarhetsanalys,
- ambition avseende geografiskt områdesansvar, och
- planeringsarbete under mandatperioden.

Programmet motsvarar ett styrdokument enligt överenskommelsen om krisberedskap. Överenskommelsen om civilt försvar ställer inte krav på antagande av styrdokument. Munkedals kommun har valt att inkludera uppgifter enligt överenskommelsen om civilt försvar i programmet. Detta med anledning av att kommunens uppdrag avseende krisberedskap och civilt försvar regleras i samma lagstiftning samt att det finns samordningsvinster då det civila försvaret ska bygga på krisberedskapen.

Kommunens ansvar för säkerhetsskydd regleras i säkerhetsskyddslag (2018:585). MSB och SKR har valt att i överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar tillskjuta medel för säkerhetsskydd och ange uppgifter för kommunens arbete.

1.1 Syfte

Syftet med programmet för skydd och beredskap är att beskriva hur kommunen ska bedriva sitt krisberedskapsarbete samt arbetet med civilt försvar under mandatperioden 2023–2027.

¹ 1 kap 1 § Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

² Sveriges kommuner och regioner (2018), Överenskommelse om kommunernas krisberedskap. SKL 18/03101.

³ Sveriges kommuner och landsting (2018), Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar. SKR 2022/00754

1.2 Avgränsning

Programmet är avgränsat till krisberedskap, civilt försvar och vissa delar inom säkerhetsskydd. Övriga delar i Munkedal kommuns säkerhetsarbete berörs inte. Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar preciserar uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med civilt försvar under perioden 2018–2020 med revideringar till och med 2023. Åtgärderna ska påbörjas och i vissa fall genomföras under perioden till och med 31 december 2023.

1.3 Uppföljning

Programmet ska avseende arbetet med civilt försvar och säkerhetsskydd följas upp efter år 2023. Uppföljningen ska ske utifrån uppgifterna i överenskommelsen om civilt försvar som i dagsläget har en förlängning 2023 ut.

Programmet ska avseende arbetet med krisberedskap följas upp efter år 2027. Uppföljningen ska ske utifrån uppgifterna i överenskommelsen om krisberedskap.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av de områden som program för skydd och beredskap berör.

Uppföljningen redovisas till kommunfullmäktige.

1.4 Revidering

Kommunfullmäktige ska en gång per mandatperiod revidera program för skydd och beredskap. Revidering ska också ske vid väsentlig förändring i författning som styr programområdet.

2. Arbetsprocess

För att utveckla kommunens förmåga inom krisberedskap och civilt försvar ska arbetet utgå ifrån tre steg:

1. Identifiera risker och sårbarheter

Risk- och sårbarhetsanalysen är ett första steg i en kedja som syftar till att reducera risker, minska sårbarheter i samhället och att förbättra förmågan att förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar. Den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen ska baseras på de risk- och sårbarhetsanalyser som tas fram av förvaltningarna, erfarenheter från samhällsstörningar och övningar samt informationsutbyte med aktörer inom kommunens geografiska område. Förvaltningarna i sin tur bygger sina risk- och sårbarhetsanalyser på verksamheternas kontinuitetsanalyser.

2. Planering

Analysen av de samhällsstörningar som kan drabba kommunen ska ligga till grund för dimensioneringen och utformningen av krisledningsförmågan. I den kommunövergripande planen för ledning och samverkan vid samhällsstörningar ska kommunens ansvar och krisledningsorganisation beskrivas. Även förvaltningarna ska, med beaktande av sin risk- och

sårbarhetsanalys och kommunens övergripande plan, fastställa planer för hantering /ledning av samhällsstörningar för sina verksamheter.

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen kan det framkomma risker/händelser som berör flera förvaltningar, kan få mycket stora konsekvenser eller där hanteringen av andra skäl är komplex. För sådana risker och händelser kan det finnas behov av att komplettera planerna för samhällsstörningar med underliggande instruktioner och checklistor.

För att kunna vidta och prioritera de åtgärder som lyfts upp i risk- och sårbarhetsanalysen kan kontinuitetsplaner tas fram i syfte att öka förmågan hos de samhällsviktiga verksamheter som alltid måste fungera.

3. Övning

Risk- och sårbarhetsanalyserna samt planerna för hantering/ledning av samhällsstörningar ska användas som planeringsunderlag för både kommunövergripande och förvaltningsspecifik övningsverksamhet. Övningarna är ett verktyg för att pröva och utvärdera krisledningsförmågan.

Kommuner ska, enligt 2 kap. 1 § LEH, analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

3. Övergripande inriktning

3.1 Risk- och sårbarhetsanalys

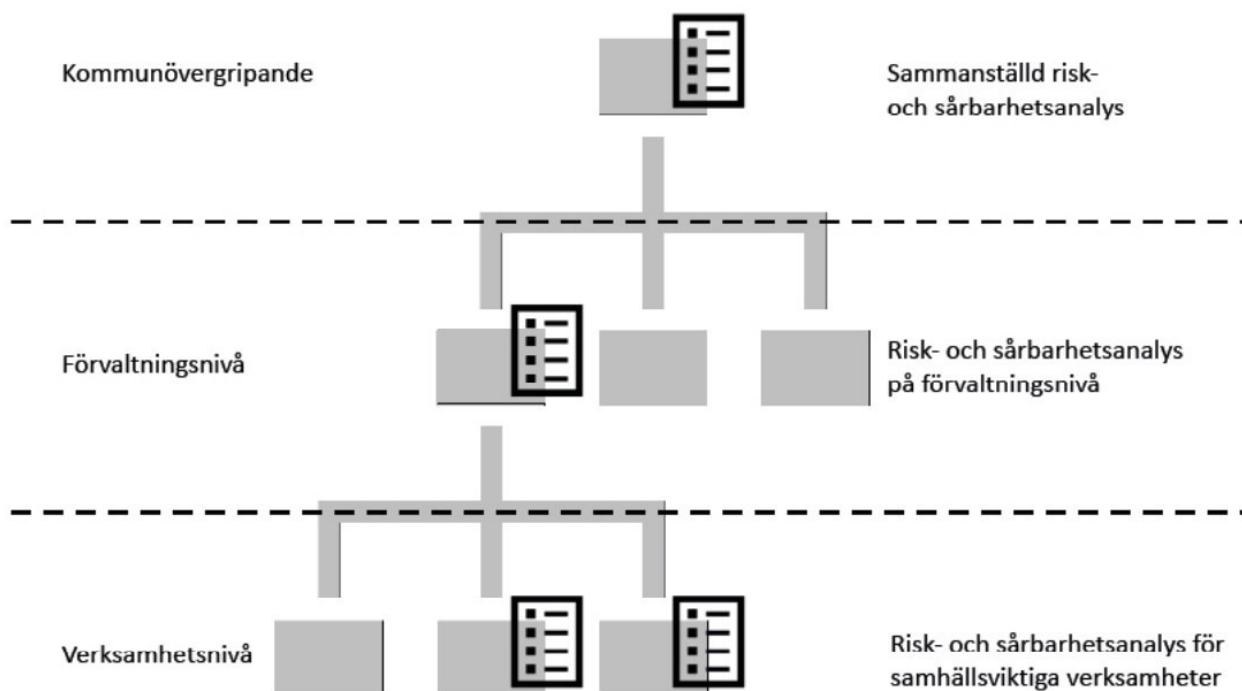
Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk och sårbarhetsanalys.

Munkedal kommuns inriktning

För att fullgöra uppgifterna enligt överenskommelsen ska kommunen fokusera på att under mandatperioden genomföra en risk- och sårbarhetsanalysprocess bestående av tre delar:

- identifiering av kritiska beroenden och risker inom samhällsviktig verksamhet, genom kontinuitetsanalys
- risk- och sårbarhetsanalyser på förvaltningsnivå, och
- en kommunövergripande sammanställning.

Arbetet ska genomföras enligt nedanstående tidsplan.

År 1 – planering av arbetsprocess och metodutveckling, genomförande kontinuitetshantering verksamhetsnivå.

År 2 – genomförande av kontinuitetshantering verksamhetsnivå

År 3 – genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser på förvaltnings- och bolagsnivå.

År 4 – sammanställning av kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys under första året av mandatperioden, och beslutas senast sista oktober av Kommunfullmäktige.

Risk- och sårbarhetsanalys på bolag och förvaltningsnivå ska bestå av följande delar:

1. övergripande verksamhetsbeskrivning,
2. identifierad samhällsviktig verksamhet,
3. identifierade kritiska beroenden för den samhällsviktiga verksamheten,
4. identifierade och analyserade risker,
5. identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap, och
6. behov av åtgärder med anledning av analysen.

I den kommunövergripande sammanställningen ska det geografiska området i övrigt beaktas utöver förvaltningar och de bolag som Munkedals kommun äger rättsligt inflytande över.

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalys ska kommunen sträva efter att samordna analysen med säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen, riskbaserat informationssäkerhetsarbete och riskanalys enligt nationell lagstiftning för NIS2- direktivet,⁴ samt CER-direktivet⁵

Kommunen ska följa de föreskrifter och allmänna råd som behörig myndighet utfärdat för kommunens risk- och sårbarhetsanalys. I de fall där det finns speciallagstiftning eller särskilda föreskrifter om riskanalys inom visst verksamhetsområde ska kommunen följa sådan men sträva efter att samordna analyserna. Delar av resultatet av risk- och sårbarhetsanalysarbetet kan användas i omvärldsanalys och översiktsplanering.

Myndigheterna samarbetar med varandra för att öka Sveriges möjlighet att klara kriser och krig. De har delats in i tio olika sektorer eller grupper. De ska se till att det finns

- livsmedel och dricksvatten
- elektricitet och annan energi
- sjukvård och omsorg
- polis och militär
- brandkår
- transporter
- telefoni och internet
- banker och företag

Allt det ska fungera även om det blir kris eller krig i Sverige.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148.

⁵ Motståndskraft i samhällsviktig verksamhet

3.2 Planering

Kommuner ska, enligt 2 kap. 1 § LEH, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
  - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser,
  - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning, och
  - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser
- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan.

Kommuner ska, enligt 4 § Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH), ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Prioriterade uppgifter enligt överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar

- Kommunen ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1–5§ LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet, vilket avser kommunens säkerhetsskyddsarbete.
- Kommunen ska under 2023 fortsätta arbetet med sin krigsorganisation och dess bemanning.

Munkedal kommuns inriktning

Kommunens plan för ledning vid samhällsstörningar ska utvecklas gällande civilt försvar under mandatperioden. Förvaltningarna ska utifrån den kommunövergripande planen ta fram egna planer för hantering av samhällsstörningar som kan påverka verksamheten. Under mandatperioden ska även befintliga krisplaner uppdateras, och vid behov revideras.

3.3 Geografiskt områdesansvar

Kommuner ska, enligt 2 kap. 7 § LEH, inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser verka för att: 1. olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet, 2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas, och 3. informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) ska sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Kommunstyrelsen ska, enligt 3 kap. 4 § LEH, under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Uppgifter enligt överenskommelse om civilt försvar

- Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.

Munkedal kommuns inriktning

Kommunen ska under mandatperioden etablera samverkansformer med kommunala bolag och andra aktörer i syfte att uppnå samordning i planerings- och förberedelsearbetet. Samverkan ska behandla risker, sårbarheter och förberedelser för hantering av extraordinära händelser och höjd beredskap.

Kommunen ska stärka sin förmåga till samordning och inriktning med andra aktörer vid samhällsstörningar. Kommunen ska också verka för samordning av information till allmänheten. Samverkan ska beakta de nationella rekommendationerna Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar, länets strategier för samverkan och kriskommunikation samt policy för tekniska stödsystem för regional samverkan.

3.4 Utbildning och övning

Kommuner ansvarar, enligt 2 kap. 8 § LEH, för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behöver för att det ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Uppgifter enligt överenskommelsen om krisberedskap

- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Kommuner ska, enligt 3 kap. 1 § LEH, vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser). Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen, enligt 3 kap. 2 § LEH, för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

Uppgifter enligt överenskommelse om civilt försvar

- Nyckelpersoner⁶ i kommunens organisation ska under perioden (till år 2024) genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvar.
- Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

⁶ Med nyckelpersoner avses minst kommunstyrelsen och kommunledning.
Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar

Munkedal kommuns inriktning

Krisledningsorganisationen ska regelbundet utbildas och övas i syfte att underhålla och förbättra kunskapen och rutinerna för hanteringen av samhällsstörningar. Kommunen ska utöver att fastställa en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden även reglera dess målgrupp och innehåll baserat på bland annat

- självskattning av beredskapsförmågan på förvaltningar och kommunala bolag
- tidigare utvärderingar av övningar och verkliga händelser

Kommunen ska genomföra både kommunövergripande samt förvaltningsspecifik övningsverksamhet samt delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå. Kommunen ska utvärdera både skarpa händelser och övningsverksamhet.

3.5 Rapportering

Kommunen ska, enligt 2 kap. 9 § LEH och 2 § FEH, hålla länsstyrelsen informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt 2 kap. LEH och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget. Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge länsstyrelsen lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ha förmåga att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Raketl).
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse

Kommuner ska, enligt 3 kap. 5 § LEH och 6 § FEH, under höjd beredskap hålla länsstyrelsen informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Uppgifter enligt överenskommelse om civilt försvar

- Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.
- Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbild

Munkedal kommuns inriktning

Kommunen ska medverka vid införande och i implementering av tekniskt system och rutiner för informationsutbyte.

Tjänsteperson i beredskap (TiB) och central krisledning ska ha förmåga att nyttja WIS och Rakel.

3.6 Säkerhetsskydd

Säkerhetsskyddslagen gäller, enligt 1 kap. 1 § Säkerhetsskyddslag (2018:585), för den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd (säkerhetskänslig verksamhet).

Uppgifter enligt överenskommelse

1. Kommunen ska ha en säkerhetsskyddschef.
2. Kommunen ska ha rutiner och materiel (säkerhetsskåp med mera) för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
3. Kommunen ska etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.

Munkedal kommuns inriktning

Kommunen ska uppdatera rutiner för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. Kommunens process för säkerhetsskyddsanalys ska samordnas med processen för risk- och sårbarhetsanalysen (se 3.1). Kommunen ska genomföra säkerhetsskyddsanalyser för arbetet med krisberedskap och civilt försvar samt för säkerhetskänslig samhällsviktig verksamhet.

4. Uppdrag**KOMMUNFULLMÄKTIGE**

Kommunfullmäktige beslutar och fastställer Munkedal kommuns program för skydd och beredskap.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är övergripande ansvarig för utveckling och efterlevnad av Munkedal kommuns arbete inom skydd och beredskap samt att god beredskap finns och upprätthålls inom Munkedals kommun, dess verksamheter och bolag.

Kommunstyrelsen ska ta fram och fastställa beredskapsplaner för extraordinära händelser och för höjd beredskap. Beredskapsplaner som fastställs av kommunstyrelsen ska följas av Munkedal kommuns nämnder samt av de bolag som Munkedals kommun har ett rättsligt inflytande över.

KRISLEDNINGSNÄMNDEN

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. Ordföranden i en sådan krisledningsnämnd bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske. När förhållandena medger det ska krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd. Nämndens beslut ska anmälas till kommunfullmäktige.

Nämnden regleras genom särskilt reglemente som ska revideras en gång per mandatperiod eller vid behov.

NÄMNDER OCH BOLAG

För att organisationen ska vara väl förberedd att hantera oönskade händelser eller vid höjd beredskap ska åtgärder kring skydd och beredskap genomsyra hela organisationen samt vara proaktiva och långsiktiga. Munkedal kommuns samtliga nämnder och bolag har därför ansvar för att:

- styrdokumentet följs inom respektive verksamhet
- skydds- och beredskapsfrågor hanteras inom respektive verksamhet
- arbetet kring skydd och beredskap följs upp årligen.

Förvaltningsorganisation

KOMMUNDIREKTÖR

Kommundirektören är övergripande ansvarig för Munkedal kommuns samlade arbete med skydd och beredskap. Genom delegationsordningen för Munkedals kommun samt instruktionen för kommundirektören fastställer kommundirektören ansvar och uppgifter inom ramen för skydd och beredskap.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar under kommunstyrelsen för att leda och samordna Munkedal kommuns samlade säkerhetsarbete inklusive krisberedskap och planering inför höjd beredskap.

Kommunstyrelseförvaltningen ska:

- omsätta de externa krav som ställs i lagar, avtal och överenskommelser med samverkande organisationer
- rapportera till kommunstyrelsen om hur kommunens samlade skydd och beredskapsarbete utvecklats samt vilka effekter som uppnåtts
- ansvara för att samordna och leda kommunens samlade skydd och beredskap
- ansvara för att ta fram förslag till styrdokument samt förslag till revideringar av befintliga dokument.

4.1 Kommunstyrelseförvaltningen

Nedanstående uppdrag förtydligar innebörden av ansvaret att leda och samordna arbetet med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd, enligt reglemente för kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att:

Beredskapsfunktioner

1. leda och samordna Munkedal kommuns samlade säkerhetsarbete inklusive krisberedskap och planering inför höjd beredskap.
2. Munkedals kommun har en övad, utbildad och aktiv TiB-funktion.
3. Munkedals kommun har en övad, utbildad och aktiv funktion för kommunikationsberedskap.

Riskhantering

4. Riskhantering och internkontroll är en naturlig del i Munkedal kommuns storsystem
5. arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser genomförs. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att genomföra en övergripande risk- och sårbarhetsanalys för Munkedal som ett geografiskt område.

Krisberedskap

6. utarbeta, utveckla och underhålla en kommunövergripande plan för ledning och samverkan vid samhällsstörning. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för Munkedal kommuns del i länsstyrelsens uppföljning av krishanteringsförmåga
7. en övnings- och utbildningsplan tas fram och fastställs i samverkan med andra aktörer i krisberedskapssystemet. Planen ska säkerställa att kommunöverenskommelsen uppfylls.
8. samordna och leda säkerhetsnätverket samt nätverk för näringslivet avseende krisberedskapsfrågor.
9. Munkedals kommun har ett initialt stöd vid krisartade händelser. (POSOM som leds och samordnas genom välfärdsförvaltningen)
10. leda och utveckla koncernen Munkedal kommuns kriskommunikationsarbete vid samhällsstörningar och höjd beredskap
11. rapportera risk- och sårbarhetsanalys enligt 2 kap. 1 § LEH till länsstyrelsen,
12. fastställa plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar enligt 2 kap 1 § LEH,
13. det finns riktlinjer för utbildnings- och övningsverksamheten som omhändertar de krav som är uppställda i överenskommelserna, och
14. anläggningarna för utomhusvarning underhålls och testas.
15. stödja nämnder och bolag med strategisk planering av offentlig säkerhet, krisberedskap och skydd mot terrorism inom kultur- och fritidssektorn. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att ta fram stödjande dokument om evenemangssäkerhet.
16. ansvarar för att vid samhällsviktiga upphandlingar på sikt arbeta bort "force-majeure-klausuler" som ogiltigförklarar avtal i händelse av samhällsstörning, höjd beredskap eller krig.

Civilt försvar

17. planera och koordinera samt följa upp Munkedal kommuns arbete med civilt försvar. Vid höjd beredskap ska kommunstyrelseförvaltningen säkerställa att Munkedals kommun vidtar de förberedelser som behövs för verksamheten, samt att centrala krisledningen har grundläggande kunskaper om Munkedal kommuns uppgifter under ett sådant läge.
18. krisledning och de berörda verksamheterna övas och utbildas i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
19. Munkedals kommun har ledningsplatser som motsvarar totalförsvarets behov.
20. medarbetare inom Munkedals kommun får tillgång till kunskap om Munkedal kommuns arbete vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att nyckelpersoner ur koncernen Munkedals kommun tillsammans med förtroendevalda får grundläggande kunskap om de författningar och arbetsätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig.

Krigsorganisation och beredskapsplanering

21. upprätta en krigsorganisation för Munkedals kommun.
22. leda och samordna arbetet med krigsplacering inom Munkedals kommun. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att bevaka frågan kring civilplikt.
23. det tas fram en försörjningsstrategi som beaktar samhällsstörningar och höjd beredskap. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att koordinera och leda planeringsarbetet med försörjningsberedskapen.
24. Munkedals kommun har upparbetade rutiner och planering för att begära, samordna och ta emot förstärkningsresurser vid samhällsstörning eller höjd beredskap.
25. Munkedals kommun har upparbetade rutiner och planering avseende spontanfrivilliga vid samhällsstörning och vid höjd beredskap.
26. Munkedals kommun har upparbetade rutiner och planering avseende samverkan med frivilliga försvarsorganisationer, inför och vid samhällsstörning och höjd beredskap.
27. Munkedals kommun har upparbetade rutiner, förmågor och planering avseende frivilliga förstärkningsresurser vid samhällsstörning och höjd beredskap.

Informationssäkerhet

28. ett övergripande ansvar att samordna Munkedal kommuns informationssäkerhetsarbete vid såväl fredstid som vid höjd beredskap. I det ingår ett övergripande ansvar för att leda arbetet med att stärka Munkedal kommuns arbete inom cybersäkerhet samt att planera för cybersäkerhet vid höjd beredskap.
29. leda och utveckla Munkedal kommuns arbete inom ramen för lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster som syftar till att få en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem inom EU. Av lagens sju sektorer berörs kommuner och regioner av energi, transport, hälso- och sjukvård, dricksvatten och digital infrastruktur. Kommunstyrelseförvaltningen kan även stödja de egna bolagen i deras informationssäkerhetsarbete.

Säkerhetsskydd

30. leda och utveckla Munkedal kommuns arbete inom ramen för lagstiftningen. Kommunstyrelseförvaltningen kan även stödja bolag i deras informationssäkerhetsarbete.

31. Munkedals kommun har en handlingsplan för säkerhetsskydd. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att nämnder och bolags har ett säkerhetsskydd utformat efter säkerhetsskyddslagstiftningens krav med hänsyn till verksamheten.
32. en säkerhetsskyddsanalys utarbetas för Munkedals kommun inklusive dess nämnder och bolag. Kommunstyrelseförvaltningen ska redovisa till kommunstyrelsen en gång per år att verksamheterna genomfört säkerhetsskyddsanalyser. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar även för att vidmakthålla processen för säkerhetsskyddsanalysen samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.

Samband och signalskydd

33. Munkedals kommun har styrdokument, rutiner och arbetssätt för kryptografiska metoder och övriga signalskyddsåtgärder.
34. administration och hantering av Rakel, kortvåg och VHF inom Munkedals kommun, att det finns utarbetade rutiner och arbetssätt för att kunna kommunicera med Rakel, kortvåg samt VHF både internt och med samverkande parter

Nämnder och bolag ansvarar för att:

Allmänt

1. Styrdokumentet följs inom respektive verksamhet
2. Skydds- och beredskapsfrågor hanteras inom respektive verksamhet
3. Arbetet kring skydd och beredskap följs upp årligen.

Riskhantering

4. genomföra risk- och sårbarhetsanalyser.
5. rapportera incidenter och skador i Munkedal kommuns system för incident- och skaderapportering. De ansvarar för att använda den informationen som systemet levererar i sitt riskhanteringsarbete och för att årligen följa upp informationen.
6. främja en god säkerhetskultur i verksamheterna.

Krisberedskap

7. det finns en övnings- och utbildningsplan. De ansvarar också för att respektive verksamhet övar och utbildas i en omfattning som bedöms som tillräcklig för att upprätthålla förmåga att hantera samhällsstörningar och höjd beredskap.
8. respektive verksamhet har en krisledning för samhällsstörningar.
9. vidta åtgärder för att skydda besökare och förebygga olyckor eller säkerhetsincidenter vid evenemang

Civilt försvar

10. det, efter behov, finns beredskapsfunktioner som säkrar att verksamheten kan fungera även vid eventuella störningar. De ansvarar även för att rapportera sina beredskapsfunktioner till kommunstyrelsen.
11. de tjänster som köps in från externa parter, inklusive underleverantörer, inom respektive verksamhetsområde upprätthåller motsvarande säkerhetsnivå som inom Munkedals kommun, beroende av den externa partens specifika förutsättningar, samt att eventuella utökade säkerhetsåtgärder krävts och efterlevs.
12. deras verksamheter har vidtagit de åtgärder som krävs för att Munkedals kommun ska kunna bedriva verksamhet under höjd beredskap.
13. de har planer för hur de ska kunna ge stöd till Försvarsmakten.

14. de har tillräckligt med medarbetare som är krigsplacerade.
15. i egna kontinuitetsplaner ha försörjningen av varor och tjänster säkerställd för minst fjorton dagar.
16. de har utarbetade rutiner och planering för att begära, samordna och ta emot förstärkningsresurser vid samhällsstörning eller höjd beredskap.

Informationssäkerhet

17. de bedriver ett informationssäkerhetsarbete, enligt Munkedal kommuns ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) vid såväl fredstid som vid höjdberedskap. Varje nämnd och styrelse är informationsägare och ska säkerställa hanteringen inom de ansvarsområden som nämnd eller styrelse bedriver.
18. de bedriver ett informationssäkerhetsarbete som skyddar samhällsviktig verksamhet som lyder under lagstiftningen.

Säkerhetsskydd

19. uppföljning av säkerhetsskyddsarbetet (säkerhetsskyddsanalys) genomförs en gång per år, eller vid behov, och resultatet ska sammanställas och förmedlas till kommunstyrelsen. De ansvarar även för att ha en fastlagd plan för säkerhetsskyddsarbetet (Säkerhetsskyddsplan).
20. respektive verksamhet prövar om en upphandling ska hanteras som en säkerhetsskyddad upphandling.
21. främja en god säkerhetskultur i verksamheterna

4.2 Särskilda uppdrag till bolag som Munkedals kommun äger rättsligt utövande över

Bolag ansvarar för att:

1. delta i säkerhetsnätverket, kommunens nätverk för skydd och beredskap
2. upprätthålla underliggande dokument till program för skydd och beredskap
3. delta i kommungemensamma utbildningar, övningar och utvärderingar samt analysera behov av egen utbildning och övning.
4. formulera mål och aktiviteter utifrån program för skydd och beredskap
5. årligen följa upp arbetet med skydd och beredskap samt dess effekter
6. årligen skicka en rapport om arbetet med skydd och beredskap till kommunstyrelsen
7. bistå med uppgift vid förfrågan från kommunstyrelsen
8. delta i utrednings- och planeringsverksamhet

4.3 Kommunstyrelsens uppdrag

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för säkerhetsskyddet i koncernen Munkedals kommun.

Kommunstyrelsen ansvarar för att Munkedals kommun har en säkerhetsskyddschef samt en eller flera ställföreträdare.

4.4 Särskilda uppdrag

Kultur och utbildningsnämnden ansvarar för att samordna, leda och organisera spontanfrivilliga vid samhällsstörning eller vid höjd beredskap.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att Munkedals kommun har rutiner och material för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att medarbetare eller förtroendevalda som verkar i säkerhetskänslig verksamhet eller tar del av säkerhetsskyddsklassificerad uppgift säkerhetsprövas och vid behov placeras i säkerhetsklass, med rätt kontrollorsak, samt får kunskap om säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar även för att samordna, genomföra och säkerställa säkerhetsprövningar av anställda i Munkedals kommun och dess bolag.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att Munkedals kommun har kunskap och arbetssätt för att genomföra säkerhetsskyddade upphandlingar.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar även för att det finns rutiner för rapportering till Säkerhetspolisen vid säkerhetsskyddade upphandlingar.

§ 22

Dnr KS-2023-000228

Medborgarförslag från Lisa Sigfridsson med flera om att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon

Sammanfattning av ärendet

Det har inkommit ett medborgarförslag som föreslår att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon.

Det medborgarförslaget berör är enligt rättspraxis inte en kommunal angelägenhet utan en uppgift som andra ska ta hand om.

Kommunallagen (2017:725), (KL) innehåller bestämmelser om vad kommuner får och inte får ha hand om. En kommun får själv ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. En kommun får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en region eller någon annan ska ha hand om. (2 kap 1 § KL).

Tidigare kommunala beslut om kärnvapenfri zon har enligt rättspraxis ansett falla utanför den kommunala kompetensen med motiveringen att de har karaktären av en opinionsyttring på det utrikespolitiska området (se RÅ 1990 Ref 9).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-19

Medborgarförslag 1 om att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon

Medborgarförslag 2 om att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget med hänvisning till att kärnvapenfrågor inte är en kommunal angelägenhet.

Yrkande

Karl-Anders Andersson (C) och Liza Kettil (S):
Bifall till medborgarförslaget.

Jan Petersson (SD) och Rolf Jacobsson (KD):
Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och Karl-Anders Anderssons (C) med fleras yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Omröstning begärd och ska verkställas.

Kommunstyrelsen antar följande propositionsordning:

Ja-röst: Förvaltningens förslag

Nej-röst: Karl-Anders Anderssons (C) med fleras yrkande.

Med 6 ja-röster och 5-nej röster beslutar kommunstyrelsen enligt förvaltningens förslag.

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Anders Persson (SD)	Ja		
Jan Petersson (SD)	Ja		
Mathias Johansson (SD)	Ja		
Linda Wighed (M)	Ja		
Rolf Jacobsson (KD)	Ja		
Liza Kettil (S)		Nej	
Pia Hässlebräcke (S)		Nej	
Jenny Jansson (S)		Nej	
Karl-Anders Andersson (C)		Nej	
Erik Färg (S)		Nej	
Martin Svenberg Rödin (M) ordförande	Ja		
Resultat	Ja: 6	Nej: 5	Avstår: 0

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget med hänvisning till att kärnvapenfrågor inte är en kommunal angelägenhet.

Reservation/Protokollsanteckning

Reservation från Liza Kettil, Pia Hässlebräcke, Jenny Jansson och Erik Färg, Socialdemokraterna.

Reservation från Karl-Anders Andersson, Centerpartiet.

Markus Ljungberg
Säkerhetsstrateg

Dnr: KS-2023-000228

Medborgarförslag om att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget med hänvisning till att kärnvapenfrågor inte är en kommunal angelägenhet.

Sammanfattning

Det har inkommit ett medborgarförslag som föreslår att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon.

Det medborgarförslaget berör är enligt rättspraxis inte en kommunal angelägenhet utan en uppgift som andra ska ta hand om.

Kommunallagen (2017:725), KL innehåller bestämmelser om vad kommuner får och inte får ha hand om. En kommun får själv ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. En kommun får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en region eller någon annan ska ha hand om. (2 kap 1 § KL).

Tidigare kommunala beslut om kärnvapenfri zon har enligt rättspraxis ansett falla utanför den kommunala kompetensen med motiveringen att de har karaktären av en opinionsyttring på det utrikespolitiska området (se RÅ 1990 Ref 9).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-19

Medborgarförslag om att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Medborgarförslag

23-08-15

Förnamn	Efternamn	E-post	
Karin	Lundin	[Redacted]	
Adress		Postnummer	Tel dagtid/mobil
[Redacted]		[Redacted]	[Redacted]
Förnamn	Efternamn	E-post	
Ann-Sofi	Söderling	[Redacted]	
Adress		Postnummer	Tel dagtid/mobil
[Redacted]		[Redacted]	[Redacted]
Förnamn	Efternamn	E-post	
Leslie	Johnson	[Redacted]	
Adress		Postnummer	Tel dagtid/mobil
[Redacted]		[Redacted]	[Redacted]

Munkedal kärnvapenfri zon

Vi vill att kommunfullmäktige beslutar att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon.

Eftersom ett Svenskt NATO-medlemskap är inom synhåll är frågan mycket aktuell. Kärnvapenfrågan är till mycket stor del en *lokal* fråga där kommunen spelar en viktig roll. Både när det gäller att skydda sina invånare och som röst för nedrustning och mänsklig säkerhet.

Det är en kommunal angelägenhet att se till att kärnvapen inte förekommer inom kommunen. Att vara en kärnvapenfri zon skulle innebära att förvaring och transport av kärnvapen förbjuds inom kommungränsen.

Att bestämma att kommunen ska vara kärnvapenfri är också ett starkt uttalande i riktning mot en tryggare värld.

Eftersom det är kommunens uppgift att skydda sina medborgare från faror och därmed förbygga sådana är det viktigt att arbeta för att inga kärnvapenexplosioner överhuvudtaget kommer till stånd. Att placera kärnvapen på kommunens mark är det samma som att göra oss till ett militärt mål och därmed utsätta oss för extremt stora risker. Radioaktiva skador på levande varelser, mark och växtlighet sker på långt avstånd från en kärnvapenexplosion. Så kallade taktiska kärnvapen är idag ofta betydligt kraftigare än den bomb som släpptes över Hiroshima. Också taktiska kärnvapen har en omfattande räckvidd både geografiskt och i tid. Enligt Läkare mot kärnvapen skulle till exempel den allra minsta sortens taktiska kärnvapen över Stockholm förorsaka ca 90 000 döda och 250 000 skadade, flertalet med svåra brännskador. Motsvarande scenario i Munkedal kommun skulle också vara förödande. Kommunen har ingen beredskap att hantera en sådan situation.

Kärnvapen är inte ett skydd, utan ett hot mot vår säkerhet.

Som invånare i kommunen vill vi därför att kommunfullmäktige tar ett formellt beslut om att vår kommun blir en kärnvapenfri zon.

Dingle 23-08-15

Karin lundin

Ann-Sofi Söderling

Leslie Johnson

MEDBORGARFÖRSLAG

Munkedal kärnvapenfri zon

Vi vill att Munkedals kommunfullmäktige beslutar att Munkedals kommun blir en kärnvapenfri zon.

Eftersom ett Svenskt NATO-medlemskap är inom synhåll är frågan mycket aktuell. Kärnvapenfrågan är till mycket stor del en lokal fråga där kommunen spelar en viktig roll. Både när det gäller att skydda sina invånare och som röst för nedrustning och mänsklig säkerhet.

Det är en kommunal angelägenhet att se till att kärnvapen inte förekommer inom kommunen. Att vara en kärnvapenfri zon skulle innebära att förvaring av kärnvapen förbjuds, och att fartyg lastade med kärnvapen inte får angöra hamnar inom kommungränsen.

Att bestämma att kommunen ska vara kärnvapenfri är också ett starkt uttalande i riktning mot en tryggare värld.

Eftersom det är kommunens uppgift att skydda sina medborgare från faror och därmed förbygga sådana är det viktigt att arbeta för att inga kärnvapenexplosioner överhuvudtaget kommer till stånd. Att placera kärnvapen på kommunens mark är det samma som att göra oss till ett militärt mål och därmed utsätta oss för extremt stora risker. Radioaktiva skador på levande varelser, mark och växtlighet sker på långt avstånd från en kärnvapenexplosion. Så kallade taktiska kärnvapen är idag ofta betydligt kraftigare än den bomb som släpptes över Hiroshima. Också taktiska kärnvapen har en omfattande räckvidd både geografiskt och i tid. Enligt Läkare mot kärnvapen skulle till exempel den allra minsta sortens taktiska kärnvapen över Stockholm förorsaka ca 90 000 döda och 250 000 skadade, flertalet med svåra brännskador. Motsvarande scenario i Munkedals kommun skulle också vara förödande. Kommunen har ingen beredskap att hantera en sådan situation.

Kärnvapen är inte ett skydd, utan ett hot mot vår säkerhet. Som invånare i kommunen vill vi därför att kommunfullmäktige tar ett formellt beslut att vår kommun blir en kärnvapenfri zon.

Lisa Sigfridsson
Bottna för fred

§ 11

Dnr KS-2023-000230

Medborgarförslag om resor till och från daglig verksamhet

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag inkom 2023-08-09 från Görel Christer-Nilsson, gällande önskemål om ändring av egenavgift för resor till och från daglig verksamhet. I förslaget hänvisas till arbetsresor inom Tanums kommun, som enligt medborgarförslaget har en egenavgift per månad motsvarande kostnaden för Västtrafiks månadskort i område C, + 15 % för omkostnader (år 2023 motsvarar detta 937,25 kr).

I medborgarförslaget blandas olika definitioner av resor och egenavgifter. Enligt Tanums kommuns färdtjänstregler för arbetsresor till lönearbete, så erläggs en egenavgift motsvarande vanliga färdtjänstresor. Resenär kan dock, efter individuell prövning, beviljas subventionerad månadsavgift för resor till och från arbetet. Arbetsresor är per definition inte samma form av resa som omsorgsresor till och från daglig verksamhet. I Tanums kommun hänvisas de som behöver särskilda resor till och från daglig verksamhet, att ansöka om och använda sig av färdtjänst, med ordinarie färdtjänstavgift.

Inom LSS-lagstiftningen finns 10 olika former av insatser. En av dessa insatser är daglig verksamhet. Det finns däremot ingen specificerad insats inom LSS-lagstiftningen som avser resor, varken till daglig verksamhet eller till andra resmål. Funktionshindrade som inte kan resa med allmän kollektivtrafik, hänvisas till att ansöka om färdtjänst.

Deltagare i Munkedals kommuns dagliga verksamhet kan ta sig dit på olika sätt. Några reser med allmänna kommunikationer (buss), några bor så nära att de promenerar dit, med eller utan stöd av personal, några är berättigade till omsorgsresor. Omsorgsresor motsvarar färdtjänst både beträffande lagstiftning, ansökningsförfarande och egenavgift, skillnaden är att omsorgsresorna förbokas på fasta dagar och tider och att egenavgiften debiteras i efterhand.

Den enskildes kostnader när det gäller både omsorgsresor och färdtjänst, som överstiger kostnaden för allmän kollektivtrafik, kan tillgodoräknas som en merkostnad, vilket medger möjlighet att ansöka om merkostnadsersättning från Försäkringskassan.

Kommunen ska inte prioritera subvention av egenavgifter som är bidragsberättigade via Försäkringskassan, även om bidraget betalas ut i efterhand. Om den enskilde har svårt att betala sina omsorgsresor i väntan på beslut om merkostnadsersättning från Försäkringskassan, så finns möjlighet att begära anstånd på fakturan hos avgiftshandläggare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-11-21

Medborgarförslag om resor till och från daglig verksamhet

Förvaltningens förslag till beslut

Egenavgifter till och från dagligverksamhet är bidragsberättigade från Försäkringskassan och därför ska inte kommunen subventionera samma avgifter.

Kommunfullmäktige beslutar att med hänseende till ovanstående att avslå medborgarförslaget om att ändra egenavgiften för resor till och från daglig verksamhet.

Kommunfullmäktige tackar för visat engagemang och inlämnat medborgarförslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Egenavgifter till och från dagligverksamhet är bidragsberättigade från Försäkringskassan och därför ska inte kommunen subventionera samma avgifter.

Kommunfullmäktige beslutar att med hänseende till ovanstående att avslå medborgarförslaget om att ändra egenavgiften för resor till och från daglig verksamhet.

Kommunfullmäktige tackar för visat engagemang och inlämnat medborgarförslag.

Inez Rössberg Andersson
Färdtjänsthandläggare

Dnr: KS-2023-000230

Medborgarförslag om resor till och från daglig verksamhet

Förslag till beslut

Egenavgifter till och från dagligverksamhet är bidragsberättigade från Försäkringskassan och därför ska inte kommunen subventionera samma avgifter.

Kommunfullmäktige beslutar att med hänseende till ovanstående att avslå medborgarförslaget om att ändra egenavgiften för resor till och från daglig verksamhet.

Kommunfullmäktige tackar för visat engagemang och inlämnat medborgarförslag.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom 2023-08-09 från Görel Christer-Nilsson, gällande önskemål om ändring av egenavgift för resor till och från daglig verksamhet. I förslaget hänvisas till arbetsresor inom Tanums kommun, som enligt medborgarförslaget har en egenavgift per månad motsvarande kostnaden för Västtrafiks månadskort i område C, + 15 % för omkostnader (år 2023 motsvarar detta 937,25 kr).

I medborgarförslaget blandas olika definitioner av resor och egenavgifter. Enligt Tanums kommuns färdtjänstregler för *arbetsresor till lönearbete*, så erläggs en egenavgift motsvarande vanliga färdtjänstresor. Resenär kan dock, *efter individuell prövning*, beviljas subventionerad månadsavgift för resor till och från arbetet. Arbetsresor är per definition inte samma form av resa som omsorgsresor till och från daglig verksamhet. I Tanums kommun hänvisas de som behöver särskilda resor till och från daglig verksamhet, att ansöka om och använda sig av färdtjänst, med ordinarie färdtjänstavgift.

Inom LSS-lagstiftningen finns 10 olika former av insatser. En av dessa insatser är daglig verksamhet. Det finns däremot ingen specificerad insats inom LSS-lagstiftningen som avser resor, varken till daglig verksamhet eller till andra resmål. Funktionshindrade som inte kan resa med allmän kollektivtrafik, hänvisas till att ansöka om färdtjänst. Deltagare i Munkedals kommuns dagliga verksamhet kan ta sig dit på olika sätt. Några reser med allmänna kommunikationer (buss), några bor så nära att de promenerar dit, med eller utan stöd av personal, några är berättigade till omsorgsresor. Omsorgsresor motsvarar färdtjänst både beträffande lagstiftning, ansökningsförfarande och egenavgift, skillnaden är att omsorgsresorna förbokas på fasta dagar och tider och att egenavgiften debiteras i efterhand.

Den enskildes kostnader när det gäller både omsorgsresor och färdtjänst, som överstiger kostnaden för allmän kollektivtrafik, kan tillgodoräknas som en merkostnad, vilket medger möjlighet att ansöka om merkostnadsersättning från Försäkringskassan.

Kommunen ska inte prioritera subvention av egenavgifter som är bidragsberättigade via Försäkringskassan, även om bidraget betalas ut i efterhand. Om den enskilde har svårt att betala sina omsorgsresor i väntan på beslut om merkostnadsersättning från Försäkringskassan, så finns möjlighet att begära anstånd på fakturan hos avgiftshandläggare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-11-21
Medborgarförslag Görel Christer-Nilsson

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Den enskilde kan begära anstånd på fakturan hos kommunens avgiftshandläggare i väntat på merkostnadsersättning.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Förslagsställare Görel Christer-Nilsson, för kännedom.
Förvaltningschef, för kännedom.
Handläggare, för kännedom.
Slutarkiv.

MUNKEDALS KOMMUN

2023 -08- 09

Munkedal 2023-08-08

Medborgarförslag

Resor till och från daglig verksamhet.

Personer med funktionsvariationer

- har rätt att vara delaktiga i samhället och att kunna leva ett gott och självständigt liv.

De kan ha rätt till olika insatser enligt "lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade" LSS.

Daglig verksamhet är exempel på insats inom LSS.

För att komma till daglig verksamhet måste många bruka färdtjänst till sina arbetsresor.

Färdtjänsten i Munkedals kommun kostar idag

80:- kronor enkel resa.

Vid fem (5) dagar i veckan med c:a 4 veckor /månad

blir det 3 200:- kronor / månad för att ta sig till en insats inom LSS. I detta fall daglig verksamhet.

Det går att få bidrag från Försäkringskassan, men det kommer i efterhand.

Varför inte göra som i Tanums kommun?

Arbetsresor i kommunen är baserade på månadskort, Västtrafik område C , 815:- kronor.

Personen betalar 815:- + 15% för omkostnader.

Med vänliga hälsningar

Görel Christer-Nilsson

§ 12

Dnr KS-2023-000273

Motion från Liza Kettil, Socialdemokraterna och Malin Svedjenäs, Vänsterpartiet om anmälningsplikt för offentligt anställda

Sammanfattning av ärendet

Liza Kettil (S) och Malin Svedjenäs (V) har inkommit med motion att Kommunfullmäktige ska besluta att Munkedals kommun skriver till regeringen om att anmälningsplikt inte bör införas i kommunal verksamhet. I regeringens direktiv till Utredningen om stärkt återvändandeverksamhet (Dir. 2022:91) finns ett deluppdrag om att utreda behov av ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter för att stärka arbetet med återvändande. I direktiven finns också att utreda undantag från informationsplikten.

Utredningen skulle ursprungligen redovisats 31 oktober 2023, men genom ett tilläggsdirektiv (Dir. 2023:126) har uppdraget utvidgats och utredningstiden förlängts till den 30 september 2024. Det har ännu ej framgått när remisstiden ska ske.

Då utredningen kring lagförslaget fortfarande pågår bör kommunen avvakta till att det finns ett förslag som går att bedöma innan eventuella ställningstagnade görs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-02
Motion från Liza Kettil, Socialdemokraterna och Malin Svedjenäs,
Vänsterpartiet om angiverilagen

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen då den hänvisar till en pågående nationell utredning.

Yrkande

Liza Kettil (S), Christer Nilsson (C) : Bifall till motionen.

Jan Petersson (SD), Martin Svenberg Rödin (M), Fredrik Olsson (KD), Håkan Skenhed (SD): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och Liza Kettil (S) med fleras yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Omröstning begärd och ska verkställas.

Kommunstyrelsen godkänner följande propositionsordning:

Ja-röst: förvaltningens förslag.

Nej-röst: Liza Kettils (S) med fleras yrkande.

Med 6 ja-röster och 5 nej-röster beslutar kommunstyrelsen enligt förvaltningens förslag.

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Håkan Skenhede (SD)	Ja		
Jan Petersson (SD)	Ja		
Martin Svenberg Rödin (M)	Ja		
Linda Wighed (M)	Ja		
Fredrik Olsson (KD)	Ja		
Liza Kettil (S)		Nej	
Pia Hässlebräcke (S)		Nej	
Jenny Jansson (S)		Nej	
Erik Färg (S)		Nej	
Christer Nilsson (C)		Nej	
Louise Skaarnes (SD) ordförande	Ja		
Resultat	Ja: 6	Nej: 5	Avstår: 0

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen då den hänvisar till en pågående nationell utredning.

Reservation/Protokollsanteckning

Reservation från Socialdemokraterna.

Reservation från Centerpartiet.

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare

Dnr: KS-2023-000273

Motion från Liza Kettil, Socialdemokraterna och Malin Svedjenäs, Vänsterpartiet om anmälningsplikt för offentligt anställda

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen då den hänvisar till en pågående nationell utredning.

Sammanfattning

Liza Kettil (S) och Malin Svedjenäs (V) har inkommit med motion att Kommunfullmäktige ska besluta att Munkedals kommun skriver till regeringen om att anmälningsplikt inte bör införas i kommunal verksamhet.

I regeringens direktiv till *Utredningen om stärkt återvändandeverksamhet* (Dir. 2022:91) finns ett deluppdrag om att utreda behov av ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter för att stärka arbetet med återvändande. I direktiven finns också att utreda undantag från informationsplikten.

Utredningen skulle ursprungligen redovisats 31 oktober 2023, men genom ett tilläggsdirektiv (Dir. 2023:126) har uppdraget utvidgats och utredningstiden förlängts till den 30 september 2024. Det har ännu ej framgått när remisstiden ska ske.

Då utredningen kring lagförslaget fortfarande pågår bör kommunen avvakta till att det finns ett förslag som går att bedöma innan eventuella ställningstagande görs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-02
Motion från Liza Kettil, Socialdemokraterna och Malin Svedjenäs,
Vänsterpartiet om angiverilagen

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Då det inte finns något förslag eller färdig utredning går det inte heller att göra någon konsekvensanalys.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Slutarkiv.

Motion om Angiverilagen

Regeringen och Sverigedemokraterna vill att offentligt anställda inom välfärden ska anmäla papperslösa. Det är ett förslag som inte hör hemma i det fria, öppna och demokratiska samhället. Det är inte heller förenligt med den trygghet som är en grundförutsättning i en stor del av den kommunala verksamheten.

Ingen ska behöva vara rädd för att bli angiven. Möjligheten till trygg kontakt med myndigheter är grundläggande för vårt samhälle och vi är djupt oroade över vad det liggande lagförslaget kan leda till. Människor på flykt letar efter en möjlighet att leva tryggt och utvecklas. Det är samma önskan som medborgarna i landet har. Därför bör vi behandla dem på det sätt vi själva vill behandlas.

Anmälningsplikt bland offentliganställda skulle skapa enorm oro och press – både för människorna som söker sig en trygg framtid och för personalen som bara vill sköta sitt jobb, inte agera gränspolis.

I arbeten där relationer och tillit är viktig, som till exempel pedagogisk verksamhet eller inom socialtjänsten, skulle anmälningsplikten vara förödande.

Både fackförbund, civilsamhällesorganisationer och arbetare inom välfärden har varnat för konsekvenserna både för medarbetare och människorna de möter om lagen skulle bli verklighet.

Vi yrkar

- att Munkedals kommun skriver till regeringen om att anmälningsplikt inte bör införas i kommunal verksamhet, utifrån de argument som anges ovan

Liza Kettil, Socialdemokraterna

Malin Svedjenäs, Vänsterpartiet

§ 24

Dnr KS-2023-000308

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om framtidens kompetensförsörjning

Sammanfattning av ärendet

2023 genomförde Ernst & Young en förstudie om kommunstyrelsen kompetensförsörjningsarbete där flertalet risker identifierades, bland annat att det saknades helhetsbild av kompetensförsörjningsläget, analys av framtida personal- och kompetensbehov samt kommande pensionsavgångar. Kommunstyrelsen och nämnderna har sedan dess inlett ett arbete med att ta fram kompetensförsörjningsplaner.

Under hösten har en analys av pensionsavgångar genomförts och för närvarande pågår inventering av kompetensbehov i förvaltningarna. Det här kommer senare utgöra underlag för förvaltningsspecifika kompetensförsörjningsplaner som sedan i mars rapporteras till ansvarig nämnd, i enlighet med kommunens kompetensplattform. Det kommer sedan att sedan att sammanställs till kommunstyrelsen i en kommunövergripande redovisning.

Anledningen till att redovisningen sker till kommunstyrelsen och inte fullmäktige som motionären föreslår är att det ligger i styrelsens roll att ha det strategiska och övergripande ansvaret för kommunens verksamheter. Vidare är kommunstyrelsen kommunens centrala personalorgan och ansvarig för personalpolitiken.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-30

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om framtidens kompetensförsörjning

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att del av motionen avseende att se över den framtida kompetensförsörjningen är besvarad med hänvisning till att arbetat att ta fram kompetensförsörjningsplaner pågår och kommer redovisas i samband med bokslutet för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar avslå motionens del att redovisning ska ske till kommunfullmäktige, med hänvisning till att kommunstyrelsen har den samordnade rollen för nämnderna samt uppsiktplikten över dem.

Yrkande

Rolf Jacobsson (KD) ändringsyrkande:

Att ta bort den andra attsatsen om att del av motionen ska avslås.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och Rolf Jacobssons (KD) ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Rolfs Jacobssons (KD) ändringsyrkande.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att del av motionen avseende att se över den framtida kompetensförsörjningen är besvarad med hänvisning till att arbetat att ta fram kompetensförsörjningsplaner pågår och kommer redovisas i samband med bokslutet för 2023.

Pernilla Niklasson
HR-chef

Dnr: KS-2023-000308

Svar på motion från Rolf Jacobsson (KD) om framtida kompetensförsörjning

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att del av motionen avseende att se över den framtida kompetensförsörjningen är besvarad med hänvisning till att arbetat att ta fram kompetensförsörjningsplaner pågår och kommer redovisas i samband med bokslutet för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar avslå motionens del att redovisning ska ske till kommunfullmäktige, med hänvisning till att kommunstyrelsen har den samordnade rollen för nämnderna samt uppsiktplikten över dem.

Sammanfattning

2023 genomförde Ernst & Young en förstudie om kommunstyrelsen kompetensförsörjningsarbete där flertalet risker identifierades, bland annat att det saknades helhetsbild av kompetensförsörjningsläget, analys av framtida personal- och kompetensbehov samt kommande pensionsavgångar. Kommunstyrelsen och nämnderna har sedan dess inlett ett arbete med att ta fram kompetensförsörjningsplaner.

Under hösten har en analys av pensionsavgångar genomförts och för närvarande pågår inventering av kompetensbehov i förvaltningarna. Det här kommer senare utgöra underlag för förvaltningsspecifika kompetensförsörjningsplaner som sedan i mars rapporteras till ansvarig nämnd, i enlighet med kommunens kompetensplattform. Det kommer sedan att sedan att sammanställs till kommunstyrelsen i en kommunövergripande redovisning.

Anledningen till att redovisningen sker till kommunstyrelsen och inte fullmäktige som motionären föreslår är att det ligger i styrelsens roll att ha det strategiska och övergripande ansvaret för kommunens verksamheter. Vidare är kommunstyrelsen kommunens centrala personalorgan och ansvarig för personalpolitiken.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-30

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om framtidens kompetensförsörjning

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kompetensförsörjningen är en framtidsutmaning som kommunen behöver arbeta aktivt med och titta på flera olika lösningar. Våra anställdas kompetens kommer sannolikt ha betydelse för kommunens förmåga att växa och utvecklas.

Hållbar utveckling – Social dimension

I dagens samhälle är kunskap och kompetens kritiska framgångsfaktorer för företag och organisationer. I och med detta är det av stor vikt att kompetens tillvaratas och att kommunens verksamheter har stort fokus på att behålla den kompetens som redan finns och att vara en attraktiv arbetsgivare för att attrahera ny kompetens. Arbetsgivarens inställning och möjliggörande av heltidsarbete, jämställda arbetsplatser och att förlänga sitt arbetsliv är andra exempel på samband mellan kompetens och social dimension.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

HR-chef, för kännedom
Förvaltningschefer, för kännedom
Slutarkiv

Från: Rolf Jakobsson
Skickat: den 26 november 2023 15:04
Till: Fredrick Göthberg
Ämne: Motion inför KF 2023-11-27

Framtida kompetensförsörjning

Vi befinner oss i en situation med en framtida brist på utbildad personal inom både äldreomsorg och skola. Detta kommer bl.a. att innebära att anställda som vill avvakta med att gå i pension kan vara en resurs och en av möjligheterna att mildra konsekvenserna av personalbristen.

I anledning av detta vill jag att KF, i egenskap av kommunens högsta beslutande organ, av BUN Och VF får en redovisning av vilka planer, vilken strategi de två nämnderna har för att tillvarata dessa människors kompetens samt möjliggöra för dem att på hel- eller deltid medverka till kommunens kompetensförsörjning.

Munkedal 2023-11-26

Rolf Jacobsson
Ledamot av Kommunfullmäktige

§ 25

Dnr KS-2023-000292

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel

Sammanfattning av ärendet

Rolf Jacobsson (KD) har inkommit med en motion i två delar där han föreslår att Munkedals kommun ska utreda möjligheten att teckna avtal med lokala bönder för att säkra tillgång till livsmedel.

Munkedals kommun har redan idag en rad rabattavtal för de livsmedel som används inom måltidsverksamheten, och som innebär att måltidspriserna fortsatt kan hållas på en relativt låg nivå. Rabattavtalen innehåller idag inga överenskommelser avseende att säkra tillgång till livsmedel, men arbete för att utöka med beredskapsavtal har initierats av förvaltningen. Idag har kommunen ett beredskapsavtal, som berör kommunens drivmedelsförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden har i uppdrag att säkerställa kommunens krisberedskapsförråd av livsmedel, utifrån de lagar och förordningar som utfärdas av riksdagen, och till vilka MSB utfärdar eventuella föreskrifter. Inom ramen för arbetet med att utveckla och höja kommunens civila beredskap (kontinuitetsarbetet) kommer det att föras diskussioner med såväl livsmedelsgrossister som lantbrukare, i syfte att klara livsmedelsförsörjningen i händelse av framtida påfrestningar på samhället. Kontinuitetsarbetet är inlett under 2023, och kommer att fortsätta under 2024 främst vad avser tillgång till livsmedel (mat och dricksvatten).

Beslutsunderlag

Beslut MSBN 2024-01-26 § 7

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-19.

Lista gällande rabattavtal, Munkedals kommun, daterad 2024-01-19.)

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel – uppdaterad 2023-12-05.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnds förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen, med aktuell redovisning i ärendet, anses besvarad.

Yrkande

Linda Wighed (M):

Bifall till miljö- och samhällsbyggnadsnämnds förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen, med aktuell redovisning i ärendet, anses besvarad.

§ 7

Dnr MSBN-2023-000004

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel

Sammanfattning av ärendet

Rolf Jacobsson (KD) har inkommit med en motion i två delar där han föreslår att Munkedals kommun ska utreda möjligheten att teckna avtal med lokala bönder för att säkra tillgång till livsmedel. Denna tjänsteskrivelse besvarar motion nr 1.

Munkedals kommun har redan idag en rad rabattavtal för de livsmedel som används inom måltidsverksamheten, och som innebär att måltidspriserna fortsatt kan hållas på en relativt låg nivå. Rabattavtalen innehåller idag inga överenskommelser avseende att säkra tillgång till livsmedel, men arbete för att utöka med beredskapsavtal har initierats av förvaltningen. Idag har kommunen ett beredskapsavtal, som berör kommunens drivmedelsförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden har i uppdrag att säkerställa kommunens krisberedskapsförråd av livsmedel, utifrån de lagar och förordningar som utfärdas av riksdagen, och till vilka MSB utfärdar eventuella föreskrifter. Inom ramen för arbetet med att utveckla och höja kommunens civila beredskap (kontinuitetsarbetet) kommer det att föras diskussioner med såväl livsmedelsgrossister som lantbrukare, i syfte att klara livsmedelsförsörjningen i händelse av framtida påfrestningar på samhället. Kontinuitetsarbetet är inlett under 2023, och kommer att fortsätta under 2024 främst vad avser tillgång till livsmedel (mat och dricksvatten).

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-19.
- Lista gällande rabattavtal, Munkedals kommun, daterad 2024-01-19.
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (Bifogas ej)
- Beslut i kommunfullmäktige 2023-11-27, § 152.
- Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel – uppdaterad 2023-12-05.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen, med aktuell redovisning i ärendet, anses besvarad.

Miljö och samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen, med aktuell redovisning i ärendet, anses besvarad.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Slutarkiv

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Dnr: MSBN-2023-000004

Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen, med aktuell redovisning i ärendet, anses besvarad.

Sammanfattning

Rolf Jacobsson (KD) har inkommit med en motion i två delar där han föreslår att Munkedals kommun ska utreda möjligheten att teckna avtal med lokala bönder för att säkra tillgång till livsmedel. Denna tjänsteskrivelse besvarar motion nr 1.

Munkedals kommun har redan idag en rad rabattavtal för de livsmedel som används inom måltidsverksamheten, och som innebär att måltidspriserna fortsatt kan hållas på en relativt låg nivå. Rabattavtalen innehåller idag inga överenskommelser avseende att säkra tillgång till livsmedel, men arbete för att utöka med beredskapsavtal har initierats av förvaltningen. Idag har kommunen ett beredskapsavtal, som berör kommunens drivmedelsförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden har i uppdrag att säkerställa kommunens krisberedskapsförråd av livsmedel, utifrån de lagar och förordningar som utfärdas av riksdagen, och till vilka MSB utfärdar eventuella föreskrifter.

Inom ramen för arbetet med att utveckla och höja kommunens civila beredskap (kontinuitetsarbetet) kommer det att föras diskussioner med såväl livsmedelsgrossister som lantbrukare, i syfte att klara livsmedelsförsörjningen i händelse av framtida påfrestningar på samhället.

Kontinuitetsarbetet är inlett under 2023, och kommer att fortsätta under 2024 främst vad avser tillgång till livsmedel (mat och dricksvatten).

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-19. (Denna handling)
- Lista gällande rabattavtal, Munkedals kommun, daterad 2024-01-19.
- Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (Bifogas ej)
- Beslut i kommunfullmäktige 2023-11-27, § 152.
- Motion från Rolf Jacobsson (KD) om att utreda möjligheten att teckna avtal med bönder för att säkra tillgång på livsmedel – uppdaterad 2023-12-05.

Särskilda konsekvensbeskrivningar**Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension**

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Slutarkiv

Diarienummer: MSBN-2023-000004

Datum: 2024-01-19

Lista över gällande rabattavtal inom livsmedelsområdet.

Bröd och bakverk

- Nya Brastad Bageri
- Lyckans Stenungsbageri

Bär och saft

- Widén Gården

Diverse mat med kort datum för minskat matsvinn

- Mealmakers AB

Fisk

- Fiskgrossisten AB

Grönsaker, potatis och rotfrukter

- Dinglegymnasiet AB
- Dingle Lantbruk AB

Honung

- Hällhogens Biprodukter

Kött och Charkvaror

- Kustcharken AB

Rapsolja och linfrö

- Klevs Gård

Upprättad 204-01-19

Ivana Egert
Chef Serviceavdelningen

Från: Rolf Jakobsson
Skickat: den 15 november 2023 15:34
Till: Fredrick Göthberg
Ämne: Motion 1

Motion 1

Högre kvalitet till lägre kostnad

Lycksele kommun har köpt 10 kor av två bönder i området. Korna skall skötas av bönderna i ett och ett halvt år fram till slakt för att sedan bli till mat i skola och äldreomsorgen.

Kommunen utesluter inte att teckna fler kontrakt med bönder för andra livsmedel, som potatis och grönsaker.

Jag föreslår att Munkedals kommun utreder möjligheterna att göra liknande och teckna avtal med lokala bönder gällande tillgång/försörjning av kött, potatis och grönsaker med syfte att kunna införa ett sådant samarbete från april -24 och därmed tillförsäkra berörda konsumenter en högre kvalitet till en lägre kostnad.

Munkedal 2023-11-13

Rolf Jacobsson

Ledamot av Kommunfullmäktige

§ 27

Dnr KS-2024-000039

Kommunalt partistöd 2024 - Moderaterna i Munkedal

Sammanfattning av ärendet

Enligt Kommunallagen 4 kap. 29 § får kommuner ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.

Partistödet består av ett grundläggande stöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per mandat och år. Detta enligt bestämmelserna i Regler för kommunalt partistöd som är antagen av kommunfullmäktige 2014-09-24, senast reviderad 2018-04-26 §47. Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr och Moderaterna har 5 mandat i kommunfullmäktige innevarande mandatperiod.

Moderaterna inkom 2024-01-17 med redovisning för kommunalt partistöd för 2023. Redovisningen anger hur partistödet används och är undertecknad av en särskilt utsedd granskare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-24

Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2023 jämte granskningsrapport - Moderaterna i Munkedal

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Moderaterna i Munkedals redovisning av kommunalt partistöd för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja kommunalt partistöd till Moderaterna i Munkedal partistöd för 2024 enligt följande:

Grundstöd 14 325 kr

Mandatstöd 71 625 kr

Totalt: 85 950 kr

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Kommunstyrelsens beslut och förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Moderaterna i Munkedals redovisning av kommunalt partistöd för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja kommunalt partistöd till Moderaterna i Munkedal partistöd för 2024 enligt följande:

Grundstöd 14 325 kr

Mandatstöd 71 625 kr

Totalt: 85 950 kr

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare

Dnr: KS-2024-000039

Kommunalt partistöd 2024 för Moderaterna i Munkedal samt godkännande av redovisning för 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Moderaterna i Munkedals redovisning av kommunalt partistöd för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja kommunalt partistöd till Moderaterna i Munkedal partistöd för 2024 enligt följande:

Grundstöd 14 325 kr

Mandatstöd 71 625 kr

Totalt: 85 950 kr

Sammanfattning

Enligt Kommunallagen 4 kap. 29 § får kommuner ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.

Partistödet består av ett grundläggande stöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per mandat och år. Detta enligt bestämmelserna i Regler för kommunalt partistöd som är antagen av kommunfullmäktige 2014-09-24, senast reviderad 2018-04-26 §47. Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr och Moderaterna har 5 mandat i kommunfullmäktige innevarande mandatperiod.

Moderaterna inkom 2024-01-17 med redovisning för kommunalt partistöd för 2023. Redovisningen anger hur partistödet används och är undertecknad av en särskilt utsedd granskare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-01-24

Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2023 jämte granskningsrapport - Moderaterna i Munkedal

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige har budget för kommunalt partistöd

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga ytterligare konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga ytterligare konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Moderaterna, i Munkedal för kännedom.
Kommunsekreterare, för verkställande.

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Juridisk person* Moderaterna i Munkedal	Organisationsnummer: 802522-9603
Adress: Fjällberg 27	Postadress: 455 93 Munkedal
Telefon:	Bankkonto eller BG/PG: 8368-3 913 179 272-4

* Registrerad lokal partiförening

Erhållet partistöd: 78 750 kr Redovisningen avser år: 2023

Ordförande: Ann-Sofie Alm	Kassör: Frida Ernflykt
------------------------------	---------------------------

Redovisning av lokalt partistöd (Redovisningsperiod 1 januari – 31 december)

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats:

Moderaterna i Munkedal har under 2023 använt partistödet till:

Utbildningar till våra medlemmar
Annonseringar, reklamutskick och give aways
Julbord för våra medlemmar
Fonderat till kommande valår

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för Regler för kommunalt partistöd i Munkedals kommun

Intygas av 	Namnförtydligande Bertil Schewenius
Datum 2024-01-15	Ort Munkedal

Skickas till: Munkedals kommun, Kommunledningskontoret, 45580 Munkedal

Datum: 2024-02-16

Inkomna avsägelser till Kommunfullmäktige 2024-02-26

Thomas Högberg (L) har inkommit med sin avsägelse 2023-11-22 avseende ersättare i Fosserska vägfondens styrelse och som ersättare i kommunfullmäktiges valberedning.

Anita Hanlycke (M) har inkommit med sin avsägelse 2023-11-30 avseende ledamot i kultur- och utbildningsnämnd (tidigare barn- och utbildningsnämnden).

Malin Svedjenäs (V) har inkommit med sin avsägelse 2023-11-29 avseende ledamot i kommunfullmäktige och i kommunstyrelsen.

Peter Andersson (SD) har inkommit med sin avsägelse 2024-02-01 avseende ledamot i Munkbo AB:s styrelse samt ersättare miljö- och samhällsbyggnadsnämnd (tidigare samhällsbyggnadsnämnden).

Kommunfullmäktige har att befria ovanstående förtroendevald från sina uppdrag.

Kommunfullmäktige har att välja en ny ersättare i kommunfullmäktiges valberedning efter Thomas Högberg (L).

Kommunfullmäktige har att begära en ny sammanräkning i kommunfullmäktige från Länsstyrelsen efter Malin Svedjenäs, Vänsterpartiet.

§ 1

Dnr KS-2024-000027

Val till kommunala förtroendeuppdrag - KF 2024

Sammanfattning av ärendet

Inkomna avsägelse att hantera:

Thomas Högberg (L) har inkommit med sin avsägelse 2023-11-22 avseende ersättare i Fosserska vägfondens styrelse.

Anita Hanlycke (M) har inkommit med sin avsägelse 2023-11-30 avseende ledamot i kultur- och utbildningsnämnd (tidigare barn- och utbildningsnämnden).

Malin Svedjenäs (V) har inkommit med sin avsägelse 2023-11-29 avseende ledamot i kommunstyrelsen.

Peter Andersson (SD) har inkommit med sin avsägelse 2024-02-01 avseende ledamot i Munkbo AB:s styrelse samt ersättare miljö- och samhällsbyggnadsnämnd (tidigare samhällsbyggnadsnämnden).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-02-06

Avsägelse från Malin Svedjenäs Vänsterpartiet, samtliga politiska uppdrag

Avsägelse från Anita Hanlycke (M), Barn- och utbildningsnämnden

Avsägelse från Thomas Högberg (L) avseende ledamot i Fosserska vägfondens styrelse

Avsägelse från Peter Andersson avseende Munkbo och Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att göra följande fyllnadsval:

- Efter Thomas Högberg (L) välja XX som ersättare i Fosserska vägfondens styrelse.
- Efter Anita Hanlycke (M) välja XX som ledamot kultur- och utbildningsnämnd.
- Efter Malin Svedjenäs (V) välja XX som ledamot i kommunstyrelsen.
- Efter Peter Andersson (SD) välja XX som ledamot i Munkbo AB:s styrelse.
- Efter Peter Andersson (SD) välja XX som ersättare i miljö- och samhällsbyggnadsnämnd.

Kommunfullmäktiges valberednings förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att göra följande fyllnadsval:

- Efter Anita Hanlycke (M) välja Martin Svenberg Rödin (M) som ledamot kultur- och utbildningsnämnd.
- Efter Peter Andersson (SD) välja Jan Petersson (SD) som ledamot i Munkbo AB:s styrelse.
- Efter Peter Andersson (SD) välja Anders Persson (SD) som ersättare i miljö- och samhällsbyggnadsnämnd.
- Efter Thomas Högberg (L) saknas det förslag på ny ersättare i Fosserska vägfondens styrelse.
- Efter Malin Svedjenäs (V) saknas det förslag på ny ledamot i kommunstyrelsen.